

**TALLINNA ÄRIPANGA AS**

**2015. AASTA KONSOLIDEERITUD  
MAJANDUSAASTA ARUANNE**

**SISUKORD**

	LK.
<b>1. SISSEJUHATUS .....</b>	<b>4</b>
1.1 KREDIIDIASUTUSE ÜLDANDMED .....	4
1.2 AUDIITOR .....	4
<b>2. TEGEVUSARUANNE.....</b>	<b>5</b>
2.1 KREDIIDIASUTUSE GRUPI KIRJELDUS.....	5
2.2 TALLINNA ÄRIPANGA ÜLDJUHTIMINE.....	6
2.3 TALLINNA ÄRIPANGA JUHTIMISKORRA PÕHIMÕTTED .....	7
2.4 TALLINNA ÄRIPANGA SUUREMAD AKTSIONÄRID .....	8
2.5 2015. AASTA TULEMUSTE ÜLEVAADE .....	8
2.6 TALLINNA ÄRIPANGA ARENGUSUUNAD 2016. AASTAKS .....	11
2.7 SISEKONTROLLISÜSTEEM.....	11
2.8 DIVIDENDIPOLIITIKA .....	12
2.9 TASUSTAMISE PÕHIMÕTTED .....	12
2.10 SUHTARVUD .....	12
2.11 TALLINNA ÄRIPANGA GRUPI KONSOLIDEERITUD BILANSID 2011-2015.....	13
2.12 KOHTUVAIDLUSED .....	13
2.13 AVALIKUSTATAV TEAVE .....	13
<b>3. KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE.....</b>	<b>27</b>
3.1 TALLINNA ÄRIPANGA GRUPI KONSOLIDEERITUD FINANTSSEISUNDI ARUANNE.....	27
3.2 TALLINNA ÄRIPANGA GRUPI KONSOLIDEERITUD KOONDKASUMI ARUANNE .....	28
3.3 TALLINNA ÄRIPANGA GRUPI KONSOLIDEERITUD RAHAVOOGUDE ARUANNE.....	29
3.4 TALLINNA ÄRIPANGA GRUPI KONSOLIDEERITUD OMAKAPITALI LIIKUMISE ARUANNE ....	30
<b>RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD .....</b>	<b>31</b>
LISA 1. GRUPI ÜLDINFO JA KOOSTAMISE ÜLDALUSED.....	31
LISA 2. OLULISED RAAMATUPIDAMISARVESTUSLIKUD OTSUSED JA HINNANGUD .....	31
LISA 3. OLULISTE ARVESTUSPÕHIMÕTETE KOKKUVÕTE .....	32
LISA 4. RISKIJUHTIMINE .....	43
LISA 5. NÕUDED KESKPANGALE .....	60
LISA 6. NÕUDED KREDIIDIASUTUSTELE.....	61
LISA 7. NÕUDED KLIENTIDELE .....	62
LISA 8. MUUD NÕUDED .....	67
LISA 9. MUU VARA .....	68
LISA 10. PÕHIVARAD.....	69
LISA 11. KINNISVARAINVESTEERINGUD .....	69
LISA 12. VÕLGNEVUS KREDIIDIASUTUSTELE.....	71
LISA 13. VÕLGNEVUS KLIENTIDELE .....	72
LISA 14. MUUD VÕLAD .....	72
LISA 15. MUUD KOHUSTUSED JA VIITVÕLAD .....	73
LISA 16. ALLUTATUD KOHUSTUSED .....	73
LISA 17. AKTSIAKAPITAL .....	73
LISA 18. TINGIMUSLIKUD VARAD JA KOHUSTUSED.....	74
LISA 19. INTRESSITULU .....	74
LISA 20. INTRESSIKULU.....	74
LISA 21. NÕUETE VÄÄRTUSE LANGUS .....	75
LISA 22. TEENUSTASUTULU .....	75
LISA 23. TEENUSTASUKULU .....	75



LISA 24. NETO KASUM/KAHJUM FINANTSTEHINGUTELT .....	75
LISA 25. PALGA- JA SOTSIAALMAKSU KULU .....	76
LISA 26. MUUD HALDUSKULUD.....	76
LISA 27. MUUD TEGEVUSTULUD .....	76
LISA 28. MUUD TEGEVUSKULUD .....	76
LISA 29. SEOTUD OSAPOOLED .....	77
LISA 30. BILANSIPÄEVAJÄRGSED SÜNDMUSED.....	78
LISA 31. EMAETTEVÖTTE KONSOLIDEERIMATA FINANTSSEISUNDI ARUANNE, KOONDKASUMIARUANNE, OMAKAPITALI MUUTUSTE ARUANNE JA RAHAVOOGUDE ARUANNE .....	79
<b>4. SÕLTUMATU AUDIITORI ARUANNE.....</b>	<b>83</b>
<b>5. JUHATUSE KAHJUMI KATMISE ETTEPANEK.....</b>	<b>84</b>
<b>6. NÕUKOGU AVALDUS 2015. MAJANDUSAASTA ARUANDELE .....</b>	<b>85</b>



## 1. SISSEJUHATUS

### *1.1 Krediidasutuse üldandmed*

Aruandeperiood: 1. jaanuar 2015 – 31. detsember 2015  
Aruande bilansipäev: 31. detsember 2015  
Aruande valuuta: Euro (EUR)  
Aruande ühikud: tuhandetes eurodes

Ärinimi: TALLINNA ÄRIPANGA AS  
Asukoht ja aadress: Vana-Viru 7, 10111 Tallinn  
Registreerinud riik: Eesti Vabariik  
Registreerimise kuupäev: 30. detsember 1991  
Registrikood: 10237984  
Register: Tallinna Linnakohtu Äriregister  
Telefon: +372 66 88 000  
Faks: +372 66 88 001  
E-mail: info@tbb.ee

### *1.2 Audiitor*

Audiitori nimi: Ago Vilu  
Audiitori kutse andmise aeg: 26.05.1995, litsents nr 325  
Audiitориühingu ärinimi: AS PricewaterhouseCoopers  
Audiitориühingu registrikood: 10142876  
Audiitori asukoht ja aadress: Pärnu mnt 15, 10141 Tallinn

## 2. TEGEVUSARUANNE

### 2.1 Krediidiasutuse Grupi kirjeldus

Tallinna Äripank (edaspidi ka „Pank“) on vanim tegutsev Eesti kommertspank, mis alustas tegevust 1991. aastal. Tallinna Äripanga AS on äriregistris registreeritud 30.12.1991, registrikood 10237984, register Tallinna Linnakohtu Äriregister ning aktsiakapital 31.12.2015 seisuga oli 25 500 tuhat eurot. Kehtiv krediidiasutusena tegutsemise litsents kannab numbrit EP-08 PO ning kehtib alates 21.01.1993. Seisuga 31. detsember 2015 puudus Tallinna Äripangal rahvusvaheline reiting.

Tallinna Äripank pakub traditsioonilisi pangateenuseid: laenude andmine (nii tavalised laenud kui ka arvelduslaenud), hoiuste kaasamine, tehingud välisvaluutaga ja väärismetallide vahendamine.

Panga tegevust finantseeritakse peamiselt omakapitali arvelt, millele lisandusid allutatud kohustused (konverteeritud aktsiakapitaliks seisuga 31.03.2015) ja Maaelu Edendamise Sihtasutuselt laenatud vahendid. Lisaks kasutatakse vahendeid, mis on Panga käsutuses tulenevalt tema põhitegevusest (hoiused, rahalised kohustused seoses maksekorraldustega ja pangavaheliste arveldustega jms).

Panga peakontor asub Tallinnas, Vana-Viru 7. Pangakontorid asuvad Tallinnas Estonia pst 5a ja Viru 9 ning Narvas, Kerese 4.

Seisuga 31.12.2015 Tallinna Äripanga AS omab 100% osalust kolmes äriühingus: TBB Liisingu AS, TBB Invest AS ja Morgan Trade AS.

OÜ TBB Ferrat ei kuulu enam Grupi koosseisu, kuna 2015. aasta maikuu müüs Tallinna Äripank ära oma 100%-lise osaluse.

Järgnevalt on toodud Tallinna Äripanga AS (edaspidi ka “Tallinna Äripank” ja “Pank”) konsolideerimisgruppi kuuluvate äriühingute üldandmed 31.12.2015 seisuga:

<b>Ettevõtte nimi</b>	<b>Aadress</b>	<b>Tegevusala</b>	<b>Registrikood Reg. Kuupäev</b>	<b>Osaluse määr</b>
Tallinna Äripanga AS	Vana -Viru 7, Tallinn	pangandus	10237984 30.12.1991	emaettevõte
TBB Liisingu AS	Vana -Viru 7, Tallinn	liisingtegevus	10570483 16.07.1999	100%
TBB Invest AS	Vana -Viru 5, Tallinn	kinnisvaraarendus	11162243 01.09.2005	100%
Morgan Trade AS	Vana -Viru 7, Tallinn	ehitus	11169423 03.10.2005	100%

Tallinna Äripanga AS Grupi (IFRS mõistes) ja konsolideerimisgrupi („Krediidiasutuste seaduse“ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 mõistes) vahel erinevusi ei ole. Sellest tulenevalt on käesolevas aruandes kasutatud läbivalt mõistet “Grupp”.

## 2.2 Tallinna Äripanga üldjuhtimine

### Panga nõukogu

Tallinna Äripanga põhikirja järgi koosneb nõukogu vähemalt viiest liikmest. Nõukogu liikmed valib ja kutsub tagasi aktsionäride üldkoosolek. Nõukogu liikmed valivad enda hulgast nõukogu esimehe, kes korraldab nõukogu tööd. Nõukogu liikmed valitakse kolmeks aastaks. 28.04.2015.a. toimunud aktsionäride koosolekul toimus nõukogu koosseisus muudatus ning Panga nõukogu koosseis on järgmine:

- **Marge Meius**, nõukogu esimees. Aktsiate arv: 0;
- **Veiko Veski**, nõukogu liige. Aktsiate arv: 0;
- **Madis Kiisa**, nõukogu liige. Aktsiate arv: 0;
- **Sergei Gorny**, nõukogu liige. Aktsiate arv: 0;
- **Alexander Larionov**, nõukogu liige. Aktsiate arv: 0.

### Panga juhatus

Põhikirja järgi koosneb panga juhatus vähemalt kolmest liikmest, kelle seast valitakse juhatuse esimees, kes korraldab juhatuse tegevust. Juhatus valitakse panga nõukogu poolt. Käesoleva majandusaasta aruande koostamise hetkel kuuluvad juhatusse alljärgnevad isikud, kelle volitused pikendati nõukogu 22.06.2015.a. otsusega järgnevas kolmeks aastaks:

- **Valeri Haritonov**, juhatuse esimees. Aktsiate arv seisuga 31.12.2015: 0. Aktsiate arv aastaaruande koostamise ajal ei ole muutunud;
- **Andrei Žukov**, juhatuse liige. Aktsiate arv seisuga 31.12.2015: 160 038 (0,6276%). Aktsiate arv aastaaruande koostamise ajaks ei ole muutunud;
- **Tatjana Levitskaja**, juhatuse liige. Aktsiate arv seisuga 31.12.2015: 968 626 (3,7985%). Aktsiate arv aastaaruande koostamise ajaks ei ole muutunud;
- **Sergei Elošvili**, juhatuse liige. Aktsiate arv seisuga 31.12.2015: 740 835 (2,9052%). Aktsiate arv aastaaruande koostamise ajaks ei ole muutunud.

Juhatus 18.07.2012.a. koosoleku otsusega on juhatuse vastutusvaldkonnad jagatud järgmiselt:

- juhatuse esimees **V. Haritonov** täidab tegevdirektori kohustusi ning tema kohustuste hulka kuulub muu hulgas panga üldjuhtimise ja juhatuse töö korraldamine;
- juhatuse liikme **A. Žukov**'i põhiliseks vastutusala on koostöö korraldamine aktsionäride ja välispartneritega;
- juhatuse liikme **T. Levitskaja** vastutusala hulka kuuluvad finantsjuhtimine, raamatupidamine, arveldused, klienditeenindus, personaalpangandus ja kontorite töökorraldus;
- juhatuse liige **S. Elošvili** vastutab panga arengu-, laenu-, haldus- ja turundustegevuse ning infotehnoloogia toimimise eest.

### Krediidikomitee, siseauditi osakond ja auditikomitee

Vastavalt Krediidiasutuste seaduse ja Audiitortevgevuse seaduse nõuetele ning põhikirjale on panga nõukogu poolt moodustatud alljärgnevad üksused:

- **Krediidikomitee** on moodustatud 26.09.2006.a. Komitee ülesandeks on laenuosakonna poolt esitatud laenuaotluste, nendele lisatud dokumentide ja muu informatsiooni läbi vaatamine ning selle alusel seisukoha võtmine laenu taotleja maksevõime ja usaldusväärsuse, tema poolt pakutavate tagatiste olemasolu ja piisavuse kohta lähtudes pangas kehtestatud Krediidipoliitikast.



- **Siseauditi osakond** on moodustatud 03.07.1996 ning selle töö hõlmab kõiki panga juhtimis- ja tegevustasandeid, et tagada krediitiasutuse tegevuse efektiivsus, finantsaruandluse usaldusväärsus ning vastavus seadustele ja muudele õigusaktidele, panga juhtimisorganite poolt kinnitatud dokumentidele ja heale pangandustavale ning otsuste vastuvõtmine usaldusväärse ja asjakohase informatsiooni alusel.
- **Auditikomitee** moodustati AudS nõuetele vastavalt 15.06.2011 eesmärgiga tagada panga majandustegevuse vastavus panga eesmärkidele, olles nõuandev organ panga nõukogule raamatupidamise, audiitorkontrolli, riskijuhtimise, sisekontrolli, järelevalve teostamise ja panga tegevuse seaduslikkuse osas.

### **Aktivate- passivate juhtimise komitee, riskijuhtimise grupp, operatsiooniriskide juhtimise grupp, talituspidevuse komitee, likviidsuse ja finantsriskide juhtimise grupp, arengugrupp**

Panga juhatus on moodustanud ja kinnitatud järgnevate panga üksuste tegevuse üldpõhimõtted ja pädevuse:

- **Aktivate-passivate juhtimise komitee** moodustati 12.04.2001. Komitee ülesandeks on Grupi varade ja kohustuste juhtimine, likviidsuse-, rahastamis- ja investeerimisstrateegiate, finantsriskide juhtimine, kapitali planeerimine.
- **Riskijuhtimise grupp** moodustati 25.01.2012. Grupi ülesandeks on panga põhiriskide efektiivse juhtimissüsteemi loomine ja selle toimimise tagamine. Regulaarne monitooring, preventiivne kontroll riskide taseme jälgimise üle, finantsriskide testimine ja mõõtmine.
- **Operatsiooniriskide juhtimise grupp** moodustati 21.07.2005. Grupi ülesandeks on kontrollisüsteemi loomine, mis võimaldab adekvaatselt hinnata ja mõõta operatsiooniriskide mõju panga majandustulemustele.
- **Talituspidevuse komitee** moodustati 15.03.2007. Komitee eesmärk on süsteemi, reeglite, protseduuride ning ennetusmeetmete välja töötamine Grupi talituspidevuse tagamiseks muu hulgas kriisisituatsioonis.
- **Likviidsuse ja finantsriskide juhtimise grupp** moodustati 15.10.2008. Grupi ülesandeks on operatiivne juhtimine ja kontroll riskijuhtimise koosseisu kuuluvate ja panga poolt kehtestatud likviidsuse normatiivaktide täitmise üle.
- **Arengugrupp** moodustati 15.10.2003. Grupi peamisteks eesmärkideks on Panga arengukava väljatöötamine ja selle täitmise monitooring, uute toodete ja teenuste väljatöötamine.

### **2.3 Tallinna Äripanga juhtimiskorra põhimõtted**

Kehtiva krediitiasutuste seaduse alusel loetakse krediitiasutuse juhtideks nõukogu ja juhatuse liikmed.

Tallinna Äripangal kui väikest turuosa omaval ja tavapäraseid pangatooteid pakkuval pangal on väiksekoosseisuline ning lihtne juhtimisstruktuur, seoses millega ei ole tekkinud vajadust eraldi dokumendina välja töötada ja kehtestada juhtorgani liikmete valikuks värbamis põhimõtteid. Juhtorgani liikmete valikul lähtub pank krediitiasutuse seaduse §-is 48 sätestatud nõuetest:

- 1) panga juhtorgani liikmetel on panga juhtimiseks vajalikud teadmised, oskused, kogemused, haridus, kutsealane sobivus ja laitmatu ärialane reputatsioon;
- 2) panga nõukogu ja juhatuse liikmete koosseis on piisavalt mitmekesine ja vastab juhtorganite koosseisu mitmekesisuse põhimõtetele;
- 3) panga juhtorgani liikmeteks ei ole isikud, kelle varasem tegevus on kaasa toonud äriühingu pankroti või sundlikvideerimise või tegevusloa kehtetuks tunnistamise või kellelt on seaduse alusel ära võetud õigus olla ettevõtja või kelle varasem tegevus äriühingu juhina on näidanud, et ta ei ole suuteline korraldama äriühingu juhtimist selliselt, et äriühingu aktsionäride, osanike,





liikmete, võlausaldajate ja klientide huvid oleksid küllaldaselt kaitstud või kelle varasem tegevus on näidanud, et ta muul mõjuval põhjusel ei ole sobiv äriühingut juhtima;

4) panga juhtorgani liikmed tegutsevad nendelt oodatava ettenägelikkuse ja kompetentsusega ning vastavalt nende ametipositsioonile esitatavatele nõuetele, lähtudes panga ning selle klientide huvidest;

5) panga juhtorgani liikmetel on vajalikud teadmised, oskused, asjatundlikkus ja kogemused Panga poolt pakutavate toodete, sh laenutoodete valdkonnas ning need vastavad krediitiasutuste seaduse ja krediidiandjate ja -vahendajate seaduse nõuetele;

6) panga juhtimise korraldus tagab panga kindla ja usaldusväärse juhtimise, sealhulgas ülesannete lahususe organisatsioonis ja huvide konfliktide vältimise;

7) juhtorgani liikmete valimisel on tema usaldusväärsus, sobivust ja nõuetele vastavust kinnitavad andmed ja dokumendid esitatud eelnevalt Finantsinspeksioonile.

Tallinna Äripangal on väiksekoosseisuline ning lihtne juhtimisstruktuur, seoses millega ei ole tekkinud vajadust eraldi dokumendina välja töötada ja kehtestada mitmekesisuspoliitikat seoses juhtorgani liikmete valikuga, mis sisaldaks eesmärgi, sihtmärke ning ulatust, mil määral kõnealused eesmärgid ja sihtmärgid on saavutatud. Juhtorgani liikmete valikul lähtub pank krediitiasutuse seaduse §-is 48 sätestatud nõuetest.

Panga nõukogu ja juhatuse liikmete koosseis on piisavalt mitmekesine ja vastab seaduses sätestatud juhtorganite koosseisu mitmekesisuse põhimõtetele.

## 2.4 Tallinna Äripanga suuremad aktsionärid

Leonarda Invest AS omab Tallinna Äripangas 44,45% osalust, ülejäänud aktsionäridel on kõigil eraldiseisvalt alla 10% osalusest. Aktsiad jagunevad järgmiselt:

Aktsionär	Riik	Aktsiate arv seisuga 31.12.2015	Osaluse %	Aktsiate arv aastaruande koostamise ajal	Osaluse %
Leonarda Invest AS	Eesti	11 333 606	44,45%	11 333 606	44,45%
Muud aktsionärid	Eesti	11 703 648	45,89%	11 703 648	45,89%
Muud aktsionärid	muud	2 462 746	9,66%	2 462 746	9,66%
<b>Kokku</b>		<b>25 500 000</b>	<b>100,00%</b>	<b>25 500 000</b>	<b>100,00%</b>

## 2.5 2015. aasta tulemuste ülevaade

Maailmamajanduse kasvu aeglustamine, väliskeskonna ebakindlus ja Euroala majanduskasvu tagasihoidlikus on mõjutanud Tallinna Äripanga Grupi 2015. aasta finantsnäitajaid. Venemaa vähene majandusaktiivsus ja Euroopa Liidu poolt Venemaa suhtes kehtestatud majandussanktsioonid survestavad Venemaa majandust. Tagajärjena on juba teist aastat Venemaa korrespondentpankade finantsseisundi halvenemine Grupile kahju tekitanud. Aruandeaasta tulemusele avaldas olulist mõju pankadevahelisel krediiditurul valitsev olukord, kui raha efektiivne paigutamine on peaaegu võimatu. Euroopa Keskpank hoidis rahapoliitilised intressimäärad majandus- ja rahaliidu kõigi aegade madalaimal tasemel (hoiustamise püsivõimaluse intressimäära langetati 3. detsembril 2015 -0,30%-ni).

Vaatamata tulukuse langemisele töötab Grupp stabiilselt. Seda tõendab asjaolu, et Grupi tegevus on vastavuses kõigi kehtivate seaduste ja normatiividega.



**Kasumiaruande analüüs**

Tallinna Äripanga Grupi 2015. aasta auditeeritud kahjum moodustas -1 410 tuhat eurot, 2014. aasta kahjum oli -1 686 tuhat eurot. Grupi kogutulud kahanesid eelmise aastaga võrreldes 13,6% ja moodustasid 5 733 tuhat eurot.

Intressitulu vähenes võrreldes 2014.aastaga 19,1% ja moodustas 80,9% 2014.aasta intressitulust (vt lisa 19). Intressitulu pangadeposiitidelt langes 62,9% ja ulatus 423 tuhande euroni. 2015. aasta finantsturgude üldist ebasoodsat situatsiooni arvestades puudus Grupil võimalus efektiivselt paigutada lühiajalist ressursi teiste pankade deposiitidesse. Panga tähtjaliste deposiitide keskmised jäägid langesid eelmise aasta sama perioodiga võrreldes 46,9% võrra. Intressitulud laenudelt kasvasid 19,0%, mis oli tingitud laenuportfelli mahu 9,2% kasvust 2014. aasta sama perioodiga võrreldes. Liisingutegevusest intressitulu langes 1,5 korda ja ulatus 217 tuhande euroni.

Intressikulu vähenes 2,1% ja moodustas 664 tuhat eurot (vt lisa 20). Intressikulu hoiustelt kasvas 12,9%, mis võrreldes eelmise aasta sama perioodiga oli tingitud klientide tähtjaliste hoiuste suurenemisest. Samal ajal keskmine intressimäär langes (31.12.2015: 1,52%; 31.12.2014: 1,73%). Intressikulu laenudelt kahanes võrreldes eelmise aastaga 48,2%, mis oli seotud 2015. aasta märtsis allutatud laenu lepingu lõpetamisega .

Kokkuvõttes vähenes Grupi neto intressitulu 24,5% ja ulatus 1 588 tuhande euroni.

Seoses korrespondentpanga „Sudostroitelnyy Bank“, Moskva, Venemaa, tegevuslitsentsi tagasivõtmisega oli maha kantud 2014. aastal nõuded selle panga vastu summas 3 330 tuhat eurot ja 2015. aasta I kvartalis summas 186 tuhat eurot. Korrespondentpanga „International Joint-Stock Bank“, Moskva, Venemaa, finantsseisundi halvenemine tõi kaasa tema tegevuslitsentsi tagasivõtmise Venemaa Keskpanga poolt 03.02.2016. Kuivõrd on tegemist olulise sündmusega peale majandusaasta lõppu arvestab Grupp selle mõju 2015. aasta majandustulemusele ning kajastab selle nõude allahindluse seisuga 31.detsember 2015 summas 1 816 tuhat eurot. Tagajärjena 2015. aasta aruandeperioodi kahjum nõuete väärtuse muutusest ulatus -2 002 tuhat euro (vt lisad 21, 7).

Teenustasutulu langes 4,6% ja moodustas 2 179 tuhat eurot (2014: 2 285 tuhat eurot), mis oli peamiselt tingitud maksetega seotud teenustasu vähenemisest ja väärismetallitehingute puudumisest (vt lisa 22). 2015. aastal olid teenustasutulude struktuuris kõige olulisemad:

- maksetega seotud teenustasud 54,6% (2014: 54,9%);
- pangakaartidega seotud teenustasud 13,3% (2014: 10,5%);
- laenude haldamisega seotud teenustasud 5,7% (2014: 6,0%).

Teenustasukulu kasvas võrreldes eelmise aastaga 20,0% ja moodustas 889 tuhat eurot (2014: 740 tuhat eurot) (vt lisa 23). Teenustasukulu struktuuris saab välja tuua kolm olulisemat gruppi:

- maksetega seotud teenustasud 37,6% (2014: 38,0%);
- andmetöötluse teostamise tasu 29,2% (2014: 32,2%);
- kaarditeenustega seotud tasud 26,9% (2014: 23,5%).

Kokkuvõttes langesid Grupi neto teenustasud 16,5% ja moodustasid 1 290 tuhat eurot.

2015. aastal sai Grupp neto kasumi finantstehingutelt summas 768 tuhat eurot, mis moodustas 74,1% 2014.aasta neto kasumist finantstehingutelt, s.h. tulu valuutavahetustehingutelt moodustas 1 251 tuhat eurot ja 2015. aasta I kvartalis tagasiulatuvalt seisuga 31.12.2014 nõude mahakandmisest tulenev kahjum valuutakursi muutusest 486 tuhat eurot (vt lisa 24).

100%-lise osaluse osatühingust TBB Ferrat müügist sai Grupp 2015. aasta maikuuks 1 tuhat eurot kasumit.

Kinnisvarainvesteeringute ümberhindluse kahjum oli 2015. aastal 5 tuhat eurot (2014.a kasum 93 tuhat eurot) (vt lisa 11).

Administratiivkulud vähenesid aastaga 1% moodustades 2 570 tuhat eurot (2014.aastal 2 597 tuhat eurot). Kulude struktuuris oli suurimaks kuluallikaks personalikulud ja nende osakaal moodustas 80% administratiivkuludest (2014. aastal 79,8%). (vt lisad 25-26).

Muud tegevustulud kasvasid võrreldes eelmise aasta sama perioodiga 36,1% ja moodustasid 464 tuhat eurot, mis oli peamiselt tingitud tütarettevõtete ülevõetud varalt teenitud tuludest (vt lisad 27, 7).

Muud tegevuskulud moodustasid 2015. aastal 773 tuhat eurot (2014.aastal 569 tuhat eurot) (vt lisa 28). 35,9% kasv oli seotud tütarettevõtete muude tegevuskulude suurenemisega (ülevõetud varade teenindamine) ja kulla hinna langusega.

### **Bilansi analüüs**

Tallinna Äripanga Grupi bilansimaht seisuga 31. detsember 2015 kasvas aasta algusega võrreldes 7,1%, moodustades 205 842 tuhat eurot (31.12.2014: 192 245 tuhat eurot). See oli peamiselt seotud võlgnevustega klientidele ja omakapitali kasvuga.

### ***Laenutegevus***

Grupi laenuõuded klientidele moodustasid 34 819 tuhat eurot ja kasvasid aastaga 9,1% (31.12.2014: 31 903 tuhat eurot) (vt lisa 7). Nõuded klientidele on muutunud kliendisektorite lõikes järgmiselt: nõuded eraisikutele kasvasid 12,4%, nõuded juriidilistele isikutele kasvasid 8,9%. Laenuportfelli kvaliteet on 2015. aastal võrreldes 2014. aastaga samal tasemel. Klientide laenukahjumite katteks moodustatava reservi bilansiline saldo jäi muutmata ja moodustas 69 tuhat EUR peamiselt lootusetute nõuete mahakandmise tulemusena (vt lisa 7).

### ***Finantseerimine***

Grupi võlgnevus krediidasutustele koosnes teiste pankade nõudmiseni hoiustest ja moodustas seisuga 31. detsember 2015. aasta 60 tuhat eurot (2014.aastal 2 463 tuhat eurot) (vt lisa 12).

Võlgnevused klientidele moodustasid 31. detsember 2015 seisuga 174 701 eurot ja kasvasid aasta algusega võrreldes 12,5 % võrra. Aasta algusega võrreldes kasvasid hoiused eraisikutele 10,8% ja juriidilistele isikutele 17,2%. (vt lisa 13).

Muud võlad langesid 30,1% ja moodustasid 4 880 tuhat eurot, mis oli tingitud Maaelu Edendamise Sihtasutuselt ja KredEx Sihtasutuselt kaasatud laenuressursside tagasimaksmisest (vt lisa 14). Grupi ja Maaelu Edendamise Sihtasutuse koostöö eesmärgiks on parandada väikese ja keskmise suurusega ettevõtjate võimalusi kaasata finantsvahendeid, tagada nende võimaluste rakendatus üldistes huvides. 2014. aastal KredEx Sihtasutusega alustatud koostöö eesmärgiks on alustavate ettevõtjate finantseerimisvõimaluste ühine parandamine. Pank finantseerib Sihtasutuselt saadavate rahaliste vahendite arvelt ettevõtjate äritegevust.

## ***2.6 Tallinna Äripanga arengusuunad 2016. aastaks***

Grupi stabiilset arengut tagavad järgmised väärtused:

Usaldusväarsus ja lugupidamine – personaalne lähenemine  
Innovatiivsus – uudsus/kreatiivsus  
Ausus – vastutustundlikkus  
Meeskonnatöö – koostöövalmidus, professionaalne eetika

2016. aastaks on Tallinna Äripanga Grupi peamised strateegilised suunad järgmised:

- klientide arvu stabiilne kasv;
- krediidiportfelli kasv;
- krediidiportfelli konkurentsivõime ja kvaliteedi tõstmine;
- intressimäärade ja teenustasude paindlik lähenemine;
- grupi aktive stabiilne ja järjepidev kasv;
- uute IT tehnoloogiate juurutamine;
- efektiivse personalipoliitika läbiviimine.

## ***2.7 Sisekontrollisüsteem***

Sisekontrollisüsteem hõlmab Tallinna Äripanga Grupi tegevust tervikuna. Sisekontrollisüsteem on nõukogu, juhatuse ja personali kooskõlastatud tegevus, mille ülesandeks on tagada üldiste püstitatud eesmärkide võimalikult efektiivne saavutamine, aruandluse korrektsus ning kehtivate õigusnormide täitmine. Sisekontrollisüsteemi olemasolu ja funktsioneerimise eest vastutab Panga juhatuse.

Iga juhtimistasand täidab sisekontrollisüsteemis oma kindlaid ülesandeid. Nõukogu teostab järelevalvet Panga ja tütarettevõtete tegevuse üle, jälgides juhatuste tööd, kehtestades konsolideerimisgrupi strateegia ning üldised riskijuhtimise põhimõtted.

Juhatus ülesanne on igapäevase äritegevuse korraldamine, sealhulgas iga juhtimistasandi pädevuse määramine, ametijuhendite ja sisemiste eeskirjade kehtestamine. Juhatus liikmed kannavad samuti vastutust kehtivate tegevuskavade ja protseduuride täitmise eest.

Tallinna Äripanga AS-is on loodud sõltumatu struktuuriüksusena siseauditi osakond. Siseauditi osakond on osa panga sisekontrollisüsteemist, mis tagab riskide juhtimise usaldusväarsuse ja efektiivsuse hindamist ning siseauditi funktsiooni täitmist. Siseauditi osakonna eesmärgiks on varade säilimise jälgimine, Panga aktsionäride, hoiustajate ja kreditoride huvide kaitsmine ning Grupi tegevust reguleerivatest õigusaktidest ja heast pangandustavast kinnipidamise jälgimine. Siseauditi ülesandeks on analüüsida sisekontrollide olemasolu, nende toimimist ja anda hinnang sisekontrolli süsteemile. Oma eesmärgi saavutamiseks täidab siseauditi osakond ülesandeid, milleks on muuhulgas sisedokumentide kontrollimine, Grupi töös esinevate puuduste tuvastamine, sisekorraeeskirjade rikkumiste, ülesannete täitmata jätmiste ja volituste ületamise juhtumite uurimine ning neile tähelepanu juhtimine ja ettepanekute tegemine nimetatud puuduste kõrvaldamiseks. Siseauditi osakond tegutseb vastavalt Tallinna Äripanga nõukogu poolt kinnitatud tööplaanile. Siseauditi osakond on aruandekohustuslik Panga nõukogu ees.

## 2.8 Dividendipoliitika

Tallinna Äripanga Grupp on oma usaldusvääruse tagamiseks kohustatud pidevalt järgima Eesti Panga poolt kehtestatud regulatiivseid nõudeid, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 575/2013 sätestatud usaldusnormatiive ning Euroopa Keskpanga 28.01.2015.a. soovitusi dividendi jaotamise põhimõtete kohta (EKP/2015/2). Seetõttu lähtub Tallinna Äripanga dividendipoliitika konservatiivsetest ja usaldusväärsetest eeldustest, et pärast mis tahes jaotust saaks täita kehtivaid kapitalinõudeid. Kehtiva Krediidiasutuste seaduse alusel maksimaalse jaotatava summa arvutamise kord kehtestab Eesti Pank.

## 2.9 Tasustamise põhimõtted

Tallinna Äripanga AS-i töötasu struktuur koosneb järgmistest osadest:

- Põhitöötasu
- Tulemustasu
- Ühekordsed preemiad
- Ühekordsed toetused seoses riigipühadega
- Muud soodustused.

Tallinna Äripanga AS-i tasustamise põhimõtted kinnitab nõukogu. Põhimõtted tuginevad efektiivsel tulemustele orienteeritud töökultuuril koos kvaliteetse riskijuhtimisega, arvestades kapitali piisavust ja vajalikku likviidsust. Tallinna Äripanga AS-is toimub töötajate töö tasustamine valdavalt põhitöötasu baasil. Juhatuse liikmetele ja töötajatele tulemustasu 2014. ja 2015. aastal ei ole makstud (vt lisa 24). Siseauditi osakond kontrollib ja hindab üks kord aastas krediidiasutuse juhatuse liikmete ja töötajate tasustamise põhimõtete vastavust Krediidiasutuste seaduses sätestatud nõuetele.

## 2.10 Suhtarvud

Järgnevalt on esitatud olulisemad suhtarvud, mis iseloomustavad Grupi tegevust 2015. ja 2014. aastal. Seejuures on keskmised bilansilised näitajad võetud eelmise aasta lõpu ning aruande aasta iga kvartali lõpu vastavate andmete aritmeetilise keskmisena. Kasumiaruande näitajate puhul lähtutakse aruandeaasta tegelikest andmetest.

Suhtarvud	31.12.2015	31.12.2014
1. ROE	-5,76%	-8,44%
2. EM	8,11	9,58
3. PM	-24,59%	-25,39%
4. AU	2,89%	3,47%
5. ROA	-0,71%	-0,88%
7. EPS	-0,06	-0,11

Suhtarvud on arvatud järgmiste valemite alusel:

1. Omakapitali tootlus (ROE): Puhaskasum (kahjum) / omakapital (%)
2. Omakapitali kordaja (EM): Aktivad / omakapital
3. Puhastootlus (PM): Puhaskasum (kahjum) / kogutulud\* (%)
4. Vara tootlikkus (AU): Kogutulud / aktivad (%)





5. Koguvara tulutase (ROA):	Puhaskasumi suhe koguvarasse %
7. Tulu aktsia kohta (EPS): (EUR)	Puhaskasum (kahjum) / keskmine aktsiate arv

\*Kogutulud on kasumiaruandes kajastatud kõikide tulude summa.

## 2.11 Tallinna Äripanga Grupi konsolideeritud bilansid 2011-2015

	(tuhandetes eurodes)				
	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2011
Sularaha	1 497	622	1 456	2 045	242
Nõuded	189 559	178 233	161 628	127 267	161 752
Muu vara	3 111	1 315	2 230	2 216	2 091
Aktsiad ja muud väärtpaberid	37	13	13	13	13
Materiaalne põhivara	1 951	2 046	2 200	2 320	3 075
Kinnisvarainvesteeringud	9 687	10 016	10 315	9 815	8 958
<b>AKTIVA (VARAD) KOKKU</b>	<b>205 842</b>	<b>192 245</b>	<b>177 842</b>	<b>143 676</b>	<b>176 131</b>
Võlgnevus	179 641	164 746	148 798	111 239	88 912
Muud kohustused ja viitvõlad	2 557	2 856	3 503	8 702	64 316
Allutatud kohustused	-	6 589	5 801	6 063	6 183
<b>Kohustused kokku</b>	<b>182 198</b>	<b>174 191</b>	<b>158 102</b>	<b>126 004</b>	<b>159 411</b>
Omakapital kokku	23 644	18 054	19 740	17 672	16 720
<b>PASSIVA (KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL) KOKKU</b>	<b>205 842</b>	<b>192 245</b>	<b>177 842</b>	<b>143 676</b>	<b>176 131</b>

## 2.12 Kohtuvaidlused

Seisuga 31. detsember 2015 ei ole Tallinna Äripangal ning temaga ühisesse konsolideerimisgruppi kuuluvatel AS-il TBB Liising, AS-il Morgan Trade ning AS-il TBB Invest ühtegi kohtuega arbitraazimenetluses olevat asja, millest võiks tulevikus Grupi ettevõtetele tekkida olulist kahju.

## 2.13 Avalikustatav teave

Käesolevas jaos on toodud avalikustamisele kuuluv informatsioon vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 (edaspidi pangandusmäärus) nõuetele. Vastavalt pangandusmäärusele ja Rahvusvahelistele Finantsaruandluse Standarditele (IFRS) riskijuhtimise avalikustamisele kuuluv informatsioon on toodud raamatupidamise aastaaruande lisa 4 „Riskijuhtimine“.

Tallinna Äripanga AS Grupi (raamatupidamise mõistes) ja konsolideerimisgrupi (usaldatavusnõuete mõistes) erinevusi ei ole. Kasutatavaks konsolideerimise meetodiks on konsolideerimine täies ulatuses. Tallinna Äripanga Grupil puuduvad praegused või prognoositavad olulised praktilised või õiguslikud takistused omavahendite kiireks ülekandmiseks või kohustuste tagasimaksmiseks ematettevõtja ja tütarettevõtjate vahel.

Tallinna Äripanga Grupp on oma usaldusväärsuse tagamiseks kohustatud pidevalt järgima Eesti Panga poolt kehtestatud regulatiivseid nõudeid ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 575/2013 sätestatud usaldusnormatiive. Määrus (EL) nr 575/2013 (Basel III) võeti Euroopa Liidus asutatud krediitiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavaid

usaldatavusnõudeid käsitleva ühtse eeskirjade kogumikuna vastu 2013. aasta juunis. Regulaatiivsete nõuete muutusi arvestades kehtivad alates 2014. aastast järgmised nõuded:

- omavahendite minimaalsuurus;
- omavahendite suhtarvud (kapitali adekvaatsus);
- likviidsus (likviidsuskatte nõue ja stabiilne rahastamine);
- finantsvõimendus;
- kohustuslik reserv, muud reservid;
- investeringute piirangud;
- riskide kontsentratsioon.

Normatiivide mittetäitmine võib kaasa tuua panga tegevuse piiramise või tegevusloa kehtetuks tunnistamise. Juhtkonna hinnangul on Grupi tegevus vastavuses kõigi kehtivate seaduste ja normatiividega.

### **Omavahendite ja omavahendite nõuete arvutamise põhimõtted**

01.01.2014 jõustus Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 575/2013 krediidasutuste suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta (Basel III).

### **Omavahendid**

Vastavalt pangandusmäärusele koosnevad krediidasutuse või konsolideerimisgrupi omavahendid esimese ja teise taseme omavahenditest.

**Esimese taseme omavahendid** koosnevad esimese taseme põhiomavahenditest ja täiendatavatest esimese taseme omavahenditest.

Tallinna Äripanga Grupi esimese taseme põhiomavahendite koosseisu kuuluvad:

- a) sissemakstud kapitaliinstrumendid ehk aktsiakapital;
- b) jaotamata kasum;
- c) muud reservid;

Punktides a–c osutatud kirjeid tunnustatakse esimese taseme põhiomavahenditena ainult siis, kui krediidasutus saab neid piiramatult ja viivitamatult kasutada, et katta riskid või kahju kohe, kui need tekivad.

Punkti b kohaldamisel võib krediidasutus kajastada aruandeperioodi vahekasumit või aastakasumit esimese taseme põhiomavahendites enne, kui ta on teinud ametliku otsuse, millega kinnitatakse aruandeaasta lõplik kasum, ainult pädeva asutuse eelneval loal.

Kapitaliinstrumendid kvalifitseeruvad esimese taseme põhiomavahenditesse kuuluvate instrumentidena ainult juhul, kui on täidetud pangandusmääruse artiklis 28 sätestatud tingimused. Näiteks instrumendid on otseselt emiteerinud krediidasutus pärast kõnealuse krediidasutuse omanike heakskiitu, instrumentide eest on täielikult tasutud ja krediidasutus ei rahasta nende ostu otseselt ega kaudselt.

Pangandusmäärus näeb ette esimese taseme põhiomavahenditest mahaarvamiste rakendamist, näiteks, jooksva majandusaasta kahjum, immateriaalsed varad.

Täiendavaid esimese taseme omavahendeid Tallinna Äripanga Grupp ei oma.

Kuni 31.03.2015 oli Tallinna Äripanga Grupi **teise taseme omavahendite** koosseisus allutatud kohustus. 16. märtsil 2015 sai Tallinna Äripanga Grupp Finantsispektsiooni nõusoleku aktsikapitali suurendamiseks allutatud laenu lepingust tuleneva nõude ja aktsiate väljalaskehinna tasaarveldamise teel summas 7 000 tuhat eurot. 25. märtsil 2015. aastal toimunud aktsionäride





erakorralisel üldkoosolekul võeti vastu otsus suurendada aktsiakapitali allutatud laenu lepingust tuleneva nõude ja aktsiate väljalaskehinna tasaarveldamise teel summas 7 000 tuhat eurot.

### Kapitali adekvaatsus

Kapitali adekvaatsus väljendab panga omavahendite piisavust krediidiriski, tururiski ja operatsiooniriski katmiseks ning vastavust krediidasutuse majandustegevusele. Alates 2014. aasta algusest on Euroopa Liidus kehtinud pankadele ühtne kapitali adekvaatsuse miinimumnõue (baasnõue 8%), kuid lisaks sellele Eesti kehtestatud täiendavad kapitalipuhvri nõuded:

- kapitali säilitamise puhver 2,5%,
- süsteemse riski puhver 2,0%,
- vastutsüklilise puhver 0 - 2,5%.

Alates 2016. aastast peavad kõik EL krediidasutused hoidma omavahendeid vastutsüklilise kapitalipuhvri nõude täitmiseks. Vastutsüklilise puhvri nõue on krediidasutuse koguriskipositsiooni ja vastutsükliliste kapitalipuhvrite kaalutud keskmise määra korrutis. Vastutsüklilise puhvri määr kehtestatakse geograafilisel põhimõttel riikide lõikes vastava riigi määratud asutuse poolt. Eestis kehtib alates 2016. aastast vastutsüklilise kapitalipuhvri nõue 0%.

Vastavalt Baseli komitee rahvusvahelistele panganõuetele ja sisemise kapitali adekvaatsuse tagamise protsessile (ICAAP) teostab Grupp täiendavate kapitalinõuete arvutamist, arvestades riskiportfelli, panga individuaalseid erisusi, riski profiile, nende allokatsiooni ja majandusolukorda (Pillar 1 riskide + Pillar 2 riskide lisanõuded).

Seoses Basel III raamistikus sätestatud regulatiivsete nõuete muutustega on alates 2014. aastast muutunud kapitali adekvaatsuse raporteerimine. 2014. aasta ja 2015. aasta näitajad on kajastatud kehtivatele nõuetele kohaselt (Basel III).

### Omavahendite ja suhtarvude arvestus

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2015	31.12.2014
<b>Esimese taseme omavahendid (TIER 1)</b>	<b>23 644</b>	<b>18 054</b>
<b>Esimese taseme põhiomavahendid (CET 1)</b>	<b>23 644</b>	<b>18 054</b>
Sissemakstud aktsiakapital	25 500	18 500
Jaotamata kasum/kahjum	-1 227	459
Aruandeperioodi kahjum (-)	-1 410	-1 686
Kasumi arvel moodustatud reservid	781	781
<b>Teise taseme omavahendid</b>	<b>-</b>	<b>3 807</b>
Allutatud kohustused	-	3 807
<b>Koguomavahendid</b>	<b>23 644</b>	<b>21 861</b>
<b>Riskiga kaalutud varad kokku (Koguriskipositsioon)</b>	<b>95 117</b>	<b>95 052</b>
<b>Kapitali suhtarvud ja puhvrid</b>		
Esimese taseme põhiomavahendite suhtarv (CET1)	24.86%	18.99%
Esimese taseme omavahendite suhtarv (TIER 1)	24.86%	18.99%
<b>Koguomavahendite suhtarv</b>	<b>24.86%</b>	<b>23.00%</b>
<b>Kombineeritud puhvri nõue</b>	<b>4 280</b>	<b>4 277</b>
Kapitalisäilitamise puhvri nõue	2 378	2 376
Süsteemse riski puhvri nõue	1 902	1 901



## Riskiga kaalutud varad (tuhandetes eurodes)

	31.12.2015	Kapitali baasnõuded (8%)	31.12.2014	Kapitali baasnõuded (8%)
<b>KOGURISKIPOSITSIOON</b>	<b>95 117</b>	<b>7 609</b>	<b>95 052</b>	<b>7 604</b>
<b>Riskiga kaalutud vara krediidiriski ja vastaspoole krediidiriski puhul</b>	<b>85 773</b>	<b>6 862</b>	<b>83 816</b>	<b>6 705</b>
Krediidasutused ja investeerimisühingud	29 442	2 355	36 293	2 903
Äriühingud	6 522	522	7 156	572
millest:VKE	6 522	522	7 156	572
Jaenõuded	1 317	105	812	65
millest:VKE	1 161	93	672	54
Kinnisvaraga tagatud nõuded	23 946	1 916	22 706	1 816
millest:VKE	22 827	1 826	21 559	1 725
Viivitatud nõuded	1 543	123	2 109	169
Eriti suure riskiga seotud kirjed	4 121	330	1 825	146
Muud varad	18 882	1 511	12 915	1 034
<b>Kokku välisvaluutariski summa</b>	<b>495</b>	<b>40</b>	<b>3 550</b>	<b>284</b>
<b>Kokku operatsiooniriski summa</b>	<b>8 849</b>	<b>707</b>	<b>7 686</b>	<b>615</b>

## Kapitalinõuded ja puhvid

Oma- vahendid	Oma vahendite summa	Koguriski positsioon	Omavahendite baasnõuded	Baasnõuete ülejäak(+) pudujääk(-)	Kapitali adekvaatsus	Kapitali säilitamise puhver	Süsteemse riski puhver	Kapitalinõuded kokku, k.a.puhvid	Kogunõuete ülejäak(+) pudujääk(-)				
	1	2	3	4=2x3	5=1-4	6=1/2	7	8=2x7	9	10=2x9	11=3+7+9	12=2x11	13=1-12
<b>Kogu kapital</b>	<b>23 644</b>	<b>95 117</b>	<b>8%</b>	<b>7 609</b>	<b>16 035</b>	<b>24.86%</b>	<b>2.5%</b>	<b>2 378</b>	<b>2%</b>	<b>1 902</b>	<b>12.5%</b>	<b>11 889</b>	<b>11 755</b>
Tier 1 kapital	23 644	95 117	6%	5 707	17 937	24.86%	2.5%	2 378	2%	1 902	10.5%	9 987	13 657
CET 1 kapital	23 644	95 117	4.5%	4 280	19 364	24.86%	2.5%	2 378	2%	1 902	9%	8 560	15 084

## Krediidiriski kapitalinõude arvutamine

Krediidiriski kapitalinõuete arvutamisel kasutab Tallinna Äripanga Grupp standardmeetodit. Krediidiriski kapitalinõude arvutamisel standardmeetodil võrdub riskiga kaalutud vara riskipositsioonide ja neile vastavate riskikaalude korrutis. Riskikaal määratakse riskipositsiooni klassi, krediidikvaliteedi astme või mõlema alusel.

Krediidiriski standardmeetodi kasutamisel liigitatakse kõik nõuded riskipositsioonide klassidesse ja jagatakse riskipositsioonid riskiga kaalutud vara arvutamiseks krediidikvaliteedi astmesse. Keskpankade ja krediidasutuste krediitikvaliteedi aste määratakse krediitikvaliteedi reitinguagentuuri poolt (Standard and Poor's, Fitch's) antud välisreitingu alusel pangandusmääruse nõuete arvestades (lisa 6). Välisreitingu puudumisel ning teiste riskipositsiooni klasside riskikaalude määramiseks kasutab Grupp pangandusmääruse kohaselt kinnitatud riskikaalusid.

Grupi krediidiriski kapitalinõude arvutamiseks seisuga 31. detsember 2015 ja 31. detsember 2014 on võetud arvesse nii bilansilised varad kui ka bilansivälised kohustused.



## Krediidiriski ülevaade (tuhandetes eurodes)

31.12.2015

	Esmane riski positsioon	Riski- positsiooni väärtus	Aasta keskmise riski- positsiooni väärtus	Riskiga kaalutud vara	Kapitali- nõuded (8%)	Keskmine riskikaal
<b>Riskipositsioonid kokku</b>	<b>211 211</b>	<b>207 064</b>	<b>199 946</b>	<b>85 773</b>	<b>6 862</b>	<b>41%</b>
Keskpank	11 688	11 688	8 690	-	-	0%
Krediidiasutused	142 983	141 700	138 800	29 442	2 355	21%
Äriühingud	6 851	6 651	7 385	6 522	522	98%
millest:VKE	6 851	6 651	7 385	6 522	522	98%
Jaenõuded	3 082	1 756	1 542	1 317	105	75%
millest:VKE	2 470	1 548	1 313	1 161	93	75%
Kinnisvaraga tagatud nõuded	26 553	25 284	25 145	23 946	1 916	95%
millest:VKE	24 092	22 827	22 668	22 827	1 826	100%
Viivitatud nõuded	1 098	1 029	597	1 543	123	150%
Eriti suure riskiga seotud kirjed	2 747	2 747	2 171	4 121	330	150%
Muud varad	16 209	16 209	15 616	18 882	1 511	93%

31.12.2014

	Esmane riski positsioon	Riski- positsiooni väärtus	Aasta keskmise riski- positsiooni väärtus	Riskiga kaalutud vara	Kapitali- nõuded (8%)	Keskmine riskikaal
<b>Riskipositsioonid kokku</b>	<b>196 012</b>	<b>193 671</b>	<b>192 339</b>	<b>83 816</b>	<b>6 705</b>	<b>43%</b>
Keskpank	7 163	7 163	5 318	-	-	0%
Krediidiasutused	137 299	137 903	140 256	36 293	2 903	26%
Äriühingud	7 475	7 272	6 621	7 156	572	98%
millest:VKE	7 475	7 272	6 621	7 156	572	98%
Jaenõuded	2 262	1 083	1 191	812	65	75%
millest:VKE	1 679	897	991	672	54	75%
Kinnisvaraga tagatud nõuded	25 214	23 730	21 933	22 706	1 817	96%
millest:VKE	23 039	21 559	19 589	21 559	1 725	100%
Viivitatud nõuded	1 406	1 406	849	2 109	169	150%
Eriti suure riskiga seotud kirjed	1 296	1 217	1 119	1 825	146	150%
Muud varad	13 897	13 897	15 052	12 915	1 033	74%

## Riskipositsioonide geograafiline jaotus (tuhandetes eurodes)

31.12.2015

	Eesti	USA	Austria	Saksamaa	Venemaa	Muud	Kokku
<b>Riskipositsioonid kokku</b>	<b>65 592</b>	<b>65 653</b>	<b>17 310</b>	<b>48 776</b>	<b>3 871</b>	<b>5 862</b>	<b>207 064</b>
Keskpank	11 688	-	-	-	-	-	11 688
Krediidiasutused	573	65 653	17 310	48 776	3 812	5 576	141 700
Äriühingud	6 485	-	-	-	4	162	6 651
millest:VKE	6 485	-	-	-	4	162	6 651
Jaenõuded	1 635	-	-	-	34	87	1 756
millest:VKE	1 463	-	-	-	-	85	1 548
Kinnisvaraga tagatud nõuded	25 263	-	-	-	21	-	25 284
millest:VKE	22 827	-	-	-	-	-	22 827
Viivitatud nõuded	1 029	-	-	-	-	-	1 029
Eriti suure riskiga seotud kirjed	2 747	-	-	-	-	-	2 747
Muud varad	16 172	-	-	-	-	37	16 209



## Riskipositsioonide geograafiline jaotus (tuhandetes eurodes)

31.12.2014

	Eesti	USA	Austria	Saksamaa	Venemaa	Muud	Kokku
<b>Riskipositsioonid kokku</b>	<b>56 636</b>	<b>56 701</b>	<b>19 519</b>	<b>47 259</b>	<b>11 066</b>	<b>2 490</b>	<b>193 671</b>
Keskpank	7 163	-	-	-	-	-	7 163
Krediidiasutused	2 482	56 701	19 519	47 259	11 044	898	137 903
Äriühingud	7 127	-	-	-	-	145	7 272
millest:VKE	7 127	-	-	-	-	145	7 272
Jaenõuded	1 044	-	-	-	18	21	1 083
millest:VKE	879	-	-	-	2	16	897
Kinnisvaraga tagatud nõuded	23 726	-	-	-	4	-	23 730
millest:VKE	21 559	-	-	-	-	-	21 559
Viivitatud nõuded	14	-	-	-	-	1 392	1 406
Eriti suure riskiga seotud kirjed	1 217	-	-	-	-	-	1 217
Muud varad	13 863	-	-	-	-	34	13 897

## Riskipositsioonide majandusharude jaotus (tuhandetes eurodes)

31.12.2015

	Finants- vahen- dus	Põllu- majan- dus	Haldus, abitege- vus	Kinnis- vara	Töötlev tööstus	Muud	Kokku
<b>Riskipositsioonid kokku</b>	<b>159 519</b>	<b>3 506</b>	<b>8 375</b>	<b>7 257</b>	<b>2 752</b>	<b>25 655</b>	<b>207 064</b>
Keskpank	11 688	-	-	-	-	-	11 688
Krediidiasutused	141 700	-	-	-	-	-	141 700
Äriühingud	165	-	5 081	1 405	-	-	6 651
millest:VKE	165	-	5 081	1 405	-	-	6 651
Jaenõuded	84	86	48	4	351	1 183	1 756
millest:VKE	84	86	48	4	351	975	1 548
Kinnisvaraga tagatud nõuded	4 778	3 420	2 795	4 756	2 401	7 134	25 284
millest:VKE	4 778	3 420	2 795	4 756	2 401	4 677	22 827
Viivitatud nõuded	-	-	-	-	-	1 029	1 029
Eriti suure riskiga seotud kirjed	1 104	-	451	1 092	-	100	2 747
Muud varad	-	-	-	-	-	16 209	16 209

31.12.2014

	Finants- vahen- dus	Põllu- majan- dus	Haldus, abitege- vus	Kinnis- vara	Töötlev tööstus	Muud	Kokku
<b>Riskipositsioonid kokku</b>	<b>151 487</b>	<b>3 744</b>	<b>8 439</b>	<b>8 204</b>	<b>1 448</b>	<b>20 349</b>	<b>193 671</b>
Keskpank	7 163	-	-	-	-	-	7 163
Krediidiasutused	137 903	-	-	-	-	-	137 903
Äriühingud	145	10	5,724	1 392	-	1	7 272
millest:VKE	145	10	5,724	1 392	-	1	7 272
Jaenõuded	217	120	-	21	23	702	1 083
millest:VKE	217	120	-	21	23	516	897
Kinnisvaraga tagatud nõuded	4 667	3 614	2 715	5 705	1 425	5 604	23 730
millest:VKE	4 667	3 614	2 715	5 705	1 425	3 433	21 559
Viivitatud nõuded	1 392	-	-	-	-	14	1 406
Eriti suure riskiga seotud kirjed	-	-	-	1 086	-	131	1 217
Muud varad	-	-	-	-	-	13 897	13 897

**Riskipositsioonide järelejäänud tähtaegade jaotus (tuhandetes eurodes)**

31.12.2015

	Nõudmi- seni	< 3 kuud	3 - 12 kuud	1 - 2 aastat	2 - 5 aastat	>5 aastat	Kokku
<b>Riskipositsioonid kokku</b>	<b>147 103</b>	<b>15 324</b>	<b>4 514</b>	<b>1 441</b>	<b>6 037</b>	<b>32 645</b>	<b>207 064</b>
Keskpank	11 688	-	-	-	-	-	11 688
Krediidiasutused	132 106	9 594	-	-	-	-	141 700
Äriühingud	165	697	-	-	3 289	2 500	6 651
millest:VKE	165	697	-	-	3 289	2 500	6 651
Jaenõuded	18	243	287	235	903	70	1 756
millest:VKE	3	190	147	235	903	70	1 548
Kinnisvaraga tagatud nõuded	2	2 330	2 981	268	1 311	18 392	25 284
millest:VKE	-	1 546	1 689	189	1 028	18 375	22 827
Viivitatud nõuded	-	1 021	-	-	-	8	1 029
Eriti suure riskiga seotud kirjed	-	1 104	171	938	534	0	2 747
Muud varad	3 124	335	1 075	-	-	11 675	16 209

31.12.2014

	Nõudmi- seni	< 3 kuud	3 - 12 kuud	1 - 2 aastat	2 - 5 aastat	>5 aastat	Kokku
<b>Riskipositsioonid kokku</b>	<b>127 356</b>	<b>19 482</b>	<b>10 260</b>	<b>1 204</b>	<b>5 465</b>	<b>29 904</b>	<b>193 671</b>
Keskpank	7 163	-	-	-	-	-	7 163
Krediidiasutused	119 170	14 039	4 341	149	200	4	137 903
Äriühingud	145	684	10	-	3 626	2 807	7 272
millest:VKE	145	684	10	-	3 626	2 807	7 272
Jaenõuded	-	341	242	162	222	116	1 083
millest:VKE	-	302	165	164	165	101	897
Kinnisvaraga tagatud nõuded	-	2 630	3 888	893	1 417	14 902	23 730
millest:VKE	-	2 630	3 873	820	1 166	13 070	21 559
Viivitatud nõuded	-	1 406	-	-	-	-	1 406
Eriti suure riskiga seotud kirjed	-	88	1 129	-	-	-	1 217
Muud varad	878	294	650	-	-	12 075	13 897

Lisateave positsioonide geograafilise jaotumise ja liigitamine majandusharudesse on toodud raamatupidamise aastaaruande lisas 4 „Riskijuhtimine“.

**Koormamata vara**

Seisuga 31.12.2015 puudub Grupi vara koosseisus koormatud vara (31.12.2014: sularahaautomaatide ühiskasutuse teenustasude maksmise tagamiseks seotud tagatisdeposiit 38 tuhat euro). Vara võib lugeda koormatuna, kui see on panditud või seda kasutatakse mistahes bilansilise või bilansivälise tehingu tagamiseks või krediidikvaliteedi parandamiseks ja seda ei saa tingimusteta vabastada.

31.12.2015

(tuhandetes eurodes)

	Koormatud varade bilansiline väärtus	Koormamata varade bilansiline väärtus	Millest aktsepteeritakse keskpankade puhul	Kokku
<b>Varad</b>	-	<b>205 842</b>	-	<b>205 842</b>
Nõudelaenud	-	150 422	-	150 422
Omakapitaliinstrumendid	-	37	-	37
Muud laenud ja ettemaksed kui nõudelaenud	-	39 211	-	39 211
millest: hüpoteeklaenud	-	28 213	-	28 213
Muud varad (s.h.sularaha)	-	16 172	-	16 172



31.12.2014

(tuhandetes eurodes)

	Koormatud varade bilansiline väärtus	Koormamata varade bilansiline väärtus	Millest aktsepteeritakse keskpankade puhul	Kokku
<b>Varad</b>	<b>38</b>	<b>192 207</b>	-	<b>192 245</b>
Nõudelaenu	-	135 454	-	135 454
Omakapitaliinstrumendid	-	13	-	13
Muud laenu ja ettemaksed kui nõudelaenu	38	42 856	-	42 894
millest: hüpoteeklaenu	-	24 180	-	24 180
Muud varad (s.h.sularaha)	-	13 884	-	13 884

**Tururisk**

Tururisk kujutab endast kahjumi võimalust, mis on põhjustatud ebasoodsatest finantsturgude liikumistest – valuutakursside, intressimäärade, väärtpaperite ja väärismetallide väärtuse muutustest. Tururisk omab makroökonomilist iseloomu. Tururiskist on mõjutatavad enamus pangateenustest, sh. laenu ja hoiused.

Grupi jaoks eksisteerib 2 peamist tururiski:

- 1) valuutarisk;
- 2) intressimäära risk (lisainfo on toodud raamatupidamise aastaaruande lisa 4 „Riskijuhtimine“).

Alljärgnevas tabelites on toodud välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused euro ekvivalendis.

**Varade ja kohustuste jaotus valuutade lõikes (seisuga 31.12.2015 tuhandetes eurodes)**

	EUR	USD	GBP	RUB	SEK	MUU	Kokku
<b>Aktiva</b>							
Sularaha ja nõuded keskpankale	12 874	290	10	-	9	2	13 185
Nõuded krediitiasutustele	55 698	83 720	204	1 384	52	99	141 157
Nõuded klientidele-neto	36 552	162	-	-	-	-	36 714
Väärtpaperid	37	-	-	-	-	-	37
Kinnisvarainvesteeringud	9 687	-	-	-	-	-	9 687
Materiaalne põhivara	1 951	-	-	-	-	-	1 951
Muu vara	2 785	4	-	-	-	-	2 789
Kuld	322	-	-	-	-	-	322
<b>Varad kokku</b>	<b>119 906</b>	<b>84 176</b>	<b>214</b>	<b>1 384</b>	<b>61</b>	<b>101</b>	<b>205 842</b>
<b>Passiva</b>							
Võlgnevused krediitiasutustele	60	-	-	-	-	-	60
Hoiused	95 218	82 726	351	1 139	72	75	179 581
Muud kohustused	866	1 436	4	246	-	5	2 557
<b>Kohustused kokku</b>	<b>96 144</b>	<b>84 162</b>	<b>355</b>	<b>1 385</b>	<b>72</b>	<b>80</b>	<b>182 198</b>
<b>Omakapital kokku</b>	<b>23 644</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>23 644</b>
<b>Omakapital ja kohustused kokku</b>	<b>119 788</b>	<b>84 162</b>	<b>355</b>	<b>1 385</b>	<b>72</b>	<b>80</b>	<b>205 842</b>
Bilansiline netopositsioon	118	14	-141	-1	-11	21	-
Bilansiväliline netopositsioon	- 2 382	-	-	-	-	-	-2 382



**Varade ja kohustuste jaotus valuutade lõikes (seisuga 31.12.2014 tuhandetes eurodes)**

	EUR	USD	GBP	RUB	SEK	MUU	Kokku
<b>Aktiva</b>							0
Sularaha ja nõuded keskpangale	7 673	88	2	20	1	1	7 785
Nõuded krediitiasutustele	55 008	79 823	526	1 501	101	258	137 217
Nõuded klientidele-neto	33 708	145	-	-	-	-	33 853
Väärtpaberid	13	-	-	-	-	-	13
Kinnisvarainvesteeringud	10 016	-	-	-	-	-	10 016
Materiaalne põhivara	2 046	-	-	-	-	-	2 046
Muu vara	909	76	-	-	-	-	985
Kuld	330	-	-	-	-	-	330
<b>Varad kokku</b>	<b>109 703</b>	<b>80 132</b>	<b>528</b>	<b>1 521</b>	<b>102</b>	<b>259</b>	<b>192 245</b>
<b>Passiva</b>							
Võlgnevused krediitiasutustele	403	2 060	-	-	-	-	2 463
Hoiused	87 354	72 554	608	1 497	53	217	162 283
Allutatud laen	-	6 589	-	-	-	-	6 589
Muud kohustused	780	2 034	-	42	-	-	2 856
<b>Kohustused kokku</b>	<b>88 537</b>	<b>83 237</b>	<b>608</b>	<b>1 539</b>	<b>53</b>	<b>217</b>	<b>174 191</b>
<b>Omakapital kokku</b>	<b>18 054</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>18 054</b>
<b>Omakapital ja kohustused kokku</b>	<b>106 591</b>	<b>83 237</b>	<b>608</b>	<b>1 539</b>	<b>53</b>	<b>217</b>	<b>192 245</b>
Bilansiline netopositsioon	3 112	-3 105	-80	-18	49	42	-
Bilansiväline netopositsioon	-2 301	-	-	-	-	-	-2 301

**Valuutariski kapitalinõude arvanded (tuhandetes eurodes)**

Kogu välisvaluuta avatud netopositsiooni arvutamiseks summeeritakse eraldi välisvaluutade pikad ja lühikesed avatud positsioonid, mis on konverteeritud eurodesse. Neist absoluutväärtuselt suuremale liidetakse kulla netopositsioon (absoluutväärtusena). Kui avatud valuuta netopositsioon ületab 2%-list omavahendite taset, võetakse see arvesse kapitali adekvaatsuse arvestamisel. Grupi varad ja kohustused on toodud bilansilises maksumuses.

Valuuta	31.12.2015			31.12.2014		
	pikk	lühike	positsioon/ oma- vahendid	pikk	lühike	positsioon/ oma- vahendid
USD	13	-	0.1%	-	3105	14.2%
CHF	-	16	0.1%	47	-	0.2%
GBP	-	141	0.6%	-	80	0.4%
SEK	-	11	0.0%	49	-	0.2%
RUB	-	-	0.0%	-	18	0.1%
NOK	26	-	0.1%	-	-	-
CAD	1	-	0.0%	-	17	0.1%
PLN	14	-	0.1%	-	-	-
Muud	-	5	0.0%	12	-	0.1%
<b>Kokku avatud valuuta positsioonid</b>	<b>54</b>	<b>173</b>	<b>-</b>	<b>108</b>	<b>3 220</b>	<b>-</b>
<b>Avatud valuuta netopositsioon</b>	<b>-</b>	<b>173</b>	<b>0.7%</b>	<b>3 220</b>	<b>-</b>	<b>14.7%</b>
<b>Kulla netopositsioon</b>	<b>322</b>	<b>-</b>	<b>1.4%</b>	<b>330</b>	<b>-</b>	<b>1.4%</b>
<b>Kogu välisvaluuta avatud positsioon</b>	<b>495</b>	<b>-</b>	<b>2.1%</b>	<b>3 550</b>	<b>-</b>	<b>16.2%</b>
Valuutariski kapitalinõue määr	8%	-	-	8%	-	-
<b>Kokku valuutariski kapitalinõue</b>	<b>40</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>284</b>	<b>-</b>	<b>-</b>

### Operatsiooniriski kapitalinõude arvutamine

Grupp on otsustanud operatsiooniriskide kapitalinõude arvutamisel rakendada Basel III kapitali adekvaatsuse reeglite alusel baasmeetodit. Baasmeetodi puhul on operatsiooniriski kattev kapitalinõue 15% Grupi põhitegevuse puhastulu kolme aasta keskmise näitajast. Operatsiooniriski juhtimise poliitika on toodud raamatupidamise aastaaruande lisas 4 „Riskijuhtimine“.

Pangandusmääruse kohaselt peavad kõik krediidasutused täitma üldist likviidsuskatte nõuet. **Likviidsuskatte nõue** võrdub krediidasutuse likviidsuspuhvri suhtega tema likviidsete vahendite netoväljavoolu 30 kalendripäeva pikkuse stressiperioodi jooksul ning seda väljendatakse protsendina. Arvestamisel kasutatav likviidsuspuhver on krediidasutuse nõuetekohaselt hoitavad likviidsed varad, likviidsete vahendite netoväljavool on summa, mis saadakse krediidasutuse likviidsete vahendite sissevoolu mahaarvamisel tema likviidsete vahendite väljavoolust, kusjuures raha netoväljavoolu arvutamisel ei tohi sissevoolu arvesse võtta rohkem kui 75% ulatuses raha väljavoolust. Krediidasutuste likviidsuskattekindajaga (LCR) peab ületama 100%.

#### Likviidsuskatte nõude täitmine (tuhandetes eurodes)

	2015	2014
Näitaja		
Likviidsed varad	11 451	7 785
Vahendite väljavool	18 002	18 108
Vahendite sissevool	32 740	119 585
Likviidsete vahendite piiristatud sissevool	13 501	13 581
Likviidsete vahendite netoväljavool	4 501	4 527
Likviidsuskattekindajaga	254.44%	171.97%

Aruande perioodil säilitas Grupp likviidsuse taset, mis on piisav klientide ja järelevalveorganite kõigi nõuete täimiseks.

Krediidasutused peavad tagama, et pikaajalised kohustused oleksid nii tava- kui ka stressiolukorras erinevate stabiilse rahastamise instrumentidega asjakohaselt kaetud, s.t. et vähemlikviidsete varade finantseerimiseks peavad olema leitud stabiilsed finantseerimisallikad. **Stabiilse rahastamise kattekordaja** (NSFR) arvestuse eesmärk on hinnata, kas pangal on vähemlikviidsete varade (pikaajaliste nõuete ja muude varade) katteks piisavalt pikaajalisi finantseerimisallikaid. Stabiilse rahastamise kattekordaja arvutatakse pikaajaliste finantseerimisallikate ja vähemlikviidsete varade suhtena. Stabiilse rahastamise kattekordaja kehtestatakse miinimumnõudena alates 2018. aastast.

Pangandusmäärusega nähakse krediidasutustele ette nõue arvutada finantsvõimenduse määr. **Finantsvõimenduse määr** võrdub esimese taseme omavahendite ja riskipositsiooni näitaja jagatisega ning väljendatakse protsendina. Enne 2015. aastani arvutasid krediidasutused finantsvõimenduse määra kuu finantsvõimenduse määrade lihtsa aritmeetilise keskmisena ühe kvartali jooksul. Peale pangandusmääruse 575/2013 (CRR) muudatuse jõustumist 18.01.2015 arvutatakse finantsvõimenduse määra kvartali lõpu seisuga. Finantsvõimenduse määra eesmärk on katta ülemäärase finantsvõimenduse risk (risk, mis tuleneb krediidasutuse liiga kiirest kohustuste kasvust) ja toimida kaitsemeetmena riskitundlikele omavahendite nõuetele. Vaatamata sellele, et finantsvõimenduse määr ei ole õigusaktiga kehtestatud, jõudis 2014. aasta jaanuaris Baseli komitee lõpliku otsuseni, kuidas finantsvõimenduse määra tuleks arvutada ning nägi ette soovitusliku sihttaseme (s.o 3% esimese taseme omavahenditest).

**Finantsvõimenduse määra arvutamine**

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2015	31.12.2014*
Bilansilised riskipositsioonid	205 842	192 245
Muud bilansivälised kirjed	2 589	3 032
<b>Finantsvõimenduse määra riskipositsiooni väärtus</b>	<b>208 431</b>	<b>195 277</b>
<b>Esimese taseme omavahendid</b>	<b>23 644</b>	<b>18 054</b>
<b>Finantsvõimenduse määr, kasutades esimese taseme omavahendite täielikult rakendatud määratlust</b>	<b>11.34%</b>	<b>9.85%</b>

\*Finantsvõimenduse määr, arvatuna kuu finantsvõimenduse määrade lihtsa aritmeetilise keskmisena ühe kvartali jooksul

**Finantsvõimenduse määra bilansilised riskipositsioonid**

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2015	31.12.2014
<b>Bilansilised riskipositsioonid kokku</b>	<b>205 842</b>	<b>192 245</b>
Nõuded keskpanga vastu	11 688	7 163
Nõuded krediidasutuste vastu	141 402	137 547
Kinnisvaraga tagatud riskipositsioonid	24 857	22 844
Jaenõuded	1 259	915
Nõuded äriühingute vastu	9 398	8 471
Makseviivituses olevad riskipositsioonid	1 029	1 406
Muud riskipositsioonid	16 209	13 899

Finantsvõimenduse määra mõõdukas suurenemine 2015. aastal oli tingitud omavahendite kasvust, mis omakorda oli põhjustatud Grupi soovist tugevdada omakapitali piisavust krediidiriski katmiseks.

**Sisemise kapitali adekvaatsuse tagamise protsess (ICAAP)**

Sisemise kapitali adekvaatsuse tagamine on pidev protsess, mille eesmärk on hinnata Grupi riskiprofiili ja sellele vastavat kapitalivajadust. Vastavalt Baseli komitee rahvusvaheliste pangandüetele ja pangasisestele omakapitali suuruse nõuetele, teostab Grupp täiendavate kapitalinõuete test-arvutamist, arvestades riskiportfelli, panga individuaalseid erisusi, riski profiile, nende allokatsiooni ja majandusolukorda. Kapitalinõuete arvutamise kord koos ICAAP nõuetega (Pillar II) on Riskide juhtimise meetodika koostisosaks. Meetodikas on eraldi esile toodud omakapitali planeerimise protseduur kui ICAAP protsessi lõpposa.

ICAAP arvutamisel krediidi-, turu- ja operatsiooniriskide osas võetakse arvesse investeringute maksumuse ümberhindamise-, tagatise-, kontsentratsiooni- ja laenuportfelli optimaalse suuruse ületamise riske. Täiendavalt arvestatakse tänapäeval aktuaalseid majandustsükli-, ressursside kontsentratsiooni-, strateegia- ja reputatsiooniriske. Kapitali piisavuse arvutamisel (Pillar II), arvestades ICAAP nõudeid, peetakse kinni reeglist, et minimaalne kapitalinõue Pillar II  $\geq$  Pillar I. Riskid, mis on arvutatud Pillar II järgi, peavad olema täielikult kaetud Grupi omavahenditega.

Kapitali adekvaatsuse normatiivi muutmist on mõjutanud erinevad tegurid. Korrespondentpanga „International Joint-Stock Bank“ (Moskva, Venemaa) vastu nõuete provisjoni summas 1 816 tuhat eurot korrespondentpanga krediidi defaulti tõttu vähendas Grupi omakapitali suurust. Teiseks negatiivseks faktoriks, mis oli arvestatud Pillar II järgi, on Euribori intressimäärade langemine ajaloolise miinimumini ning nõrk sekundaarne kinnisvaraturg. Kapitali adekvaatsuse arvutamisel ICAAP protsessi raames osutusid positiivseteks faktoriteks krediidiportfelli

konsentratsiooni näitajate vähendamine, kaasatud ressursside diversifitseerimise suurendamine ja avatud valuutapositsiooni riski vähendamine.

Kapitali adekvaatsuse taseme kindlaksmääramise arvutuste tulemusel, arvestades siseriskide hindamist (ICAAP), leiti omakapitali minimaalsuurus Pillar II järgi (minimaalne kapitalimäär) ja omakapitali soovitatav suurus. Seisuga 31.12.2015 moodustasid need vastavalt 21 718 tuhat eurot ja 24 375 tuhat eurot.

Operatsiooniriski kapitalinõude arvutamisel (Pillar II) kasutatakse eksperdi hinnangu meetodeid operatsiooniriski tähtsaimate komponentide kindlaksmääramiseks. Aruandeaastas olid sellisteks protseduuririskid, välised-, juriidilised ja IT- riskid (2014: personalirisk ja IT- riskid) . Nende komponentide osakaal on kordajaks, mis suurendab miinimumkapitalinõude summat, mis arvutatakse Pillar I põhjal. Riski mõlemale komponendile langev juurdekasv moodustas 10,4 protsendipunkti (2014: 6,4). Sisemise kapitali adekvaatsuse tagamise protsessides kasutatakse neid näitajaid täiendavate kapitalinõuete arvutamisel, mis on tingitud operatsiooniriskide muutmisest aruandeaastal võrreldes eelmise perioodiga.

### **Majandustsüklirisk ja teenimiserisk**

Kapitali piisavuse arvutamisel, arvestades ICAAP nõudeid, võetakse arvesse kahte liiki põhiriske, mis mõjutavad kapitali adekvaatsuse näitajat - majandustsüklirisk ja teenimiserisk. Mõlemad riskid korrepondeeruvad omavahel, kuid neid hinnatakse erinevalt. Majandusriski kate arvutatakse järgmise valemiga:

$A \times (ROE \text{ norm} / EM \text{ norm})$ , kus

A- aktive keskmine suurus;

ROE *norm* ja EM *norm* – riskide juhtimise metoodikas sätestatakse kapitali rentaabluse ja kapitali kordaja pangasisesed normatiivnäitajad.

Majandustsüklirisk korrepondeerub teistele panga võetavatele riskidele: krediidi-, maa- ja kinnisvarainvesteeringute ümberhindamise riskidele.

Teenimiseriski all käsitletakse kasumi summa muutmist seoses tulutoovate pangaoperatsioonide struktuuri muutmisega, mis peegeldab vastu võetavat strateegiariski. Aruandeaastal ei ole Grupi kulude struktuur oluliselt muutunud. Põhitulud on saadud laenu-, valuutavahetus- ja muudelt finantstehingutelt, arveldus- ja kassateeninduselt. Kokku moodustasid need 78,3% kõigist Grupi genereeritud tuludest.

Läbiviidud ekspertanalüüsi tulemuste alusel moodustasid kõrge riskiga ja väga riskantsed pangaoperatsioonid 49,5%, ja madala riskiga pangaoperatsioonid 26,5% panga portfelist.

### **Riigirisk**

Aruandeaastal mõjutas maariski suurust jätkuvalt süvenev finantskriis ja poliitiline ebastabiilsus Venemaal. 2015.a alguses oli Grupi maarisk allokeeritud struktureeritud krediidiportfellis, mis oli paigutatud International Joint-Stock Bank-i (MAB, Moskva, Venemaa). Globaalse finantskriisi süvenemine, Venemaa pankade vastu rakendatud majandussanktsioonide negatiivne mõju, kasvav retsessioon Venemaa majanduses ning suures koguses riskantsete varade olemasolu MAB-i bilansis on põhjustanud International Joint-Stock Bank'i tegevuslitsentsi tagasivõtmise Venemaa Keskpanga poolt 2016. aasta alguses. Grupi poolt teostatud nõude loovutamise protseduur ei maandanud täielikult tekkinud maariski. Realiseerunud riski tagajärjel moodustas saadud kahjum 1 816 tuhat eurot.



**Intressirisk**

Olukord intressikandvate toodete turul jätkas aruandeaastal halvenemist ja kandis mitmesuunalist iseloomu Eurotsoonis ning USA-s. Aastal 2015 vähendas Euroopa Keskpank taas deposiitide intressimäärad -10bps võrra rekordselt madala tasemeni ehk -0.30%-ni. Aktivate paigutamine peaaegu kõikidesse korrespondentpankadesse on muutunud tasuliseks. Euribori langus vähendas Grupi tulubaasi, mis oli saadud korrespondentpankadesse paigutatud varadest. Ebasoodne turukonjunktuur ei mõjutanud 2015. aastal genereeritud intressitulude taset ega puhast intressitulu suurust, mis oli saadud kliendi laenuportfellilt. See oli peamiselt tingitud laenu- ja liisinguportfelli kasvust ning klientide krediitidistsipliini paranemisest, laenuportfelli kvaliteedist ja pidevast krediidiriski monitooringust. Aruandeaastal laenudelt ja liisingutelt saadud intressitulu suurenes 185 tuhat eurot (ehk 11.3%) võrreldes eelmise aastaga.

**Strateegiline risk**

Strateegilise riski juhtimise põhieesmärgiks on panga poolt võetava riski hoidmine tasemel, mis on määratud vastavalt strateegilistele ülesannetele, samuti aktive ja kapitali maksimaalse säilitamise tagamine võimalike kahjumite vältimise kaudu. Püstitatud eesmärkide saavutamine realiseerub pangas järgmiste tegevustega:

- finantsplaneerimine,
- äriplaneerimine,
- kinnitatud kontrollarvude ning finants- ja äriplaanide täitmise monitooring,
- turukeskkonna dünaamika analüüs,
- plaanide korrigeerimine.

Kaasaegsetes majandustingimustes omandab olulist tähtsust äristrateegia valik, mis arvestab nii väliskeskkonna väljakutseid, kui ka sisemist turukonjunkturi. Strateegilised riskid on oma olemuselt raskesti mõõdetavad ja neid saab mõõta kapitali rentaabluse dünaamika, aktive tulukuse, NIM ja puhaskasumi muutusest aktsia kohta. Strateegilise riski faktori arvestamiseks on sätestatud aktive rentaabluse limiite. Panga juhatus töötab välja strateegilisi ärisuundi ja prognoosi parameetreid keskmise ajaperspektiivi suhtes. Perspektiivi plaanides arvestatakse Eesti pangandussektori arengu põhitendentse ja majandustsüklite faktorite mõju.

Panga Nõukogu käsitleb ja kinnitab arengustrateegiat iga-aastaselt toimuvatel aktsionäride koosolekutel.

**Reputatsioonirisk ja vastuvuse kontrollirisk (compliance risk)**

Reputatsioonirisk on seotud nii operatsiooni- kui ka õigusriskiga, kuid vastavalt BASEL III nõuetele käsitletakse iseseisva pangariski liigina. Pangaturul aset leidva konkurentsi kasvu tingimustes tema roll järjest kasvab.

Vastavuskontrolli risk sisaldab :

- sanktsioonide rakendamist reguleerivate organite poolt,
- finantskaotuste riski ebapiisavate panga ressursiportfelli finantsmeetmetest rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise alaste meetmete tõttu (AML risk);
- ärireputatsiooni kaotuse riski,
- siseprotseduuride- ja reeglite mittevastavust kehtivale seadusandlusele, järelevalveliste organite soovitudele ja rahvusvahelistele standartidele (Basel II, Basel III).

Reputatsiooniriski all käsitletakse kahjumite tekkimise riski panga klientide ja äripartnerite arvu vähenemise tõttu, samuti panga finantssuutlikkusest, pangateenustest, aktsionäride imagost ja panga juhtkonnast negatiivse maine tekkimise risk.



Maine halvenemise risk avaldab mõju likviidsuse kaotamise ohule, kuna võib esile kutsuda pangahoiuste stabiilsuse rikkumist. Teiselt poolt positiivne imago ja kindla ja usaldusväärse äripartneri maine võimaldab vajaduse korral kiiresti kaasata laenuvahendeid.

Täiendavate kapitalinõuete arvutamisel kahjumite katmiseks, mis on põhjustatud panga maine halvenemisest, kasutatakse kvantitatiivseid mudeleid, mis on üles ehitatud nende eelarveliste vahendite statistilisel analüüsil, mis eraldatakse reklaami-, sponsorlus ja heategevusele 2 viimase aasta eest, ning aruandlusperioodi kasumi näitajat. 2015. aastal operatsiooniriski ja reputatsiooniriski kapitali katmise täiendavate nõuete suurus oli 116 tuhat eurot.

### **Kontsentratsiooni riskid**

Pangaportfellide kvaliteet sõltub riskide diversifitseerimise tasemest erinevateks agregaatideks. Krediidiportfelli jaoks on selleks laenude jaotamise ühtlus majandussektorite ja ühele laenusaja antava laenu suuruse kaupa.

Laenude kõrge kontsentratsioon ühes majandusharus võib negatiivselt mõjutada laenude tagasimaksmist antud majandusharu langusel või ülekuumenemisel.

Olulisi riske kannab endas ka kontsentratsiooni kõrge tase panga ressursibaasis. Riskijuhtimise grupp teostab ressursside kontsentratsiooni igakuist monitooringut ja arvutab ressursside kontsentratsiooni näitajat UV (suurimate hoiustajate osakaal hoiuste kogumahust). Selle alusel arvutatakse välja vastav indeks- HHI uv (Herfindahl-Hirschmani indeks). Herfindahl-Hirschmani indeks – näitaja, mis hindab laenuportfelli kontsentreeritust majandussektorite lõikes või vastaspoolte suhteliste osakaalude alusel. Ressursibaasi divesifitseerimise kontroll omab olulist tähtsust, kuna panga peamist fondeerimist teostatakse Eesti siseturult.

Täiendavate kapitalinõuete arvutamine kontsentratsiooni riskide katmiseks majandussektorite lõikes viiakse läbi kogu krediidiportfelli suhtes, vastaspoole riskide puhul võetakse arvesse 100 suurimat laenusajat, ressursside kontsentreerumise riskide hindamiseks viiakse läbi analüüs 30 suurima hoiustaja osas. Viimasel juhul arvutatakse UV näitajat antud valimi hoiuste summa suhtena panga kohustuste üldsuurusesse analüüsi kuupäeva seisuga.

Täiendavate kapitalinõuete arvutamisel kontsentratsiooni riskide katmiseks kasutatakse HHI indeksit: krediidiportfelli vastaspoole jaoks – HHI vastaspool, ressursibaasi kontsentratsiooni riski jaoks - HHI uv. 2015. aastal oli HHI uv väärtus madalaimal tasemel 1.98% selle monitoorimise algusest. See peegeldab panga ressurssiportfelli divesifitseerimise piisavalt kõrget taset. Täiendavate kapitalinõuete juurdearvutus nimetatud parameetri osas võrdus 0-ga.

ICAAP 2015 arvutuse tulemustel moodustas täiendavate kapitalinõuete summa kontserni kõigi kontsentratsiooni riskide katmiseks 412 tuhat eurot.





### 3. KONSOLIDEERITUD RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

#### 3.1 Tallinna Äripanga Grupi konsolideeritud finantsseisundi aruanne

(tuhandetes eurodes)			
<b>AKTIVA (VARAD)</b>	<b>Lisa</b>	<b>31.12.2015</b>	<b>31.12.2014</b>
<b>Sularaha</b>		<b>1 497</b>	<b>622</b>
<b>Nõuded</b>		<b>189 559</b>	<b>178 233</b>
Nõuded keskpangale	5	11 688	7 163
Nõuded krediidasutustele	6	141 157	137 217
Nõuded klientidele	7	34 750	31 834
Muud nõuded	8	1 964	2 019
<b>Muu vara</b>	<b>9</b>	<b>2 826</b>	<b>998</b>
<b>Kuld</b>		<b>322</b>	<b>330</b>
<b>Materiaalne põhivara</b>	<b>10</b>	<b>1 951</b>	<b>2 046</b>
<b>Kinnisvarainvesteeringud</b>	<b>11</b>	<b>9 687</b>	<b>10 016</b>
<b>AKTIVA(VARAD) KOKKU</b>		<b>205 842</b>	<b>192 245</b>
<hr/>			
<b>PASSIVA (KOHUSTUSED JA OMAKAPIAL)</b>	<b>Lisa</b>	<b>31.12.2015</b>	<b>31.12.2014</b>
<b>Võlgnevused</b>		<b>179 641</b>	<b>164 746</b>
Võlgnevused krediidasutustele	12	60	2 463
Võlgnevused klientidele	13	174 701	155 302
Muud võlad	14	4 880	6 981
<b>Muud kohustused ja viitvõlad</b>	<b>15</b>	<b>2 557</b>	<b>2 856</b>
<b>Allutatud kohustused</b>	<b>16</b>	<b>-</b>	<b>6 589</b>
<b>KOHUSTUSED KOKKU</b>		<b>182 198</b>	<b>174 191</b>
Aktsiakapital	17	25 500	18 500
Reservid	17	781	781
Akumuleerunud kahjum		-2 637	-1 227
<b>OMAKAPITAL KOKKU</b>		<b>23 644</b>	<b>18 054</b>
<b>PASSIVA (KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL) KOKKU</b>		<b>205 842</b>	<b>192 245</b>

Aastaaruande lisad lehekülgedel 31-82 on käesoleva raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

<b>Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks</b> <b>Initialed for the purpose of identification only</b> Initsiaalid/initials <u>L.M.</u> Kuupäev/date <u>31.03.2016</u> PricewaterhouseCoopers, Tallinn
--

**3.2 Tallinna Äripanga Grupi konsolideeritud koondkasumi aruanne**

		(tuhandetes eurodes)	
	Lisa	2015	2014
<b>Neto intressitulu</b>		<b>1 588</b>	<b>2 104</b>
Intressitulu	19	2 252	2 782
Intressikulu	20	-664	-678
<b>Nõuete väärtuse langus</b>	<b>7, 21</b>	<b>-1 944</b>	<b>-3 361</b>
<b>Neto teenustasud</b>		<b>1 290</b>	<b>1 545</b>
Teenustasutulu	22	2 179	2 285
Teenustasukulu	23	-889	-740
<b>Neto kasum finantstehingutelt</b>	<b>24</b>	<b>768</b>	<b>1 036</b>
<b>Administratiivkulud</b>		<b>-2 570</b>	<b>-2 597</b>
Palgakulu	25	-1 542	-1 553
Palgaga seonduvad maksud	25	-513	-520
Muud halduskulud	26	-515	-524
<b>Materiaalse põhivara kulum</b>	<b>10</b>	<b>-229</b>	<b>-278</b>
<b>Kinnisvara ümberhindlus</b>	<b>11</b>	<b>-5</b>	<b>93</b>
<b>Muud tegevustulud/kulud</b>		<b>-308</b>	<b>-228</b>
Muud tegevustulud	27	465	341
Muud tegevuskulud	28	-773	-569
<b>Aruandeaasta puhaskasum/ kahjum</b>		<b>-1 410</b>	<b>-1 686</b>
<b>Aruandeaasta koondkasum/ kahjum</b>		<b>-1 410</b>	<b>-1 686</b>

Aastaaruande lisad lehekülgedel 31-82 on käesoleva raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

<b>Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks</b> <b>Initialed for the purpose of identification only</b> Initsiaalid/initials <u>L.M.</u> Kuupäev/date <u>31.03.2016</u> PricewaterhouseCoopers, Tallinn
--

**3.3 Tallinna Äripanga Grupi konsolideeritud rahavoogude aruanne**

		(tuhandetes eurodes)	
	Lisa	2015	2014
<b>Rahavood äritegevusest</b>			
<b>Aruandeaasta puhaskasum/ kahjum</b>		<b>-1 410</b>	<b>-1 686</b>
<b>Korrigeerimised:</b>			
Põhivara kulum	10	229	278
Kinnisvarainvesteeringu väärtuse muutus	11	5	-93
Realiseeritud kahjum allutatud laenu ümberhindamisest	16	450	788
Neto intressitulu	19,20	-1 588	-2 104
Nõuete krediitiasutustele ja klientidele muutus	6, 7, 21	2 819	4 125
Muude äritegevusega seotute nõuete ja ettemaksete muutus	9	-1 837	849
Äritegevusega seotud kohustuste muutus	12,13,14,15	17 402	15 259
Saadud intressid	9, 19	2 293	2 848
Makstud intressid	15,20	-635	-636
<b>Kokku rahavood äritegevusest</b>		<b>17 728</b>	<b>19 628</b>
<b>Rahavood investeerimistegevusest</b>			
Aktsiate soetamine		-24	-
Materiaalse põhivara soetamine	10	-134	-124
Kinnisvarainvesteeringute soetamine	11	-2	-59
Kinnisvarainvesteeringute müük	11	326	451
<b>Kokku rahavood investeerimistegevusest</b>		<b>166</b>	<b>268</b>
<b>Rahavood finantseerimistegevusest</b>			
Laenu tagastamine	14	-2 873	-
<b>Kokku rahavood finantseerimistegevusest</b>		<b>-2 873</b>	<b>-</b>
<b>Rahavood kokku</b>		<b>15 021</b>	<b>19 896</b>
<b>Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses</b>		<b>125 490</b>	<b>105 594</b>
<b>Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus</b>		<b>140 511</b>	<b>125 490</b>

Raha ja raha ekvivalendina käsitletakse sularaha, korrespondentkontot Eesti Pangas, nõudmiseni hoiuseid ja üleöölaenusid teistes pankades.

		2015	2014
<i>Sularaha</i>		1 497	622
<i>Korrespondentkonto Eesti Pangas</i>	5	9 877	5 703
<i>Nõudmiseni hoiused ja üleöölaenud teistes pankades</i>	6	129 137	119 165
<b>Raha ja raha ekvivalendid kokku</b>		<b>140 511</b>	<b>125 490</b>

Aastaaruande lisad lehekülgedel 31-82 on käesoleva raamatupidamise aastaaruande lahutamatud osad.

<b>Initialiseeritud ainult identifitseerimiseks</b> <b>Initialed for the purpose of identification only</b> Initsiaalid/initials <u>          L.M.          </u> Kuupäev/date <u>          31.03.2016          </u> PricewaterhouseCoopers, Tallinn
---

**3.4 Tallinna Äripanga Grupi konsolideeritud omakapitali liikumise aruanne**

(tuhandetes eurodes)

	Aksiakapital	Reservid	Jaotamata kasum	Kokku
<b>Saldo 01.01.2014</b>	<b>14 684</b>	<b>683</b>	<b>4 373</b>	<b>19 740</b>
Kohustusliku reservkapitali suurendamine	-	98	-98	-
Fondiemissioon	<b>3 816</b>	-	-3 816	-
Koondkahjum	-	-	-1 686	-1 686
<b>Saldo 31.12.2014</b>	<b>18 500</b>	<b>781</b>	<b>-1 227</b>	<b>18 054</b>
Väljastatud aktsiad	7 000	-	-	7 000
Koondkahjum	-	-	-1 410	-1 410
<b>Saldo 31.12.2015</b>	<b>25 500</b>	<b>781</b>	<b>-2 637</b>	<b>23 644</b>

Täpsem informatsioon on toodud lisas 17.

Aastaruande lisad lehekülgedel 31-82 on käesoleva raamatupidamise aastaruande lahutamatud osad.

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks  
 Initialed for the purpose of identification only  
 Initsiaalid/initials L.M.  
 Kuupäev/date 31.03.2016  
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn



## Raamatupidamise aastaaruande lisad

### Lisa 1. Grupi üldinfo ja koostamise üldalused

<b>Initialiseeritud ainult identifitseerimiseks</b> <b>Initialed for the purpose of identification only</b> Initsiaalid/initials <u>L.M.</u> Kuupäev/date <u>31.03.2016</u> PricewaterhouseCoopers, Tallinn
---

Tallinna Äripanga AS alustas oma tegevust detsembris 1991. Panga peakontor asub Tallinnas, Vana-Viru 7. Pangakontorid asuvad Tallinnas Estonia pst 5a ja Viru 9 ning Narvas, Kerese 4. Panga põhifunktsioonideks on deposiitide kaasamine, laenu andmine klientidele ja teistele pankadele, arvelduste ning valuutaoperatsioonide teostamine oma klientidele.

Järgnevalt on toodud Tallinna Äripanga AS (edaspidi ka "Tallinna Äripank" ja "Pank") konsolideerimisgruppi (edaspidi ka „Grupp“) kuuluvate äriühingute üldandmed 31.12.2015 seisuga:

Ettevõtte nimi	Aadress	Tegevusala	Registrikood Reg. Kuupäev	Osaluse määr
Tallinna Äripanga AS	Vana -Viru 7, Tallinn	pangandus	10237984 30.12.1991	emaettevõtte
TBB Liisingu AS	Vana -Viru 7, Tallinn	liisingtegevus	10570483 16.07.1999	100%
TBB Invest AS	Vana -Viru 5, Tallinn	kinnisvaraarendus	11162243 01.09.2005	100%
Morgan Trade AS	Vana -Viru 7, Tallinn	ehitus	11169423 03.10.2005	100%

Käesolev Tallinna Äripanga Grupi konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Rahvusvaheliste Finantsaruandluse Standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt (IFRS). Peamised raamatupidamisarvestuse põhimõtted on toodud allpool.

Tallinna Äripanga AS-i konsolideeritud majandusaasta aruanne on avaldamiseks heaks kiidetud Tallinna Äripanga AS-i juhatuse poolt ja esitatakse kinnitamiseks nõukogule ja aktsionäridele.

Gruppi kuuluvad ettevõtted kasutavad olulises osas ühtseid hindamisaluseid ja arvestusmeetodeid.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel ja varade ja kohustuste kajastamisel on lähtutud tegevuse jätkuvuse põhimõttest.

Konsolideeritud finantsaruannete koostamisel on lähtutud soetusmaksumuse printsiibist, välja arvatud teatud varad (nt. kinnisvarainvesteeringud õiglases väärtuses). Raamatupidamise aruanded on koostatud tekkepõhise arvestusprintsipi kohaselt.

Konsolideeritud finantsaruanded on koostatud tuhandetes eurodes, kui ei ole öeldud teisiti.

### Lisa 2. Olulised raamatupidamisarvestuslikud otsused ja hinnangud

Konsolideeritud finantsaruande esitamine vastavalt Rahvusvaheliste Finantsaruandluse Standarditele, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt, eeldab juhtkonnapoolsete hinnangute andmist ning eelduste tegemist, mis mõjutavad aruande kuupäeva seisuga kajastatud varasid ja kohustusi ning nendega seotud tulusid ja kulusid, samuti tingimuslike varade ja kohustuste avalikustamist. Kuigi mitmed aruandes esitatud finantsnäitajad põhinevad juhtkonna



teadmistel ja hinnangul, mis on tehtud juhtkonna parima teadmise kohaselt, võivad tegelikud tulemused nendest hinnangutest erineda. Täpsem hinnangute ülevaade on toodud vastavate arvestuspõhimõtete või lisade all.

Antud hinnanguid kaalutakse pidevalt ajaloolise kogemuse ja muude tegurite põhjal, sh. ootused tuleviku sündmuste kohta, mida on antud tingimustes mõistlikeks hinnatud. Muutused hinnangutes võivad omada olulist mõju selle perioodi finantsaruannetele, mille hinnanguid muudeti. Juhtkond usub, et aluseks olevad eeldused on kohased ning nende põhjal koostatud Grupi majandusaasta finantsaruanded kajastavad Grupi finantsseisundit ja majandustulemusi õigesti ning õiglaselt. Olulisi hinnanguid on kasutatud eelkõige järgmistes valdkondades:

- Laenude ja nõuete allahindlused, sh. tagatiste õiglase väärtuse hindamine (Lisa 4, 6,7)
- Kinnisvarainvesteeringute õiglase väärtus (Lisa 4)
- Finantsvarade ja kohustuste õiglase väärtus (Lisa 11)

Olulisi juhtkonna hinnanguid on kasutatud eelkõige laenude allahindluste puhul. Juhtkond on hinnanud laenude väärtust individuaalselt ning ei ole teinud läbivaid ning seeläbi kogu laenuportfellile üldist mõju omavaid hinnanguid. Lisas 7 toodud laenude allahindluste summa on juhtkonna parim hinnang laenude väärtuse langusel.

Laenude allahindluse määramisel on arvesse võetud juhtkonna hinnanguid nende varade laekumise osas bilansipäeva seisuga, võttes arvesse ka rahavoogusid tagatiseks oleva kinnisvara müügist (miinus tagatise omandamise ja müümisega seotud kulud). Paljude tagatisvarade turgu, eriti kinnisvaraturgu on tõsiselt mõjutanud hiljutine volatiilsus globaalsetel finantsturgudel, mis on kaasa toonud teatud tüüpi varade väiksema likviidsuse. Selle tulemusena võib tagatisvara tegelik müügiväärtus erineda väärtusest, mida kasutati allahindluse suuruse määramisel.

Vahendite paigutamisel teistesse pankadesse 2015. aastal hindas juhtkond Venemaa vastu kehtestatud sanktsioonide otsesest mõju. Seoses sellega on seisuga 31.12.2015 ilma reitinguta Venemaa pankade positsioonide vastu rakendatud riskikaal 100%. Vastavalt pangandusmäärusele on lubatud nõuetele reitinguta krediidasutuste vastu, mille tegelik tähtaeg on kuni kolm kuud, määrata riskikaal 20%. Korrespondentpanga („International Joint-Stock Bank“, Moskva, Venemaa) finantsseisundi halvenemine tõi kaasa 03.02.2016 tema tegevuslitsentsi tagasivõtmise Venemaa Keskpanga poolt. Kuivõrd on tegemist olulise sündmusega peale 2015. aasta majandusaasta lõppu Grupp hindas alla nõuded selle korrespondentpanga vastu summas 1 816 tuhat eurot tagasiulatuvalt seisuga 31.12.2015 (lisa 6).

Vastavalt IAS 40-le hinnatakse igal bilansipäeval õiglase väärtuse meetodil kajastatud kinnisvarainvesteeringute õiglast väärtust, peegeldamaks bilansipäeval eksisteerivaid turutingimusi. Kinnisvarainvesteeringute õiglase väärtus on summa, mille eest on võimalik vahetada vara teadlike, huvitatud ja sõltumatute osapoolte vahelises tehingus. „Huvitatud müüja“ ei ole sundmüüja, kes on valmis müüma iga hinna eest. Õiglase väärtuse parimaks indikatsiooniks on aktiivse turu hind sarnastele kinnistutele sarnases asukohas ja olukorras.

### *Lisa 3. Oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõte*

#### **Konsolideerimine**

#### **Tütarettevõtted**

Tütarettevõtjad on kõik majandusüksused, mille üle Grupil on kontroll. Grupp kontrollib majandusüksust, kui ta saab või tal on õigused majandusüksuses osalemisest tulenevale

<b>Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks</b> <b>Initialed for the purpose of identification only</b> Initsiaalid/initials <u>LM</u> Kuupäev/date <u>31.03.2016</u> PricewaterhouseCoopers, Tallinn
--





muutuvalle kasumile ja ta saab mõjutada kasumi suurust kasutades oma mõjuvõimu majandusüksuse üle.

Tütarettevõtjad konsolideeritakse raamatupidamise aastaaruandes alates kontrolli tekkimisest kuni selle lõppemiseni.

Emattevõtte eraldiseisvas bilansis kajastatakse investeringuid soetusmaksumuses, millest on maha arvatud vara väärtuse langusest põhjustatud allahindlused.

### **Elimineerimised konsolideerimisel**

Konsolideeritud aruannete koostamisel on elimineeritud kõik Gruppi kuuluvate ettevõtete vahelised tehingud, omavahelised saldod ja realiseerumata kasumid.

### **Välisvaluutas toimunud tehingute ja saldode kajastamine**

#### **Arvestus- ja esitusvaluuta**

Panga arvestus- ja esitusvaluutaks on euro.

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks  
Initialled for the purpose of identification only  
Initsiaalid/initials L.M.  
Kuupäev/date 31.03.2016  
PricewaterhouseCoopers, Tallinn

#### **Välisvaluutapõhised tehingud ja saldod**

Välisvaluutatehingute kajastamisel on aluseks võetud tehingu toimumise päeval ametlikult kehtinud Euroopa Keskpanga valuutakursid. Välisvaluutas fikseeritud monetaarsed varad ja kohustused ning õiglasel väärtuses kajastatavad mitte-monetaarsed varad ja kohustused on ümber hinnatud eurodesse bilansipäeval ametlikult kehtinud välisvaluutakursside alusel. Kursimuutustest tekkinud kasumid ja kahjumid on kajastatud kasumiaruandes.

### **Raha ja raha ekvivalendid**

Raha ja raha ekvivalentidena kajastab Grupp sularaha, korrespondentkontot Eesti Pangas, nõudmiseni hoiuseid ja üleöölaenusid teistes pankades, mida saab ilma märkimisväärsete piiranguteta kasutada ja mille väärtuse muutuse risk on ebaoluline.

Juhtkonna hinnangul, ei vasta nõue „International Joint-Stock Bank“ vastu raha ja raha ekvivalentide kriteeriumitele seisuga 31.12.2015 (vt Lisa 6).

Äritegevuse rahavood on koostatud kasutades kaudset meetodit. Investeeringu- ja finantseerimis- tegevuse rahavood on esitatud aruandeperioodi brutolaekumiste ja -väljamaksetena.

### **Finantsvarad ja -kohustused**

#### **Finantsvarad**

Finantsvarad on varad, mida võib klassifitseerida sularahaks, lepinguliseks õiguseks saada teiselt ettevõtelt sularaha või muud finantsvara, lepinguliseks õiguseks vahetada teise ettevõttega finantsinstrumente potentsiaalselt soodsatel tingimustel või teise ettevõtte aktsiateks.

Finantsvarad võetakse algselt arvele nende õiglasel väärtuses, mis sisaldab kõiki finantsvaraga seotud tehingukulusid.

Tavapärastel turutingimustel toimuvaid finantsvarade oste ja müüke kajastatakse väärtuspäeval. Finantsvarade ja -kohustuste edasine arvestus toimub olenevalt nende tüübist kas õiglase väärtuse, soetusmaksumuse või korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil.

Korrigeeritud soetusmaksumuse meetodi rakendamisel kajastatakse finantsinstrumenti bilansis tema algsel, sisemise intressimääraga diskonteeritud soetusmaksumuses, millest on maha



arvestatud põhiosa tagasimaksed ja väärtuse langusest või laekumise ebatõenäolisusest tingitud võimalik allahindlused.

Grupp klassifitseerib oma finantsvarad järgmistesse kategooriatesse:

1. Laenud ja nõuded
2. Õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad
3. Müügiotel finantsvarad
4. Lõpptähtajani hoitavad finantsvarad.

Juhtkond määrab finantsvarade klassifikatsiooni esialgsel arvelevõtmisel. Seisuga 31.12.2015 ja 31.12.2014 ei olnud grupil ühtegi finantsvara, mis oleks klassifitseeritud kategooriatesse õiglases väärtuses läbi kasumiaruande kajastatavad finantsvarad, müügiotel finantsvarad või lõpptähtajani hoitavad finantsvarad.

Grupi finantsvarad	Lisa	(tuhandetes eurodes)	
		31.12.2015	31.12.2014
<b>Laenud ja nõuded</b>		<b>190 444</b>	<b>178 696</b>
Nõuded keskpangale	5	11 688	7 163
Nõuded krediiasutustele	6	141 157	137 217
Nõuded klientidele ja muud nõuded (sisaldavad ka liisingunõuded)	7, 8	36 714	33 853
Muud nõuded (raha teel, intressid, muu debitoorne võlgnevus, väärtpaberid)	9	885	463

Individuaalselt oluliste finantsvarade väärtuse langust hinnatakse iga objekti jaoks eraldi.

Juhul, kui esineb väärtuse langusele viitavaid tunnuseid, hinnatakse finantsvara alla järgnevalt:

- soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad hinnatakse alla finantsvarast eeldatavasti tulevikus laekuvate maksete nüüdisväärtuseni (diskonteerituna turu keskmise tulususemääraga sarnaste finantsvarade suhtes);
- korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavad finantsvarad hinnatakse alla finantsvarast eeldatavasti tulevikus laekuvate maksete nüüdisväärtuseni (diskonteerituna antud finantsvara esmasel kajastamisel fikseeritud sisemise intressimääraga).

Finantsvarade allahindlusi kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes kuluna.

Soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade (aktsiad ja muud omakapitali instrumendid, mille õiglane väärtus ei ole usaldusväärset hinnatav), välja arvatud investeringud tüdarettevõttesse, allahindlusi ei tühistata.

Juhul, kui eelnevalt alla hinnatud korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatavate finantsvarade väärtus järgnevatel perioodidel taas tõuseb, tühistatakse varasem allahindlus kuni summani, mis on madalam kahest alljärgnevast summast:

- finantsvarast eeldatavasti tulevikus laekuvate maksete nüüdisväärtus;
- bilansiline jääkväärtus korrigeeritud soetusmaksumuses juhul, kui allahindlust ei oleks eelnevalt tehtud.

Allahindluste tühistamisi kajastatakse aruandeperioodi kasumiaruandes samal kulukirjel vastukandena.

### **Laenud ja nõuded**

### **Laenud ja nõuded**

Laenude ja nõuete kategooriasse klassifitseeritakse kindlaksmääratud või kokkuleppeliste maksetega mittetuletisinstrumendid, mis ei ole noteeritud aktiivsel turul ja mis ei ole soetatud kauplemise eesmärgil. Laenud ja nõuded kajastatakse aruannetes korrigeeritud soetusmaksumuse meetodil, kasutades sisemise intressimäära meetodit.

<p><b>Intialiseeritud ainult identifitseerimiseks</b>  <b>Initialed for the purpose of identification only</b>          Initsiaalid/initials <u>L.M.</u>          Kuupäev/date <u>31.03.2016</u>          PricewaterhouseCoopers, Tallinn</p>
---

### Liisingnõuded

Grupi liisingtegevus koosneb põhiliselt kapitalirendi tehingutest. Kapitalirendi tehinguks loetakse liisingtehingut, mille korral kõik olulised vara kasutamisest tulenevad riskid ja hüved lähevad liisingfirmalt rentnikule üle. Vara juriidiline omandiõigus võib kliendile üle minna rendiperioodi lõppedes.

Kapitalirendilepingutest tulenevaid nõudeid kajastatakse nende liisingmaksete nüüdisväärtuses, millest on lahutatud nõuete põhiosa tagasimaksed ja renditava vara garanteerimata jääkväärtus rendiperioodi lõpuks. Rentnikult saadavad rendimaksed jagatakse kapitalirendinõude põhiosa tagasimakseteks ja finantstuluks. Finantstulu jagatakse rendiperioodile arvestusega, et rendileandja tulususe määr on igal ajahetkel kapitalirendi netoinvesteeringu jäägi suhtes sama. Rendilepingute sõlmimisega kaasnevad esmased otsekulutused, mis jäävad rendileandja kanda, võetakse arvesse rendi sisemise intressimäära ja kapitalirendinõude arvestusel ning kajastatakse tulu vähendusena rendiperioodi jooksul. Nõuete allahindlus näidatakse miinusemärgiga vastaval varakirjel.

### Laenude ja nõuete hindamine

Kui laenuvõtja ei suuda täita õigeaegselt oma tagasimakse kohustust või juhatuse arvates on märke, et laenuvõtja ei suuda täita õigeaegselt tagasimakse kohustust, moodustatakse allahindlus.

Allahindluse suurus leitakse laenu bilansilise maksumuse ja laenust eeldatavate rahavoogude nüüdisväärtuse, diskonteerituna algse sisemise intressimääraga, vahena, võttes arvesse saadud garantiisid ja tagatisi. Perioodi allahindluse summa kajastatakse kasumiaruandes kirjel "Nõuete väärtuse langus".

Grupp hindab igal bilansipäeval, kas on olemas objektiivseid tõendusmaterjale finantsvara või finantsvarade grupi väärtuse langemise kohta. Finantsvarade või finantsvarade grupi väärtus langeb ja väärtuse langusest tulenev kahju on kulu ainult sellisel juhul, kui on olemas objektiivseid tõendusmaterjale, et väärtuse langus on ühe või mitme, peale esialgse varade kajastamist ilmnenu sündmuse tulemus ("kahju tekkimine") ja et kahju tekkimisel on usaldusväärset hinnatav mõju finantsvarade või finantsvarade grupi eeldatavale tuleviku rahavoole. Objektiivne tõendus finantsvara või finantsvarade grupi väärtuse languse kohta sisaldab endas jälgitavat infot, millele Grupp on alljärgnevate kahjujuhtumite tekkimiste korral tähelepanu pööranud:

- võlgniku märkimisväärne finantsraskus;
- lepingu katkestamine kohustuste mittetäitmise või intressi või põhiosa maksete mittetasumise puhul;
- Grupp võimaldab laenuvõtjale tema majanduslikest või juriidilistest probleemidest tulenevate raskuste tõttu järeleandmisi, mida laenuvõtjale tavaolukorras poleks võimaldatud;
- on tõenäoline, et laenuvõtja läheb pankrotti või toimuvad muud majanduslikud ümberkorraldused;
- majanduslike raskuste tõttu selle finantsvara aktiivse turu kadumine.

Grupp kasutab varade väärtuse hindamisel ainult individuaalset hindamist. Kõigepealt hindab Grupp, kas esineb vara väärtuse langusele viitavaid objektiivseid asjaolusid. Kui on olemas objektiivseid asjaolusid, amortiseeritud soetusmaksumuses kajastatud laenude ja nõuete väärtuse languse kohta, mõõdetakse allahindluse suurust vara bilansilise maksumuse ja eeldatavate tuleviku rahavoogude diskonteeritud nüüdisväärtuse vahena, kasutades algset sisemist intressimäära. Vara bilansilist maksumust vähendatakse läbi allahindluse konto ja kahjumi summa kajastatakse kasumiaruandes.





Tagatistega finantsvarade hinnanguliste rahavoogude nüüdisväärtuse miinus väljaostuga kaasnevad kulutuste arvutused näitavad rahavoogusid, mis võidakse saada nende varade realiseerimisel, sõltumata sellest, kas tagatiste väljaostmine on tõenäoline või mitte.

Üldjuhul kantakse laenu bilansist välja kui kõik põhjendatud ümberstruktureerimise või laenu-tagastamise võimalused on ammendatud ja hilisem sissenõudmine on hinnatud vähetõenäoliseks. Laenu kantakse maha kasumiaruande kontol "Nõuete väärtuse langus". Juhul, kui nõuete hindamise aluseks olevad asjaolud muutuvad ning muutust on võimalik objektiivselt seostada peale vara väärtuse langust toimunud sündmusega, tühistatakse eelnevalt kajastatud allahindlus vähendades allahindluse kontot.

### **Ülevõetud vara**

Ülevõetud varadena on kajastatud varad, mis on tagastatud lõpetatud laenu- ja liisingtehingutest. Tagatisvarad on bilansis kajastatud lähtuvalt sellest, mis on madalam, kas vara soetusmaksumus või selle neto realiseerimismaksumus. Klientidelt tagasinõutud varad inspekteeritakse ning neile määratakse turuväärtus võttes arvesse vara tehnilist seisukorda. Kliendile nõude lepingulise jääkmaksumuse ja tagasinõutud varade netorealiseerimisväärtuse vahe kajastatakse kasumiaruande kirjel „Nõuete ja realiseerimisel varade allahindluskulu“. Klientidelt tagasinõutud varade müügi tulem kajastatakse kasumi või kahjumina kasumiaruande kirjel „Kasum vara müügist“ ja kujuneb lepingu objektiks oleva vara jääkväärtuse ja vara müügihinna vahest.

### **Finantskohustused**

Finantskohustuste hulka kuuluvad klientide deposiidid, teiselt pangalt võetud laen, allutatud kohustused ja muud kohustused. Grupp klassifitseerib kõik finantskohustused kategooriasse „Korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantskohustused“.

### **Võlgnevused klientidele**

Deposiidid võetakse arvele väärtuspäeval õiglasel väärtuses, millest on maha arvatud tehingukulud, ning edaspidi kajastatakse neid korrigeeritud soetusmaksumuses kasutades efektiivse intressimäära meetodit ja kajastatakse real „Võlgnevused klientidele“, tekkepõhiselt arvestatud intressid kajastatakse vastaval kohustuse kirjel. Vastavad intressikulud kajastatakse kasumiaruande real „Intressikulu“.

### **Võlgnevused krediidasutustele, sihtotstarbelised ressursid ja allutatud kohustused**

Võlakohustused võetakse esialgselt arvele õiglasel väärtuses, millest on maha arvatud tehingukulud (laekumisel saadud raha summas, vähendatuna tehingukulude võrra). Võetud laene kajastatakse edaspidi korrigeeritud soetusmaksumuses, kasutades efektiivse intressimäära meetodit; laekunud summade (millest on maha arvatud tehingukulud) ja lunastusväärtuse vahe kajastatakse kasumiaruandes instrumendi tähtaja jooksul kasutades efektiivset intressimäära. Efektiivne intressimäär on määr, mis diskonteerib täpselt oodatavat tulevast rahavoogu läbi tähtaja bilansilise väärtuseni. Vastavad intressikulud kajastatakse kasumiaruandes real „Intressikulu“. Valitsuse laenufondide (Maaelu Edendamise SA, KredEx SA) sihtotstarbelise ressursina saadud rahalised vahendid näidatakse bilansis kohustustekirje "Muud võlad" koosseisus. Allutatud kohustused näidatakse bilansis kohustustekirje "Allutatud kohustused" koosseisus (kohustused, mille esialgne tähtaeg on vähemalt viis aastat ning Panga pankroti korral makstakse see tagasi pärast kõigi teiste võlausaldajate nõuete rahuldamist).

### **Kuld**

Kuld on bilansis kajastatud vastavalt IAS2-le varuna. Kuld võetakse algselt arvele soetusmaksumuses ning seejärel hinnatakse igal bilansipäeval ümber õiglasel väärtusesse (Tase 1) vastavalt Londoni börsi pärastlõunase kulla noteeringule („The London Bullion Market



Association“). Õiglase väärtuse muutumine on kajastatud kasumiaruandes vastavalt kontodel ”Muud tegevustulud” ja ”Muud tegevuskulud”.

### **Rendiarvestus**

#### **Grupp kui rentnik**

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina. Kasutusrendimaksed kajastatakse rendiperioodi jooksul lineaarselt kasumiaruandes kuluna. Grupp kasutab kasutusrenti peamiselt hoonete/ruumide rentimiseks. Rendikulud kajastatakse kasumiaruande real „Administratiivkulud”. Täiendav informatsioon kapitalirendi kohta on avalikustatud Lisas 7.

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks  
 Initialled for the purpose of identification only  
 Initsiaalid/initials L.M.  
 Kuupäev/date 31.03.2016  
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

#### **Kinnisvarainvesteeringud**

Maa või hoone, mis on soetatud renditulu teenimise või turuväärtuse tõusu eesmärgil ja mida ei kasutata Grupi enda majandustegevuses ega hoita müügiks tavapärase äritegevuse käigus, kajastatakse kinnisvarainvesteeringuna.

Kinnisvarainvesteeringud võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast ja muudest otseselt soetamisega seotud kuludest. Edasi kajastatakse kinnisvarainvesteeringud õiglases väärtuses, mis baseerub juhtkonna hinnangul tulenevalt igaaastasest sõltumatu hindaja poolt määratud turuhinnast, mis põhineb võrreldavatel tehingutel kinnisvaraobjektidega samas piirkonnas või investeeringu diskonteeritud tulevaste perioodide eeldatavatest rahavoogudest (vt lisa 11). Õiglases väärtuse kajastatud kinnisvarainvesteeringutelt amortisatsiooni ei arvestata. Kinnisvarainvesteeringult saadud renditulud ja haldamisega seotud kulud on kajastatud kasumiaruandes vastavalt kontodel ”Muud tegevustulud” ja ”Muud tegevuskulud”. Kinnisvarainvesteeringute ümberhindlusest saadud kasumid ja kahjumid kajastatakse kasumiaruandes real „Kinnisvara ümberhindlus“.

#### **Materiaalne põhivara**

Põhivarana on finantsseisundi aruandes kajastatud ehitised, sõidukid, kontoritehnika, parendused renditud põhivarale ja muud pikaajalise kasutusega varad. Põhivaraks loetakse vara, mille kasutusiga on üle 1 aasta.

Materiaalsed põhivarad võetakse algselt arvele nende soetusmaksumuses, mis koosneb ostuhinnast (k.a. tollimaks ja muud mittetagastatavad maksud) ja otseselt soetamisega seotud kulutustest, mis on vajalikud vara viimiseks tema tööseisundisse ja -asukohta. Hilisemate parendustega seotud kulutused lisatakse materiaalse põhivara soetusmaksumusele ainult juhul, kui need vastavad materiaalse põhivara mõistele ja vara finantsseisundi aruandes kajastamise kriteeriumitele (s.h. tõenäoline osalemine tulevikus majandusliku kasu tekitamisel). Jooksva hoolduse ja remondiga kaasnevad kulutused kajastatakse perioodikuludes.

Materiaalsed põhivarad kajastatakse edaspidi nende soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad kahjumid.

Põhivara kulumit on arvestatud lineaarsel meetodil põhivara hinnangulise kasutusea järgi järgnevalt:

Ehitised	50 aastat
Sõidukid	6 aastat
Kontoritehnika	3-10 aastat
Rendipindade parendused	lähitudes rendilepingu tähtajast



Kasum ja kahjum põhivara müügist kajastatakse tehingu toimumise hetkel.

### **Vara väärtuse langus**

Igal bilansipäeval hinnatakse, kas esineb tunnuseid, mis viitavad soetusmaksumuses või korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud finantsvara, materiaalse ja immateriaalse põhivara väärtuse langusele. Juhul, kui Panga juhatusel on kahtlusi mõne varaobjekti väärtuse langemise suhtes alla selle bilansilise väärtuse, viiakse läbi vara väärtuse test.

### *Materiaalne põhivara*

Materiaalse põhivara vara väärtuse testi käigus leitakse vara kaetav väärtus. Juhul, kui väärtuse test ei ole teostatav üksiku varaobjekti osas, viiakse väärtuse test läbi väikseima varade grupi, kuhu see vara kuulub, ehk raha teeniva üksuse kohta.

Vara kaetav väärtus on vara õiglane väärtus, millest on maha lahutatud müügikulutused, või selle kasutusväärtus, vastavalt sellele kumb on kõrgem.

Kasutusväärtus on vara kasutamisest ja kasutusjärgsest müügist eeldatavalt saadavate rahavoogude nüüdisväärtus, kasutades diskontomäärana sarnase riskitasemega investeringute oodatavat tulusust.

Vara hinnatakse alla kaetavale väärtusele juhul, kui vara kaetav väärtus on väiksem selle vara bilansilisest jääkmaksumusest. Allahindlus kajastatakse tekkepõhiselt aruandeperioodi kasumi-aruandes kuluna. Alla hinnatud varade osas hinnatakse igal bilansipäeval, kas vara kaetav väärtus on tõusnud ja selleks viiakse läbi vara väärtuse test. Kui vara väärtuse testi tulemusel ilmneb, et vara kaetav väärtus on tõusnud ja varasema allahindluse kajastamine ei ole enam põhjendatud, siis suurendatakse vara bilansilist maksumust. Bilansilise maksumuse ülempiiriks on vara jääkmaksumus, mis oleks kujunenud, arvestades vahepealsel perioodil normaalset amortisatsiooni.

Allahindluse tühistamist kajastatakse aruandeaasta kasumiaruandes kulu vähendamisena.

## **Tulumaks**

### **Ettevõtte tulumaks**

Kehtiva tulumaksuseaduse alusel ei maksa Eestis registreeritud äriühing tulumaksu teenitud kasumilt, vaid dividendina ja muus vormis jaotatud kasumilt, samuti omakapitalist tehtavatel väljamaksetel, mis ületavad äriühingu omakapitali tehtud rahalisi ja mitterahalisi sissemaksid. Nimetatud seaduse alusel maksustatakse äriühingu poolt dividendina ja muus vormis jaotatud kasum tulumaksuga, mille määr on alates 01.01.2015 20/80 väljamakselt.

Bilansis ei kajastata tingimuslikku tulumaksukohustust Grupi vaba omakapitali suhtes, mis kaasneks vaba omakapitali väljamaksmisel või kapitali vähendamisel. Väljamaksega kaasnev tulumaks kajastatakse dividendide väljakuulutamise või muude omakapitali vähendavate väljamaksete tegemise hetkel kasumiaruandes kuluna.

Dividendide väljamaksmisel tasumisele kuuluvat tulumaksu vähendatakse tüürettevõtetest saadud dividendidelt arvutatud 20/80 suuruse osa võrra.

<b>Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks</b> <b>Initialled for the purpose of identification only</b>
Initsiaalid/initials <u>L.M.</u>
Kuupäev/date <u>31.03.2015</u>
PricewaterhouseCoopers, Tallinn

### Finantsgarantiid

Finantsgarantii lepingud on lepingud, mis nõuavad garantii andjalt ettenähtud maksete tegemist garantii saajale talle tekitatud kahju hüvitamiseks, kui konkreetne võlgnik ei ole teinud makseid tähtaegselt, vastavalt võlakohustuste tingimustele. Finantsgarantiid võetakse finantsaruannetes algselt arvele õiglasel väärtuses garantii andmise päeval. Seejärel kajastatakse garantiist tulenevaid kohustusi garantii jääkväärtuses tulenevalt sellest, kumb on kõrgem, kas amortiseerimata teenustasud või moodustatud eraldis vastavalt IAS 37, lähtudes ettevõtte kogemusest ja juhtkonna hinnangust. Koondkasumiaruandes kajastatakse garantii eluea jooksul garantiilt lineaarselt teenitud teenustasutulu. Garantiikohustuse tasumiseks väljamakstavad summad kajastatakse bilansis eraldisena kuupäeval, mil selgub, et on tõenäoline, et garantii kuulub väljamaksmisele.

### Eraldised ja tingimuslikud kohustused

Bilansis kajastatakse eraldisena enne bilansipäeva toimunud kohustavast sündmusest tulenevaid kohustusi, millel on kas seaduslik või lepinguline alus või mis tulenevad ettevõtte senisest tegevuspraktikast (seaduslik või tõlgenduslik), mis nõuavad varast loobumist, mille realiseerumine on tõenäoline (on rohkem tõenäoline kui mitte, et vahendite väljavool on vajalik kohustuse rahuldamiseks) ja mille summa suurust on võimalik usaldusväärset mõõta, kuid mille realiseerimise aeg või summa ei ole täpselt teada. Eraldiste kajastamisel bilansis lähtutakse juhtkonna hinnangust eraldiste täitmiseks tõenäoliselt vajamineva summa ning eraldise realiseerumise aja kohta. Eraldis kajastatakse bilansis summas, mis on juhtkonna hinnangu kohaselt bilansipäeva seisuga vajalik eraldisega seotud kohustuse rahuldamiseks või üleandmiseks kolmandale osapoolle. Eraldiste kulu ja eraldiste bilansilise maksumuse muutuste kulu kajastatakse aruandeperioodi kuludes. Eraldisi ei moodustata tulevaste perioodide kahjumite katmiseks.

Juhul, kui eraldis realiseerub tõenäoliselt hiljem kui 12 kuu jooksul pärast bilansipäeva, kajastatakse seda diskonteeritud väärtuses (eraldisega seotud väljamaksete nüüdsväärtuse summas), välja arvatud juhul, kui diskonteerimise mõju on ebaoluline.

Muude tingimuslike kohustuste osas, mille realiseerumine on vähem tõenäoline kui mitterealiseerumine või millega seotud kulusid ei ole võimalik usaldusväärset hinnata, kuid mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustusteks, kajastatakse raamatupidamise aastaaruande lisades tingimuslike kohustustena. Kui ettevõtte on vastutav ühiselt või eraldi vastutav osalise kahju katmise eest, siis kajastatakse see ülejäänud osa kahjust, mille katmise eest on vastutavad teised osapooled tingimusliku kohustusena. Tingimuslikud kohustused võivad ajas muutuda esialgsest ootusest erineval viisil. Seetõttu hinnatakse neid järjepidevalt tuvastamaks, kas on muutunud tõenäoliseks, et tulenevalt kohustusest on tõenäoliselt Grupil vaja varast loobuda. Kui on muutunud tõenäoliseks, et seni tingimusliku kohustusena kajastatud kohustise tulemusena peab ettevõtte varast loobuma, võtab Grupp arvele eraldise selle perioodi raamatupidamise aastaaruandes, millal vastav tõenäosuse muutus toimus (välja arvatud väga harvadel juhtudel kui kohustusega seotud kulu ei ole võimalik usaldusväärset hinnata).

### Töötajate hüvitised

Grupp ei paku oma töötajatele eraldi pensioniskeeme ega muid pensionihüvitisi. Grupil on kohustus maksta jooksvalt riikliku pensionifondi osamakseid, mis moodustavad osa sotsiaalmaksu kulust.

Initialiseeritud ainult identifitseerimiseks Initialed for the purpose of identification only
Initialid/initials <u>L.M.</u>
Kuupäev/date <u>31.03.2016</u>
PricewaterhouseCoopers, Tallinn



Töösuhete lõpetamise hüvitised kuuluvad maksmisele tulenevalt kas kontserni otsusest lõpetada töösuhe töötajaga enne tavapärasest pensionile jäämise kuupäeva või töötaja otsusest aktsepteerida vabatahtlikult töösuhete lõpetamist vastutasuks nende hüvitiste eest. Kontsernis kajastatakse töösuhete lõpetamise hüvitisi siis, kui kontsern suudab tõendada, et on võtnud endale kohustuse kas lõpetada töösuhe töötaja(te)ga vastavalt ametlikule üksikasjalikule plaanile töösuhete lõpetamiseks ja puudub reaalne võimalus seda tagasi võtta või maksta töösuhete lõpetamise hüvitisi pakkumise tulemusel, mille eesmärgiks oli võimaldada vabatahtlikku töölt lahkumist. Kui töösuhete lõpetamise hüvitis kuulub väljamaksmisele hiljem kui 12 kuud pärast bilansipäeva, on hüvitisi diskonteeritud selle nüüdisväärtuseni.

### **Tulude ja kulude kajastamine**

Tulud on kirjendatud tekkepõhise arvestusprintsipi alusel. Tulu kajastatakse siis, kui on tekkinud põhjendatud eeldus, et tehingust tulenevad hüved laekuvad Grupile ning tulu on usaldusväärselt määratav. Tulu Grupi tavapärase äritegevuse käigus osutatud teenuste eest kajastatakse saadud või saadaoleva tasu õiglasel väärtuses. Kulud kajastatakse kui Grupil on tekkinud kohustus vastava kulu osas ja/või kui Grupp on saanud kaupu või teenuseid, ja viimane on varasem.

**Intressitulu ja intressikulu** on kajastatud kasumiaruandes kõikide instrumentide osas, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumusel, kasutades sisemise intressimäära meetodit.

Sisemise intressimäära meetod on finantsvara või –kohustuse korrigeeritud soetusmaksumuse arvestamise ja intressitulu või intressikulu vastavale perioodile jaotamise meetod. Sisemine intressimäär on määr, mis diskonteerib täpselt eeldatava tulevase rahavoo läbi finantsinstrumendi eeldatava eluea finantsvara või -kohustuse bilansilise väärtuseni. Sisemise intressimäära arvutamisel hindab ettevõtte rahavooge arvestades finantsinstrumendi kõiki lepingulisi tingimusi, kuid ei arvesta tulevase krediitkahjumeid. Arvutusse kaasatakse kõik lepingulised olulised pooltevahelised tasutud või saadud teenustasud, mis on sisemise intressimäära lahutamatuks osaks, tehingukulud ja kõik muud täiendavad maksed või mahaarvamised.

**Teenustasutulu** kajastatakse grupi tavapärase tegevuse raames osutatud teenuste eest saadud või saadaoleva tasu õiglasel väärtuses. Teenustasu tulu kajastatakse tekkepõhiselt vastavate teenuste osutamisel.

**Makstud teenustasud ja muud kulud kantakse** kuludesse nende toimumise hetkel.

**Valuutavahetustehingute puhastulu** kajastatakse real "Neto kasum/kahjum finantstehingutelt" tekkepõhiselt saadud või saadaoleva tasu õiglasel väärtuses; see tekib kursivahena arvestusvaluuta ja muude valuutade vahelistes vahetustehingutes.

### **Reservkapital**

Reservkapital on Eesti Äriseadustikuga ette nähtud kohustuslik reserv, mida võib üldkoosoleku otsusel kasutada kahjumi katmiseks, kui seda pole võimalik katta aktsiaseltsi vabast omakapitalist, samuti aktsiakapitali suurendamiseks. Reservkapitali moodustatakse kasumieraldistest ning seda ei saa jaotada aktsionäridele.

<b>Intsialiseeritud ainult identifitseerimiseks</b> <b>Initialled for the purpose of identification only</b>
Initsiaalid/initials <u>                    L.M.                    </u>
Kuupäev/date <u>                    31.03.2016                    </u>
PricewaterhouseCoopers, Tallinn





## Uued finantsaruandluse standardid ja Rahvusvahelise Finantsaruandluse Tõlgenduste Komitee (IFRIC) tõlgendused

### Uute või muudetud standardite ja tõlgenduste rakendamine

#### Järgmised uued või muudetud standardid ja tõlgendused muutusid Grupile kohustuslikuks alates 01.01.2015:

**IFRIC 21 “Maksud”.** Tõlgendus selgitab, kuidas kajastada kohustust tasuda maksu, mis ei ole tulumaks. Kohustuse kajastamine toimub kohustava sündmuse toimumisel; kohustav sündmus on maksukohustust sätestava seaduse poolt kindlaks määratud sündmus. Kohustust ei tekita fakt, et ettevõtte on majanduslikult sunnitud tegevust jätkama tulevikuperioodidel, või fakt, et ettevõtte koostab enda finantsaruandeid lähtudes tegevuse jätkuvuse eeldusest. Samad kajastamise põhimõtted rakenduvad vahe- ja aastaaruannetele. Selle tõlgenduse rakendamine on vabatahtlik nende kohustuste osas, mis tekivad emissioonidega kauplemise skeemidest. Tõlgendamise rakendamine ei avalda olulist mõju Grupi finantsaruandele.

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis hakkasid esmakordselt kehtima 01.01.2015 algaval aruandeaastal, ei ole eeldatavasti olulist mõju Grupile.

### Uued standardid, tõlgendused ja nende muudatused

Välja on antud uusi või muudetud standardeid ja tõlgendusi, mis muutuvad Grupile kohustuslikuks alates 01.01.2016 või hilisematel perioodidel ja mida Grupp ei ole rakendanud ennetähtaegselt.

**IFRS 9, „Finantsinstrumendid“: klassifitseerimine ja mõõtmine** (rakendub 1. jaanuaril 2018 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidu poolt). Uue standardi peamised reeglid on järgmised:

- Finantsvarad tuleb klassifitseerida ühte kolmest mõõtmiskategooriast – varad, mida kajastatakse korrigeeritud soetusmaksumuses, varad, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi muu koondkasumiaruande, ja varad, mida kajastatakse õiglases väärtuses muutustega läbi kasumiaruande.
- Võlainstrumenti klassifitseerimine sõltub ettevõtte ärimudelitest finantsvarade haldamisel ning sellest, kas vara lepingulised rahavood sisaldavad ainult põhiosa- ja intressimakseid („APIM“). Kui võlainstrumenti hoitakse sissenõudmise eesmärgil ja APIM nõue on täidetud, võib instrumenti kajastada korrigeeritud soetusmaksumuses. Võlainstrumentid, mis vastavad APIM nõudele ja mida hoitakse portfellis, kus ettevõtte hoiab varasid nii sissenõudmise kui ka müümise eesmärgil, võib kajastada õiglases väärtuses läbi koondkasumiaruande. Finantsvarad, mis ei sisalda APIM rahavoogusid, tuleb mõõta õiglases väärtuses läbi kasumiaruande (näiteks derivatiivid). Varjatud („embedded“) derivatiive ei eraldata enam finantsvaradest, vaid kaasatakse APIM tingimuse hindamisel.
- Omakapitaliinstrumentid tuleb alati kajastada õiglases väärtuses. Samas võib juhtkond teha tagasivõtmatu valiku kajastada õiglase väärtuse muutused läbi muu koondkasumiaruande, eeldusel, et instrumenti ei hoita kauplemiseesmärgil. Kui omakapitaliinstrumenti hoitakse kauplemiseesmärgil, tuleb selle õiglase väärtuse muutused kajastada kasumiaruandes.
- Enamus IAS 39 nõudeid finantskohustuste klassifitseerimiseks ja mõõtmiseks kanti muutmata kujul üle IFRS 9-sse. Peamiseks muudatuseks on see, et finantskohustuste puhul, mis on määratud kajastamiseks õiglases väärtuses läbi kasumiaruande, peab ettevõtte enda krediidiriski muutusest tulenevad õiglase väärtuse muutused kajastama muus koondkasumiaruandes.

<p><b>Initialiseeritud ainult identifitseerimiseks</b>  <b>Initialed for the purpose of identification only</b></p> <p>Intsiaalid/initials <u>L.M.</u></p> <p>Kuupäev/date <u>31.03.2016</u></p> <p>PricewaterhouseCoopers, Tallinn</p>
---



- IFRS 9 kehtestab uue mudeli väärtuse languse kahjumite kajastamiseks – oodatava krediikahjumi mudeli. See on „kolmetasandiline“ lähenemine, mille aluseks on finantsvarade krediikvaliteedi muutumine pärast esialgset arvelevõtmist. Praktikas tähendavad uued reeglid seda, et ettevõtetel tuleb finantsvarade, mille osas ei ole väärtuse languse tunnuseid, arvelevõtmisel kajastada koheselt kahjum, mis on võrdne 12-kuulise oodatava krediikahjumiga (nõuded ostjatele puhul kogu nende eluea jooksul oodatava krediikahjumiga). Kui on toimunud oluline krediidiriski suurenemine, tuleb väärtuse langust mõõta, kasutades kogu eluea jooksul oodatavat krediikahjumit, mitte 12 kuu jooksul oodatavat krediikahjumit. Mudel sisaldab lihtsustusi rendi- ja ostjatele nõuete osas.
- Riskimaandamisarvestuse nõudeid muudeti, et siduda raamatupidamisarvestus paremini riskijuhtimisega. Standard pakub ettevõtetele arvestuspõhimõtte valikut rakendada kas IFRS 9 riskimaandamisarvestuse nõudeid või jätkata IAS 39 rakendamist kõikidele riskimaandamisinstrumentidele, kuna standard ei käsitle hetkel makro-riskimaandamisarvestust.

Grupp hindab uue standardi mõju finantsaruandele. 2016-2017 aastate jooksul on plaanis pangaprogrammi sisse viia vastavad muudatused ja täiendused (s.h. laenuportfelli andmete kajastamise osas) eesmärgiga täita IFRS 9 nõudeid. Samuti on plaanis hakata välja töötama ja seejärel kinnitama vastavaid normatiivdokumente, mis reguleerivad krediidiriski arvestuse ja finantsandmete kajastamise korda vastavalt IFRS 9 nõuetele.

**“Avalikustamise projekt” – IAS 1 muudatused** (rakendub 1. jaanuaril 2016 või hiljem algavatele aruandeperioodidele).

Muudatused selgitavad standardi IAS 1 juhiseid olulisuse, info koondamise, vahesummade esitamise, finantsaruannete struktuuri ja arvestuspõhimõtete avalikustamise osas. Grupp hindab uue standardi mõju finantsaruandele.

**IFRS 16 „Rendilepingud“** (rakendub 1. jaanuaril 2019 või hiljem algavatele aruandeperioodidele; ei ole veel vastu võetud Euroopa Liidu poolt). Uus standard sätestab rendilepingute arvelevõtmise, mõõtmise, esituse ja avalikustamise põhimõtted. Kõikide rendilepingute tulemusena saab rendilevõtja õiguse kasutada vara alates rendilepingu algusest ning – juhul kui rendimakseid tehakse üle perioodi – ka finantseeringu. Sellest tulenevalt elimineerib IFRS 16 rendilepingute klassifitseerimise kasutus- ja kapitalirentideks nagu seda tegi IAS 17 ning selle asemel kehtestab ühe arvestusmudeli rendilevõtjate jaoks. Rendilevõtjad peavad (a) arvele võtma varad ja kohustused kõikide üle 12-kuuliste rendilepingute osas, v.a juhul kui renditav vara on väikese väärtusega; ning (b) kajastama kasumiaruandes kulumit renditavadelt varadelt ja intressikulu rendikohustustelt. IFRS 16 põhimõtted rendileandjate jaoks jäävad sisuliselt samaks IAS 17 põhimõtetega, ehk et rendileandja jagab jätkuvalt oma rendilepingud kasutus- ja kapitalirentideks ning kajastab neid rendiliike erinevalt.

Grupp hindab uue standardi mõju finantsaruandele.

Ülejäänud uutel või muudetud standarditel või tõlgendustel, mis veel ei kehti, ei ole eeldatavasti olulist mõju Grupile.

<b>Intsialiseeritud ainult identifitseerimiseks</b> <b>Initialed for the purpose of identification only</b>
Intsiaalid/initials <u>          L.M.          </u>
Kuupäev/date <u>          31.03.2016          </u>
PricewaterhouseCoopers, Tallinn



## Lisa 4. Riskijuhtimine

### Riskide juhtimise üldpõhimõtted

Pangandus on seotud riskide võtmisega. Riskina käsitletakse krediidasutuse aktive võimalikku väärtuse vähenemist tegevuse käigus esinevate oodatud või ootamatute asjaolude mõjul. Põhimõtteliselt eristatakse kolme liiki põhiriske: krediidi-, turu- ja operatsioonirisk. Igaüks neist koosneb omakorda iseseisvatest riskide alaliikidest: kontsentratsiooniriskidest, tagatiste ümberhindamise riskidest, riigiriskidest, likviidsusriskidest, majandustsükli riskist ja teistest riskidest, mis sõltuvad krediidasutuse suurusel, äristrateegiast ja äritegevuse mastaabist.

Riskide juhtimine on krediidasutuse juhtimissüsteemi lahutamatuks osaks, mis põhineb Eesti seadusandluse nõuetest (sh Krediidasutuste seaduse), Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) nr 575/2013 (CRR) ja direktiivi (CRD IV), Eesti Panga, Finantsinspektsiooni ja teiste järelevalveorganite normatiivnõuetest kinnipidamisel. Igapäevases praktikas põhineb riskide juhtimine kinnitatud Riskide juhtimise meetodikal, Krediidipoliitikal, Operatsiooniriskide juhtimise poliitikal, Likviidsusstrateegial, Likviidsuse juhtimise meetodikal, Stressitestide läbiviimise juhendil, Riskijuhtumise grupi põhimäärusel, kontserni talitluspidevuse plaanidel.

Riskide juhtimise protsess hõlmab riskide tuvastamist, hindamist, analüüsi, kontrolli ja raporteerimise süsteemi. Selleks kasutatakse riski indikaatoreid ehk kvantitatiivseid näitajaid, mis võimaldavad mõõta riskide jooksvat taset ja hinnata, kas need on lubatud ulatuses, tuvastada nõrku kohti, kindlaks määrata täiendavate materiaalsete ja inimressursside kaasamise vajadust riskide maandamiseks.

Riskijuhtimise süsteem koosneb stressitestide korraldamisest, mis on vajalikud riskide taseme hindamiseks ja optimaalsete juhatuse otsuste vastuvõtmiseks muutuva turukonjunkturi tingimustes (erinevad majandustsükli faasid, välismajanduslikud ja välispoliitilised tegurid, intressimäärade tõus või langus jne.).

Alates 2012.a. viiakse riskide stressitestimisi läbi regulaarselt testimise plaani alusel vastavalt 31.12.2011 jõustunud Finantsinspektsiooni soovituslikule juhendile. Plaaniväline testimine viiakse läbi panga poolt strateegiliste otsuste vastuvõtmisel või suurte investeerimisprojektide hindamiseks. Stressitestid haaravad põhiriske: krediidirisk, tururisk, likviidsuse risk, intressirisk.

Testimise aluseks on stsenaariumi meetod. Riski tase hindab kehtestatud piirnormatiivide täitmist ja lubatud kapitaliseerituse taseme järgimist Pillar 2 ja Pillar 1 järgi. Riski lubatud taseme testimist kasutatakse äristrateegia alternatiivsete variantide valimisel.

Iga stsenaarium sisaldab sündmuste mõju hindamist vähemalt järgmistest aspektidest:

- a) olemasolev kapital;
- b) olemasolev likviidsus;
- c) riskiprofiil;
- d) kasumlikkus;
- e) maine.

<b>Initialiseeritud ainult identifitseerimiseks</b> <b>Initialed for the purpose of identification only</b>
Iniitsiaalid/initials <u>L.M.</u>
Kuupäev/date <u>31.03.2016</u>
PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Riskide juhtimise eesmärgiks on riskide vastuvõetava tasemeni viimine, lähtudes krediidasutuse arengustrateegiast, riskitundlikkusest, riskide omakapitaliga katmise astmest.

Riskide juhtimise süsteem koosneb eeskirjadest ja protseduurireeglitest, mille täitmine tagab tegevuse kontrollitavuse ja usaldusväärsuse.

Riskide juhtimise struktuuri kuuluvad:

- a. **panga kollegiaalsed juhtimisorganid**, kes vastutavad otsuste vastuvõtmise, sisemiste normatiivdokumentide väljatöötamise ja kinnitamise, samuti limiitide, normatiivide, hindade ja intressimäärade kehtestamise eest;
- b. **struktuuriüksused ja vastutavad täitjad**, kes pideval alusel tagavad riskide kontrolli ja analüüsi;
- c. **siseauditi osakond**, kes kontrollib, et riskid oleksid vajalikul viisil identifitseeritud ja juhitud, panga osakondade ning allüksuste tegevus vastaks panga poliitikale, standarditele, protseduurireeglitele ning kehtivatele regulatsioonidele. Samuti kontrollib siseauditi osakond operatsiooniriski juhtimise korralduse toimimist ja sisekontrollide olemasolu.

**Riskide juhtimise eest vastutavad kollegiaalsed organid:**

- Panga Nõukogu
- Panga Juhatus
- Krediidikomitee
- Aktivate-passivate juhtimise komitee (APJK)
- Likviidsuse ja finantsriskide juhtimise grupp
- Riskijuhtimise grupp
- Talitluspidevuse komitee
- Operatsiooniriski juhtimise grupp
- Auditikomitee

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks Initialed for the purpose of identification only Initsiaalid/initials <u>    L.M.    </u> Kuupäev/date <u>    31.03.2016    </u> PricewaterhouseCoopers, Tallinn
--

**Panga Nõukogu** kinnitab Grupi strateegia ja arengu põhisuunad, määrab riski lubatud taseme, mida Grupp endale võtab.

Panga Nõukogu kinnitab Krediidipoliitika, Operatsiooniriskide juhtimise poliitika, Krediidikomitee tegevuse põhimõtted ja selle koosseisu, võtab vastu teisi otsuseid, mis kuuluvad tema pädevusse.

**Panga juhatus** töötab välja riskide juhtimise süsteemi majandus-, metodoloogilisi ja organisatsioonilisi elemente, tagab kontrolli süsteemi toimimise üle vastavalt Krediidiasutuste seaduse nõuetele, järelevalveorganite soovitudele, Panga nõukogu otsustele ja kehtivale seadusandlusele. Esitab nõukogule kontserni arengustrateegia realiseerimise plaanid, arvestades riskide taseme minimiseerimist ning tulukuse ja aktive vajaliku suuruse tagamist.

Kogu vastutus Grupi riskipoliitika rakendamise ning kõikidest riskitüüpidest tekkivate kahjude eest lasub Panga juhatusel. Juhatus delegeerib oma vastutuse raames riskide juhtimise funktsioone pideval alusel tegutsevatele komiteedele.

**Krediidikomitee** – töögrupp, mis otsustab Grupi poolt võetava krediidiriski lubatud taseme üle tegeleb kliendi krediidiriski hindamisega ning Panga laenuportfelliga seotud riskide juhtimisega. Laenuportfelli optimaalset mahtu arvestatakse igakuiselt ja võrreldakse seda Panga faktilise laenuportfelli mahuga.

**Aktivate-passivate juhtimise komitee (APJK)** on finantsriskide sh likviidsusriskide juhtimise töögrupp. Komitee koosseisu kuulub likviidsuse ja finantsriskide juhtimise grupp. APJK töökord, põhiülesanded, koosseis on sätestatud APJK põhimääruses, mis kinnitatakse panga juhatuse poolt.

Komitee põhiülesanded on:

- Riskide juhtimise metoodikas välja toodud näitajate regulaarne monitoorimine
- Ressursside hinnaparametrite ja nende paigutamise suundade kindlaksmääramine



- Aktivate ja passivate struktuuri optimeerimine
- Finantsriskide juhtimise meetodikate ja protseduuride väljatöötamine
- Otsuste vastuvõtmine Panga likviidsuse tagamise osas
- Kontserni limiitide kehtestamise poliitika põhiparameetrite kinnitamine
- Intressimäärade poliitika väljatöötamine
- Omakapitali planeerimise protsessi organiseerimine
- Riskide katteks kapitali piisavuse arvutamine, arvestades ICAAP nõudeid

“Riskide juhtimise meetodika” põhjal teostab likviidsuse ja finantsriskide juhtimise grupp dekaadselt monitooringut, jälgimaks pangasiseste normatiivide täitmist. Samuti esitatakse Panga juhatusele ja Aktivate-passivate juhtimise komiteele analüütiline raport “Riski juhtimise meetodikas” ettenähtud finantsriskide normatiividest kinnipidamise kohta. Samas esitatakse majandusliku efektiivsuse koondnäitajad.

**Riskijuhtimise grupi** põhieesmärk on panga aktive väärtuse ja kasumi suurendamine ning finantsusaldusväärsuse vastava taseme tagamine tulenevalt panga tehtavate operatsioonide iseloomust ja suurusest läbi pangariskide efektiivse juhtimise vastavalt vastuvõetud äristrateegiale, kehtestatud pangasisestele limiitidele ja normatiividele. Pandud ülesannete tagamiseks teostab Grupp erinevate riskipositsioonide jaoks kehtestatud piirangute täitmise regulaarset monitooringut ja kontrolli. Stressiteste kohaldatakse rahaliste vahendite paigutamise ja kaasamise erinevate variantide hindamiseks.

**Talitluspidevuse komitee** on Grupi tööorganiks, mille eesmärgiks on Grupi tegevuse jätkamise tagamine erakorraliste sündmuste korral. Komitee koosseisu ja Grupi talitluspidevusplaani kinnitab Panga juhatus.

**Operatsiooniriski juhtimise grupp** juhendub oma töös panga juhatuse poolt kinnitatud “Operatsiooniriskide juhtimise poliitikast”, teostab igakuiselt operatsiooniriskide monitooringut, arvutab operatsiooniriski näitajat ja teavitab operatsiooniriski tasemest Panga juhatust ja Finantsinspektsiooni.

**Auditikomitee** eesmärk on tagada Tallinna Äripanga AS-i majandustegevuse vastavus panga eesmärkidele, olles nõuandev organ panga nõukogule raamatupidamise, audiitorkontrolli, riskijuhtimise, sisekontrolli, järelevalve teostamise ja panga tegevuse seaduslikkuse osas.

### **Krediidirisk**

Krediidirisk tuleneb tõenäolisest kahjust, mis võib tekkida võlaõiguslikest lepingutest (nt. laenulepingutest) tulenevate kliendipoolsete kohustuste ebakorrektsel täitmisel või mittetäitmisel või muude tegurite tõttu (sh. tagatise ebapiisavus).

Krediidirisk moodustab suurima osa Grupi koguriskist ja see kaasneb peaaegu kõikide krediit- toodetega nagu laenud, liising, krediitkaardid, garantiid ja teistesse pankadesse paigutatud deposiidid. Viimasel ajal on pangatehingute teostamisel krediidirisk veel rohkem seotud riigi-, poliitilise- ja valuutariskidega.

Tekkimise allika ja allokeerimise järgi võib krediidiriski jagada kaheks grupiks:

1. Klientide laenuportfelli risk, kliendi keeldumine oma lepinguliste kohustuste täitmisest.
2. Pankade krediidirisk, mis on tingitud korrespondentpannga poolt oma kohustuste mittetäitmise tõenäosusest.

<b>Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks</b> <b>Initialed for the purpose of identification only</b> Initsiaalid/initials <u>          L.M.          </u>
Kuupäev/date <u>          31.03.2016          </u> PricewaterhouseCoopers, Tallinn



Krediidiriski suhtes avatud finantsvaradeks on nõuded klientidele ja krediidasutustele ning muud nõuded. Maksimaalne krediidiriskile avatud positsioon on nende finantsvarade bilansiline väärtus.

Oma laenutegevuses juhindub Tallinna Äripanga Grupp Eesti Vabariigi seadusandlusest ning Tallinna Äripanga normatiivaktidest, sealhulgas juhatuse poolt kinnitatud krediidipoliitikast.

Krediidiriski võtmise otsustab krediidikomitee. Määruse (EL) nr 575/2013 (CRR) järgi loetakse suure riskikontsentratsiooniga laenuks ühele isikule või seotud isikute grupile antud laenu, mis ületab 10% krediidasutuse aktsepteeritud kapitalist. Krediidikomitee otsust Kliendi või temaga seotud grupi laenuprojekti osas (väljaarvatud tüdrettevõtted), mille suurus on võrdne või ületab 10% Panga või Grupi omavahenditest, kinnitab kirjalikult Panga Nõukogu. 500 tuhat eurot ületava laenu välja andmise kinnitab riskijuht.

Grupi riskivõtmise põhimõtted on alljärgnevad:

1. risk peab olema hinnatav ja mõõdetav;
2. risk peab olema nõuetekohaselt tagatud;
3. tagatis peab olema nõuetekohaselt kindlustatud;
4. riskid peavad olema hajutatud erinevate majandusharude ja piirkondade vahel ning tähtsuste ja tagatiste abil;
5. tugeva järelevalvesüsteemiga peab olema tagatud võimalike probleemide avastamine võimalikult varases staadiumis.

<b>Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks</b> <b>Initialled for the purpose of identification only</b> Initsiaalid/initials <u>          L.M.          </u> Kuupäev/date <u>          31.03.2016          </u> PricewaterhouseCoopers, Tallinn
---

Krediidiriski hindamine toimub nii enne laenu väljastamist kui ka hiljem kvartaalselt teostatava monitooringu alusel.

Krediidiriski mõõtmine hõlmab endas alljärgnevaid tegevusi:

- krediidiklientide senise tegevuse hindamine;
- juhtkonna ja omanike riskitaseme hindamine;
- tagatiste hindamine;
- tagatiste kindlustatus;
- äriplaani ning esitatud rahavoogude prognooside analüüs ja hindamine;
- potentsiaalse kliendi usaldusväärsus ja tuntus;
- positiivne krediidiajalugu;
- laenutaotleja riigiriski hindamine.

Välja antud ja välja antavad laenud kaetakse täielikult Grupi omavahendite ja kaasatud vahendite poolt (sh. sihtotstarbelised laenud ja nõudmiseni hoiused). Pank järgib riskikontsentratsiooni regulatiivseid norme, mille kohaselt ei tohi ühele laenusajale või seotud isikute grupile väljastatud laenude ja muude laenuõuete summa ületada 25% aktsepteeritud ja Grupiga seotud isikutele – 5%.

Pangasisese regulatsiooni järgi ei saa ühele majandusharule või tööstusharule väljaantud laenude maht (väljaarvatud tüdrettevõtetele antud laenud) ületada 25% laenuportfelli. Krediidikomitee otsuse alusel võib eraldi võetud majandusharu või tööstusharu osakaal olla suurendatud kuni 35% laenuportfelli kogumahust. Haldus- ja abitegevuseharu laenude suhtes on kehtestatud kontsentratsiooni pangasisene normatiiv mitte rohkem kui 35%.

Kaks korda aastas teostatakse laenuportfelli monitooringut, mille käigus vaadeldakse iga üksikut laenu ja klienti eraldi. Hindamisel pöörab Grupp tähelepanu laenulepingu tingimuste täitmisele,





sh. lepingujärgsete maksete õigeaegsusele, kliendi finantsseisundile, tagatise seisundile ning Grupile vajaliku informatsiooni ja dokumentatsiooni esitamisele. Allpool toodud kriteeriumid kasutatakse kliendi riskiklassi määramisel.

**Kriteerium 1: maksedistsipliin**

1. Intressid ja põhiosa makstud graafiku järgi, kõrvalekalded graafikust maksimaalselt 7 päeva (kuni 3 korda aastas), või üks viivitus aastas 7 kuni 15 päeva.
2. Viivitus intresside ja põhiosa maksmisega, intressid kapitaliseeriti või graafik muudetud kliendi makseraskuste tõttu, kõrvalekalded graafikust 8 kuni 15 päeva (kuni 3 korda aastas) või 1 kord 15 kuni 30 päeva.
3. Viivitused intresside ja põhiosa maksmisega, intressid kapitaliseeriti või graafik muudetud kliendi makseraskuste tõttu, kõrvalekalded graafikust 30 kuni 60 päeva (kuni 2 korda aastas).
4. Viivitused intresside ja põhiosa maksmisega, intressid kapitaliseeriti või graafik muudetud kliendi makseraskuste tõttu, kõrvalekalded graafikust 60 kuni 90 päeva.
5. Viivitused intresside ja põhiosa maksmisega, intressid kapitaliseeriti või graafik muudetud kliendi makseraskuste tõttu, kõrvalekalded graafikust üle 90 päeva.

**Kriteerium 2: finantsolukord**

1. Hea finantsseis, võime maksta laenu põhiosa ja intresse on hea ning tõenäoline, et see olukord säilib tulevikus.
2. Stabiilne finantsseis, kuid konkreetsed finantsnäitajad viitavad tähelepanu pööramise vajadusele.
3. On olemas finantsnäitajad, mille tõttu tekib kahtlus laenusaaaja võime osas korrektselt laenu tagasi maksta.
4. On olemas finantsnäitajad, mis viitavad laenusaaaja võimetusele korrektselt laenu tagasi maksta.
5. Laenusaaaja finantsseis näitab laenusaaaja võimetust laenu tagasi maksta.

Laenusaaaja finantsolukorra reitingu aluseks on: likviidsus, müügi rentaablus, omakapitali osakaal bilansist, intressikulude kattekordaja, üldise finantsseisundi hindamine.

**Kriteerium 3: tagatis**

1. Esimese järjekoha hüpoteek likviidsele tagatisele, käsipant, transpordivahendipant.
2. Esimese reitingu (klass A) tagatis hindamismaksumusega vähemalt 125% laenusummast, 2 järjekoha hüpoteek likviidsele kinnisvarale, väärtpaperite pant, firma käendus, mille omakapital on 3 korda suurem laenu summast, eraisiku käendus.
3. Kommertspant, ebalikviidne kinnisvara, firma käendus, mille omakapital on 2 korda suurem laenu summast.
4. Laen kaetud erinevate tagatistega maksumusega 100% kuni 125% laenusummast.
5. Laen kaetud erinevate tagatistega maksumusega alla 100% laenusummast.

**Laenu hindamise valem:** Laenu reiting = (maksedistsipliini reiting + laenusaaaja finantsseisundi reiting + tagatise reiting) / 3.

Eraisikute suhtes kasutatakse üksnes kriteeriume: maksedistsipliini reiting ja tagatise reiting.

Kliendi lepingujärgsete maksete õigeaegsuse ja tema finantsseisundi hindamisel lähtutakse 5-punkti süsteemist, A kuni E, kus A kirjeldab kõige tugevamat ja E kõige nõrgemat klienti (vt. lisa 7). Eraldi hinnatakse kliendi tagatise lähtudes vormistatud tagatise liigist, tema väärtusest, väärtuse muutusest, tagatise likviidsusest ja tema kindlustamisest.

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks  
Initialled for the purpose of identification only  
Initsiaalid/initials L.M.

Kuupäev/date 31.03.2016  
PricewaterhouseCoopers, Tallinn





Klientide bilansivälise positsioonide riskiklasside määramine toimub analoogselt bilansiliste positsioonide riskiklasside arvutamisele. Juhul, kui uue võlaõigusliku lepingu sõlmimisel kliendil bilansiline positsioon puudub, määratakse bilansivälise positsiooni riskiklassiks A.

**Laenureitingu ja krediitklassi seotus:**

- 1= klass A
- 2= klass B
- 3= klass C
- 4= klass D
- 5= klass E

Vaatamata kliendi laenuõuete suurusele pööratakse tähelepanu laenusumma tagastamisele kas ühe summana lepingu lõpus (nn. bullet-laen) või proportsionaalsete osadena. Bullet-laenud on võetud eritähelepanu alla.

Tagatise väärtuse arvestamisel võetakse arvesse selle turuhinda. Probleemsete laenude puhul teostab Grupp tagatise väärtuse ümberhindamist selle maksumuse kindlakstegemiseks kinnisvaraturul hindade langemise tingimustes. Tagatiste väärtust enne ja peale ümberhindamist arvestatakse probleemsete nõuete hindamisel ja omakapitali piisavuse sisemiste nõuete arvutamisel (ICAAP, Pillar III).

Samuti jälgitakse tähelepanelikumalt kliente, kelle kohustused Grupi ees ületavad 10% Grupi aktsepteeritud kapitalist.

Ülalnimetatud algandmete alusel toimub monitooringu käigus Grupi laenuportfelli hindamine. Krediitkomitee hindab ebatõenäoliste laenude ulatust ja nõuete laekumise tõenäosust kvartaalselt. Iga kahjutunnusega laenuõude jaoks, mille puhul on tuvastatud nõude väärtuse langus, moodustatakse eraldi laenu allahindlus, millest moodustub kokku panga laenuportfelli allahindlus.

Esmaselt hindavad laenuportfelli laenuosakonna töötajad, kelle poolt koostatud allahindluste ülevaate ja ettepanekute alusel otsustab Krediitkomitee laenude allahindluse vajaduse ja ulatuse. Siseauditi osakond ja Finantsinspeksioon teostavad kontrolli panga tegevuse üle laenude jälgimise ja allahindamise osas.

Analüüs „Grupi nõuded klientidele“ on toodud järgmiste klasside ja alamklasside lõikes (vt. lisa 7):

1. laenud juriidilistele isikutele:
  - investeeringulaenu
  - arvelduslaenu
  - liisingud
  - muud laenu
2. laenud eraisikule:
  - eluasemelaenu ja liisingud
  - muud laenu ja liisingud.

<b>Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks</b> <b>Initialled for the purpose of identification only</b> Initsiaalid/initials <u>          L.M.          </u> Kuupäev/date <u>          31.03.2016          </u> PricewaterhouseCoopers, Tallinn
---

Tähtjaks tasumata, allahinnatud nõuded klientidele ja nõuete tagatised on esitatud lisa 7.

**Riskide kontsentreerumine**

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2015		31.12.2014	
	arv/summa	% aktsepteeritud kapitalist	arv/summa	% omavahenditest
1. Suure riskikontsentratsiooniga klientide arv	4	-	5	-
2. Suure riskikontsentratsiooniga klientide riskipositsiooni summa	20 785	87.9%	29 834	136.5%
3. Grupiga seotud isikute riskipositsiooni summa	1 056	4.5%	1 124	5.1%

Pangandusmääruse ja Krediidiasutuse seaduse järgi loetakse suure riskikontsentratsiooniga laenuks ühele isikule või seotud isikute grupile antud laenu, mis ületab 10% krediidiasutuse aktsepteeritud kapitalist.

Järgnevalt on seisuga 31. detsember 2015 ja 2014 esitatud Grupi nõuete jaotus majandussektorite lõikes. Nõude all on kajastatud nõuded Eesti Pangale, nõuded klientidele (sh liisingnõuded) ja krediidiasutustele ning muud nõuded ja muud finantsvarad.

Tähtjaks tasumata laen on laen, mille graafikujärgne osa- või intressimakse ei ole tähtjaks laekunud.

Nõuete allahindluse mõiste on toodud raamatupidamise aastaaruande lisas 3 „Oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõte“.

**Nõuete jaotus majandussektorite lõikes****31.12.2015**

(tuhandetes eurodes)

Tegevusharu	Bilansilised nõuded (brutto)			s.h. tähtjaks tasumata	Nõuete allahindlus	Bilansivä- lised tehingud	Tegevus- haru osakaal
	nõuded	väärt- paberid	intressi nõuded				
Põllumajandus, jahindus ja metsandus	3 549	-	3	17	-	48	1.8%
Töötlev tööstus	2 750	-	3	14	-	533	1.7%
Ehitus	199	-	1	38	-	673	0.4%
Hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukite, mootorrataste ja isiklike tarbeesemete ning kodumasinade remont	3 744	-	22	1 000	-	1 721	2.7%
Finantsvahendus	149 848	-	18	41	-1 816	157	76.4%
Keskpank	11 688	-	-	-	-	-	6.0%
Kinnisvaraalaane tegevus	7 252	-	5	70	-	11	3.7%
Haldus- ja abitegevused	8 560	-	14	-	-	10	4.4%
Muud tegevusharud	2 093	37	4	211	-69	355	1.3%
Eraisikud	2 536	-	5	53	-	508	1.6%
<b>Kokku</b>	<b>192 219</b>	<b>37</b>	<b>73</b>	<b>1 444</b>	<b>-1 885</b>	<b>4 016</b>	<b>100.0%</b>

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks  
Initialed for the purpose of identification only

Initsiaalid/initials L.M.

Kuupäev/date 31.03.2016

PricewaterhouseCoopers, Tallinn



31.12.2014

(tuhandetes eurodes)

Tegevusharu	Bilansilised nõuded (brutto)			s.h. tähtjaks tasumata	Nõuete allahindlus	Bilansivälised tehingud	Tegevusharu osakaal
	nõuded	väärt-paberid	intressi nõuded				
Põllumajandus, jahindus ja metsandus	3 705	-	3	69	-	20	2.0%
Töötlev tööstus	1 439	-	1	-	-	139	0.9%
Ehitus	517	-	1	192	-	856	0.8%
Hulgi- ja jaekaubandus, mootorsõidukite, mootorrataste ja isiklike tarbeesemete ning kodumasinate remont	2 611	-	6	1 000	-	1 876	2.5%
Finantsvahendus	143 756	-	88	1 460	-	285	78.8%
Keskpank	7 163	-	-	-	-	-	3.9%
Kinnisvaraalaane tegevus	7 107	-	4	-	-	31	3.9%
Haldus- ja abitegevused	8 669	-	4	-	-	10	4.7%
Muud tegevusharud	1 415	13	3	124	-69	467	1.0%
Eraisikud	2 256	-	4	27	-	497	1.5%
<b>Kokku</b>	<b>178 638</b>	<b>13</b>	<b>114</b>	<b>2 872</b>	<b>-69</b>	<b>4 181</b>	<b>100.0%</b>

Vaata ka lisa 6, 7.

**Riigirisk**

Rahvusvahelistes mastaapides tegutsevate krediidasutuste, sh. Tallinna Äripanga Grupi jaoks on oluline hinnata adekvaatselt riigiriski. Riigirisk koosneb kahest komponendist: majanduslikust ja poliitilisest riskist.

Majanduslik risk hõlmab üldist majandus- ja finantsjuhtimise taset riigis (nii makromajanduses kui ettevõtetes), riigi konkurentsivõimet maailmaturul, maksebilansi olukorda, rahvusvaluuta stabiilsust jms.

Poliitilise riski suuruse määrab poliitilise süsteemi stabiilsus, suhted naaberriikidega ja julgeolekugarantiid. Poliitilise riski hindamisel on mõeldud sellele, kuidas nimetatud tegurid võivad mõjutada omandiõigust.

Reaalsed majanduslikud ja poliitilised riskid on omavahel läbipõimunud ja neid tuleb hinnata ühtse tervikuna.

Riigiriski võib defineerida järgmisel viisil:

- konverteerimise risk (rahvusvaluuta devalveerimine);
- rahaliste vahendite ülekande riskid;
- välispoliitilised riskid (sanktsioonid, piirangud ja muud);
- riigi maksevõimetuse risk (default).

Initialiseeritud ainult identifitseerimiseks  
 Initialled for the purpose of identification only  
 Initsiaalid/initials LM.  
 Kuupäev/date 31.03.2016  
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Riigiriski maandamiseks kasutab Grupp järgmisi meetmeid:

- *Konverteerimise risk*
  - Grupp ei teosta operatsioone nende riikide valuutadega, mille konverteerimine on piiratud;
  - Grupp ei teosta operatsioone nende riikidega, mille rahvusvaheline maine on ebaselge või ebastabiilne.
- *Rahaliste vahendite ülekande riskid*
  - Kõik valuuta ostu-müügi operatsioonid teostatakse läbi diilingusüsteemi Bloomberg;



- Pank ei ava korrespondentkontosid riikides, kus poliitilised ja/või majanduslikud riskid on kõrged.
- *Välispoliitilised riskid*  
Riskid, mis on põhjustatud rahvusvaheliste sanktsioonide ja piirangute rakendamisest mõjuga finantsoperatsiooni suurusel ja teostamise ajale.
- *Riigi maksevõimetuse risk*
  - Vastavat riski reguleeritakse läbi range korrespondentpankade valiku;
  - Riigiriski hindamiseks kasutab Grupp rahvusvaheliste reitinguagentuuride andmeid;
  - Grupp teostab monitooringut massimeedia ja vastaspoolte riikide meediaagentuuride teadete üle.

Kõiki ülalnimetatud riske analüüsib, haldab ja kontrollib APJK, riskijuhtimise grupp ja Panga juhatus. Vajadusel kaasatakse ka vastavaid kogemusi omavaid Panga nõukogu liikmeid. Riigi- ja krediidiriski minimeerimise vahendina on krediidi- ja finantsasutustes paigutatud vara limiitide kinnitamine Juhatusel poolt ning nende regulaarne ülevaade riikide lõikes: OECD, USA, Kanada, Austraalia, Venemaa ja muud.

Järgnevalt on seisuga 31. detsember 2015 ja 2014 esitatud eraldi Grupi nõuete kontsentreerumine geograafiliste piirkondade lõikes. Nõude all on kajastatud nõuded Eesti Pangale, nõuded klientidele (sh liisingnõuded) ja krediidasutustele ning muud nõuded ja muud finantsvarad. Tähtjaks tasumata laen on laen, mille graafikujärgne osa- või intressimakse ei ole tähtjaks laekunud.

Nõuete allahindluse mõiste on toodud raamatupidamise aastaaruande lisa 3 „Oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõte“.

### Nõuete jaotus geograafiliste piirkondade lõikes

**31.12.2015**

(tuhandetes eurodes)

Piirkond	Bilansilised nõuded (brutto)			sh. tähtjaks tasumata	Nõuete allahindlus	Bilansi-välised tehingud	Piirkonna osakaal (%)
	nõuded	väärt-paberid	intressi nõuded				
Eesti	48 984	-	70	1 416	-69	3 501	26.9%
USA	65 651	-	2	-	-	-	33.4%
Austria	17 308	-	2	-	-	-	8.8%
Saksamaa	48 776	-	-	-	-	-	24.8%
Leedu	5 524	-	-	-	-	-	2.8%
Venemaa	5 653	-	-	-	-1 816	252	3.0%
Muud riigid	323	37	-	28	-	263	0.3%
<b>Kokku</b>	<b>192 219</b>	<b>37</b>	<b>73</b>	<b>1 444</b>	<b>-1 885</b>	<b>4 016</b>	<b>100.0%</b>

**31.12.2014**

(tuhandetes eurodes)

Piirkond	Bilansilised nõuded (brutto)			sh. tähtjaks tasumata	Nõuete allahindlus	Bilansi-välised tehingud	Piirkonna osakaal (%)
	nõuded	väärt-paberid	intressi nõuded				
Eesti	41 753	-	37	1 430	69	3 534	24.5%
USA	56 698	-	4	-	-	-	31.0%
Austria	19 517	-	2	-	-	-	10.7%
Saksamaa	47 259	-	-	-	-	-	25.8%
Venemaa	10 977	-	71	2	-	232	6.2%
Muud riigid	2 434	13	-	1 440	-	414	1.7%
<b>Kokku</b>	<b>178 638</b>	<b>13</b>	<b>114</b>	<b>2 872</b>	<b>69</b>	<b>4 181</b>	<b>100.0%</b>

**Tururisk**

Tururisk kujutab endast kahjumi võimalust, mis on põhjustatud ebasoodsatest finantsturgude liikumistest – valuutakursside, intressimäärade, väärtpaberite ja väärismetallide väärtuse muutustest. Tururisk omab makroökonomilist iseloomu. Tururiskist on mõjutatavad enamuse pangateenustest, sh. laenu ja hoiused. Pank ei teosta spekulatiivseid tehinguid fondi- ja valuutaturgudel, seetõttu puudub pangal selline tururiski koostisosa nagu fondi risk.

Grupi jaoks eksisteerib 2 peamist tururiski:

- 1) valuutarisk;
- 2) intressimäära risk;

**Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks**  
**Initialed for the purpose of identification only**  
 Initsiaalid/initials L.M.  
 Kuupäev/date 31.03.2016  
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Tururiski juhtimisel juhindub Grupp järgmistest reeglitest:

- olemasolevate valuutaressursside katteks olevate aktive samas valuutas nomineerimine;
- avatud netovaluutaposisioon ei ole üle 15% omakapitali summast (2014.a : 20%);
- siseste normatiivide pidev jälgimine “Riskide juhtimise meetodika” ja “Likviidsuse juhtimise strateegia” alusel;
- tagatiste turuhinna muutuste risk on maandatud selle kaudu, et Grupp laenab raha summas kuni 70% laenu tagatise hindamisväärtusest väljaandmise hetkel hinnatuna;
- erinevate riskide hindamise tulemuste omavaheline seostamine.

Tururiskide juhtimisega tegelevad APJK, samuti laenuosakonna ja välisarvelduste osakonna töötajad. Intressi- ja ajaliste mittevastavuste juhtimist intressitootvate aktive ja intressikandvate passivate vahel teostab APJK koos Riskijuhtimise grupiga ja laenuosakonnaga spetsialistiga. Investeeringusportfelli väärtuse muutmise riski hinnatakse eraldi kapitali piisavuse (ICAAP) sisehindamise stress-analüüsi raames. Alates 2012. aastast viiakse regulaarselt läbi tururiski stressitestid erinevate kriisistsenaariumite põhjal.

Tabelites on toodud välisvaluutas fikseeritud finantsvarad ja -kohustused euro ekvivalendis tuhandetes eurodes.

**Finantsvarade ja kohustuste jaotus valuutade lõikes (tuhandetes eurodes)****31.12.2015**

	EUR	USD	GBP	RUB	SEK	MUU	Kokku
<b>Aktiva</b>							
Sularaha ja nõuded keskpangale	12 874	290	10	0	9	2	13 185
Nõuded krediitiasutustele	55 698	83 720	204	1 384	52	99	141 157
Nõuded klientidele-neto ja muud nõuded	36 552	162	0	0	0	0	36 714
Väärtpaberid	37	0	0	0	0	0	37
Muu vara (lisa 9)	844	4	0	0	0	0	848
<b>Varad kokku</b>	<b>106 005</b>	<b>84 176</b>	<b>214</b>	<b>1 384</b>	<b>61</b>	<b>101</b>	<b>191 941</b>
<b>Passiva</b>							
Võlgnevused krediitiasutustele	60	0	0	0	0	0	60
Võlgnevused klientidele ja muud võlad	95 218	82 726	351	1 139	72	75	179 581
Muud kohustused (lisa 15)	631	1 436	4	246	0	5	2 322
<b>Kohustused kokku</b>	<b>95 909</b>	<b>84 162</b>	<b>355</b>	<b>1385</b>	<b>72</b>	<b>80</b>	<b>181 963</b>
Bilansiline netoposisioon	10 096	14	-141	-1	-11	21	9 978





31.12.2014

	EUR	USD	GBP	RUB	SEK	MUU	Kokku
<b>Aktiva</b>							0
Sularaha ja nõuded keskpangale	7 673	88	2	20	1	1	7 785
Nõuded krediitiasutustele	55 008	79 823	526	1 501	101	258	137 217
Nõuded klientidele-neto ja muud nõuded	33 708	145	-	-	-	-	33 853
Väärtpaberid	13	-	-	-	-	-	13
Muu vara (lisa 9)	374	76	-	1	-	-	450
<b>Varad kokku</b>	<b>96 776</b>	<b>80 132</b>	<b>528</b>	<b>1 521</b>	<b>102</b>	<b>259</b>	<b>179 318</b>
<b>Passiva</b>							
Võlgnevused krediitiasutustele	403	2 060	-	-	-	-	2 463
Võlgnevused klientidele ja muud võlad	87 354	72 554	608	1 497	53	217	162 283
Allutatud laen	-	6 589	-	-	-	-	6 589
Muud kohustused (lisa 15)	518	2 034	-	42	-	-	2 594
<b>Kohustused kokku</b>	<b>88 275</b>	<b>83 237</b>	<b>608</b>	<b>1 539</b>	<b>53</b>	<b>217</b>	<b>173 929</b>
Bilansiline netopositsioon	8 501	-3 105	-80	-18	49	42	5 389

Seisuga 31.12.2015 ei olnud Grupil fikseeritud netopositsiooni, mis ületaks 1% omavahendite taset. 31.12.2014 oli ainult USA dollarites fikseeritud netopositsioon üle 1% omavahendite tasemest ja moodustas 14,2% omavahenditest. Grupi valuutade netopositsioonide taset bilansikuupäeva seisuga kajastab aasta jooksul tekkivat iseloomulikku valuutapositsioonide taset. Netopositsioonide arvutamisel ei võeta arvesse eurot.

Alljärgnevas tabelis on toodud tundlikkuse analüüs bilansipäeva seisuga võimalike mõistlike valuutakursside muutuste suhtes.

	31.12.2015	31.12.2014
<b>tuhandetes eurodes</b>		
<b>Valuutade tugevnemine 5% (2014: 5%)</b>	<b>Mõju kasumile või kahjumile</b>	<b>Mõju kasumile või kahjumile</b>
USD tugevnemine 10% (2014: 10%)	1	-311
CHF tugevnemine 5% (2014: 5%)	-1	2
GBP tugevnemine 5% (2014: 5%)	-7	-4
SEK tugevnemine 5% (2014: 5%)	-1	2
RUB tugevnemine 20% (2014: 40%)	-	-7
NOK tugevnemine 5% (2014: 5%)	1	-
PLN tugevnemine 5% (2014: 5%)	1	-
Muu (välja arvatud EUR) tugevnemine 5% (2014: 5%)	-	1
<b>Kokku</b>	<b>-6</b>	<b>-317</b>
<b>Valuutade nõrgenemine 5% (2014: 5%)</b>		
USD nõrgenemine 10% (2014: 10%)	-1	311
CHF nõrgenemine 5% (2014: 5%)	1	-2
GBP nõrgenemine 5% (2014: 5%)	7	4
SEK nõrgenemine 5% (2014: 5%)	1	-2
RUB nõrgenemine 20% (2014: 40%)	-	7
NOK nõrgenemine 5% (2014: 5%)	-1	-
PLN nõrgenemine 5% (2014: 5%)	-1	-
Muu (välja arvatud EUR) nõrgenemine 5% (2014: 5%)	0	-1
<b>Kokku</b>	<b>6</b>	<b>317</b>

Initialiseeritud ainult identifitseerimiseks  
Initialled for the purpose of identification only  
Initsiaalid/initials L.M.

Kuupäev/date 31.03.2016  
PricewaterhouseCoopers, Tallinn



**Rahavooline intressirisk** on finantsinstrumendi tulevaste rahavoogude kõikumise risk turuintressimäärade muutustest tingituna. Neto intressitulu on mõjutatud välistest teguritest nagu muutused Euribori määras, intressikõvera muutustest ja konkurentsivõimest. Grupp mõeldab neto intressitulu riski kui võimalikku muutust tuludes.

Intressiriskide mõjule hinnangu andmiseks krediidasutuse tegevuse tulemustele tehakse stressiteste. Aruandeperioodil tehti 2 plaanilist stressitesti erinevate intressimäärade muutmise stsenaariumide järgi ajaliste perioodide lõikes. Intressiriski stressitestimist teostavad Riskijuhtimise grupi liikmed. Aastal 2015 Euroopa Keskpank vähendas hoiustamise püsivõimaluse intressimäära -0.3%ni, mis tõi endaga kaasa enneolematu olukorra pankadevahelisel krediiditurul, vastavalt millele raha paigutamine krediidasutuste jaoks korrespondentpankades on nüüd tasuline.

Intressiriski juhtimine põhineb 04.12.2015 Finantsinspeksiooni poolt vastuvõetud soovituslikust juhendist "Kauplemisega mitteseotud tegevustest tuleneva intressiriski juhtimise kohta", mis kehtestab esmaseid testimis põhimõtteid, hinangu ja intressimäära mõju muudatusi panga puhtaskasumile ning panga majanduslikule väärtusele. Basel Pangajärelevale komitee põhimõtted koosnevad stressitestides šoki stsenaariumitest, milles intressimäär muutub +/- 200 bp valuuta lõikes, mille positsiooni summa moodustab üle 5% rahaagregaadi suuruselt kui finantsinstrumendide tulu - 5% aastas. Peale seda, vastavalt soovitusle, oli läbi viidud panga majandusliku hinnangu muutumine kasutades intressiriski arvutuse kestuse viisi kahe valuuta kontekstis: euro ja US dollar.

Intressiriski analüüsimisel kasutasime GAP analüüsi ehk Grupis kasutatavate finantsinstrumentide pikkade ja lühikeste positsioonide analüüsi meetodit ajaintervallide lõikes 1 kuu kuni perioodini üle 5 aasta. Intressiriski analüüs teostati aasta tulemustel saadud absoluutse GAP suuruse suhtes. Intressimäära suurendamisel aruandeaasta +200 baaspunkti eurodes ja +200 baaspunkti US dollarites võrra, väheneb neto intressitulu aastaga arvestuslikult 35 tuhande euro võrra, intressimäära alandamisel -200 baaspunkti EUR-s ja -100 baaspunkti US dollarites võrra väheneb see näitaja arvestuslikult -2013 tuhat eurot võrra. Neto intressitulu vähenemine intressimäära suurenemisel on tingitud Grupi nõuete ja kohustuste hetkeseisu struktuurist ja rakendatud intressimääradest ning juhtkond tegeleb vajalike meetmete väljatöötamisega, et muuta tulevikus portfelli ülesehitust. Arvutatud šokistsenaariumi põhjal Grupi majanduslik väärtuse muutus +159 tuhat eurot intressimäära vähendamise stsenaariumi järgi (US dollar -200 baaspunkti ja euro -200 baaspunkti). Panga majandusliku väärtuse hinnangu muutus -159 tuhat eurot valuuta intressimäärade kasvu stsenaariumi järgi +200 baaspunkti nii eurodes ja US dollarites.

Krediidasutus võtab endale intressiriski lähtudes intressitootvatest aktiivsetest ja intressikandvatest passivatest ja nende vahel oleva vahe suuruselt. Intressiriski suurusele piirangute seadmine on panga Aktiivate-Passivate Komiteesse kuuluva Likviidsuse ja finantsriskide juhtimise grupi jooksvalks ülesandeks.

Alljärgnevas tabelis on toodud Grupi intressiriski analüüs. Grupi finantsvarad ja kohustused on toodud bilansilises maksumuses, klassifitseeritud lepingulise intressi fikseerimise või tähtaja järgi, sõltuvalt, milline toimub varem.

Initsiaalide eesmärk ainult identifitseerimiseks  
Initialed for the purpose of identification only  
Initsiaalid/initials L.M.  
Kuupäev/date 31.03.2016  
PricewaterhouseCoopers, Tallinn

**Intressikandvad varad ja kohustused intressi fikseerimise perioodi järgi****31.12.2015**

(tuhandetes eurodes)

	Nõudmi- seni	kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-2 aastat	2-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku
<b>Aktiva</b>							
Nõuded keskpangale	11 688	-	-	-	-	-	11 688
Nõuded krediidasutustele, bruto	133 380	9 593	-	-	-	-	142 973
Nõuded klientidele, bruto	311	26 912	2 798	1 121	623	5 011	36 776
Väärtpaberid	-	-	-	-	-	37	37
<b>Aktiva kokku</b>	<b>145 379</b>	<b>36 505</b>	<b>2 798</b>	<b>1 121</b>	<b>623</b>	<b>5 048</b>	<b>191 474</b>
<b>Passiva</b>							
Võlgnevused krediidasutustele	60	-	-	-	-	-	60
Võlgnevused klientidele ja muud võlad	136 045	10 187	20 181	8 455	793	3 920	179 581
<b>Passiva kokku</b>	<b>136 105</b>	<b>10 187</b>	<b>20 181</b>	<b>8 455</b>	<b>793</b>	<b>3 920</b>	<b>179 641</b>
Kokku vahe intressi fikseerimise perioodide järgi	9 274	26 318	-19 261	-7 420	-170	1 128	9 869

**31.12.2014**

(tuhandetes eurodes)

	Nõudmi- seni	kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-2 aastat	2-5 aastat	Üle 5 aasta	Kokku
<b>Aktiva</b>							
Nõuded keskpangale	7 163	-	-	-	-	-	7 163
Nõuded krediidasutustele	119 165	-	13 896	4 156	-	-	137 217
Nõuded klientidele, bruto	145	22 533	4 845	215	853	3 925	32 516
Väärtpaberid	-	-	-	-	-	13	13
<b>Aktiva kokku</b>	<b>126 473</b>	<b>22 533</b>	<b>18 741</b>	<b>4 371</b>	<b>853</b>	<b>3 938</b>	<b>176 909</b>
<b>Passiva</b>							
Võlgnevused krediidasutustele	2 463	-	-	-	-	-	2 463
Võlgnevused klientidele ja muud võlad	122 186	9 979	18 541	8 299	3 278	-	162 283
Allutatud kohustused	-	-	-	-	6 589	-	6 589
<b>Passiva kokku</b>	<b>124 649</b>	<b>9 979</b>	<b>18 541</b>	<b>14 888</b>	<b>3 278</b>	<b>-</b>	<b>171 335</b>
Kokku vahe intressi fikseerimise perioodide järgi	1 824	10 666	200	-10 517	-2 556	3 938	3 555

Seisuga 31.12.2015 ja 31.12.2014 ning vastavate perioodide jooksul ei olnud grupil õiglases väärtuses kajastatud finantsvarasid ega –kohustusi, seega ei ole grupp avatud õiglase väärtuse intressimäärariskile.

**Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks**  
**Initialed for the purpose of identification only**  
 Initsiaalid/initials L.M.  
 Kuupäev/date 31.03.2016  
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

### Likviidsusrisk

Likviidsus iseloomustab Grupi võimet täita endale võetud kohustusi igal konkreetsel ajahetkel, samuti Grupi võimet teatud perioodi jooksul muuta ebasoodsat likviidsuse taset või vähemalt olemasoleva taseme konstantsena hoidmist aktiiva ja passiva struktuuri muutmise ja lisavõõrkapitali kaasamise abil ning finantspüsivuse suurendamist tulude kasvu näol.

Likviidsusrisk tuleneb varade ja kohustuste tähtaegade erinevusest, varade poolel asuvate vahendite realiseerimise kiirusest kohustuste katmiseks, üldisest varade struktuurist ja kohustuste intressitundlikkusest.

Likviidsusrisiki juhtimisel juhendub Grupp järgmistest reeglitest:

- Likviidsuse strateegia;
- Finantsinspektsiooni soovituslik juhend: „Nõuded likviidsusrisiki juhtimisele“;
- Grupi likviidsusrisiki reguleerimise aluseks on Euroopa Keskpanga määrus kohustuslike reservide kohaldamise kohta;
- Eesti Panga ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt kehtestatud krediidiastutuse usaldatavusnormatiivide järgimine;
- koefitsientide ja limiitide jälgimine (nii regulatiivseid kehtestatud kui ka Grupi siseseid) – aluseks on “Riskide juhtimise meetodika” ja “Likviidsuse juhtimise meetodika”;
- Stresstestide tulemuste analüüs;
- Panga kassa limiidi täitmine;
- hoiuste ja laenude mahtude prognoosimine, laenude tagasimakse graafikute koostamine;
- avatud valuutaposisiooni tasakaalustamine;
- Grupi ressursibaasi stabiilsus tagatakse konkurentsivõimeliste intressimäärade pakkumistega tähtajalistele deposiitidele;
- tähtajaliste deposiitide lõpetamise tingimused (30-päevaline etteteatamine);
- erinevate riskide hindamise tulemuste omavaheline seostamine.
- uute pangasiseste normatiivide rakendamine likviidsusrisiki üle järelevalve teostamiseks ja monitoorimiseks.

Likviidsuse strateegia sisaldab:

- otsuste vastuvõtmise süsteemi;
- finantseerimise ja operatsioonide likviidsuse hoidmise lähenemisi;
- likviidsusrisiki suuruse normatiive;
- likviidsuse planeerimise protseduure sündmuste arengu erinevate stsenaariumide korral;
- likviidsuse taastamise plaan.

Likviidsusriskide juhtimisega tegeleb APJK. APJK koos riskijuhtimise grupiga teostab aktiivate monitooringut, kontrolli ja ümberpaigutamist, eesmärgiga saavutada võimalikult optimaalset bilansi struktuuri vastuvõetava likviidsuse tasandi säilitamisel, samas sellist likviidsusreservi säilitamist, et tagada mitteplaaniliste tekkivate finantsvajaduste rahuldamine (tulusate investeerimis- ja laenutehingute tagamine, ettenägematute ja hooajaliste laenunõudluse kõikumiste kompenseerimine ning ootamatute deposiitide kõrvaldamise täiendus).

Likviidsusriskide juhtimise strateegilisi küsimusi arutab APJK regulaarselt mitte vähem kui üks kord kuus.

Likviidsuse juhtimise ja sellest tuleneva riski igapäevase haldamisega tegeleb töörühm, kuhu kuuluvad APJK liikmed ning raamatupidamise ja aruandluse ja arengu, analüüsi ja valuutatehingute osakondade töötajad.

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks Initialed for the purpose of identification only Initsiaalid/initials <u>LM</u> Kuupäev/date <u>31.03.2016</u> PricewaterhouseCoopers, Tallinn
--





Töörühm kontrollib Grupi likviidsustaset pidevalt (igapäevaselt) ning kord nädalas esitab Panga juhatusele oma tegevuse aruande. Vastavalt Likviidsusstrateegia sätetele edastab töörühm regulaarselt juhatuse liikmetele likviidsuse raporti, mis sisaldab igakuiselt arvutatavat likviidsuse koefitsienti.

## Likviidsusrisk

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks  
Initialled for the purpose of identification only  
Initsiaalid/initials L.M.  
Kuupäev/date 31.03.2016  
PricewaterhouseCoopers, Tallinn

31.12.2015

(tuhandetes eurodes)

	Nõudmi- seni	kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-2 aastat	2-5 aastat	üle 5 aasta	Kokku
<b>Finantskohustused</b>							
Võlgnevused krediitiasutustele	60	-	-	-	-	-	60
Võlgnevused klientidele ja muud võlad	136 045	10 472	21 076	9 368	1 723	1 890	180 574
Muud kohustused*	2 323	-	-	-	-	-	2 322
Garantiid ja laenudega seotud bilansi- välised kohustused**	3 484	-	-	-	-	-	3 484
Kasutamata faktooringud	531	-	-	-	-	-	531
<b>Kokku finantskohustused</b>	<b>142 442</b>	<b>10 472</b>	<b>21 076</b>	<b>9 368</b>	<b>1 723</b>	<b>1 890</b>	<b>186 971</b>
<b>Finantsvarad</b>							
Sularaha ja nõuded keskpangale	13 185	-	-	-	-	-	13 185
Nõuded krediitiasutustele	131 564	9 597	-	-	-	-	141 161
Nõuded klientidele, neto	165	27 135	2 798	1 121	623	4 941	36 783
Muud varad***	775	-	-	-	-	37	812
<b>Kokku finantsvarad</b>	<b>145 689</b>	<b>36 732</b>	<b>2 798</b>	<b>1 121</b>	<b>623</b>	<b>4 978</b>	<b>191 941</b>
<b>Järelejäänud tähtaegade erinevus</b>	<b>3 247</b>	<b>26 260</b>	<b>-18 278</b>	<b>-8 247</b>	<b>-1 100</b>	<b>3 088</b>	<b>4 970</b>

31.12.2014

(tuhandetes eurodes)

	Nõudmi- seni	kuni 3 kuud	3-12 kuud	1-2 aastat	2-5 aastat	üle 5 aasta	Kokku
<b>Finantskohustused</b>							
Võlgnevused krediitiasutustele	2 463	-	-	-	-	-	2 463
Võlgnevused klientidele ja muud võlad	122 186	10 147	19 354	8 448	1 441	1 620	163 196
Allutatud kohustused	-	40	89	118	6 698	-	6 945
Muud kohustused*	2 344	-	-	-	-	-	2 344
Garantiid ja laenudega seotud bilansi- välised kohustused**	3 700	-	-	-	-	-	3 700
Kasutamata faktooringud	481	-	-	-	-	-	481
<b>Kokku finantskohustused</b>	<b>131 174</b>	<b>10 187</b>	<b>19 443</b>	<b>8 566</b>	<b>8 139</b>	<b>1 620</b>	<b>179 129</b>
<b>Finantsvarad</b>							
Sularaha ja nõuded keskpangale	7 786	-	-	-	-	-	7 786
Nõuded krediitiasutustele	119 165	13 972	4 156	-	-	-	137 293
Nõuded klientidele, neto	145	5 148	4 860	499	5 473	17 766	33 891
Muud varad***	335	-	-	-	-	13	348
<b>Kokku finantsvarad</b>	<b>127 431</b>	<b>19 120</b>	<b>9 016</b>	<b>499</b>	<b>5 473</b>	<b>17 779</b>	<b>179 318</b>
<b>Järelejäänud tähtaegade erinevus</b>	<b>-3 743</b>	<b>8 933</b>	<b>-10 427</b>	<b>-8 067</b>	<b>-2 666</b>	<b>16 159</b>	<b>189</b>

\* muud kohustused sisaldavad maksed teel ja muud finantskohustused (vt lisa 15).

\*\* laenudega seotud bilansivälised kohustused on bilansikuupäeva seisuga kasutamata laenulimiidid (vt lisa 18).

\*\*\* muud varad sisaldavad muud finantsvarad, intressinõuded on kaasatud nõuete hulka (vt lisa 9).

Ülaltoodud tabelist on toodud finantskohustuste eeldatavad diskonteerimata rahavood ja finantsvarade diskonteerimata väärtused. Kohustuste täitmiseks on Grupil olemas järgmised varad: raha, kontojääk keskpangas, hoiused teistes pankades ning laenud ja nõuded klientidele. Tabelites on toodud välisvaluutas fikseeritud varad ja kohustused euro ekvivalendis.



Aruande perioodil säilitas Grupp likviidsuse taseme, mis on piisav klientide ja järelevalveorganite kõigi nõuete täimiseks.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 575/2013 sätestatud likviidsusnormatiivide täitmine Grupi poolt on toodud raamatupidamise aastaaruande lisa 2 punktis 2.13.

### Operatsioonirisk

Operatsioonirisk tähendab riski, mis grupisest või -välise tegurite mõjul võib negatiivselt mõjutada Grupi tegevust ning viia kahjumi tekkimiseni. Operatsioonirisk koosneb alljärgnevast:

- infotehnoloogiline risk;
- protseduuririsk;
- personalirisk;
- juriidiline risk;
- välised riskid.

<b>Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks</b>	
<b>Initialled for the purpose of identification only</b>	
Initsiaalid/initials	<u>L.M.</u>
Kuupäev/date	<u>31.03.2016</u>
PricewaterhouseCoopers, Tallinn	

Operatsiooniriski maandamiseks on Tallinna Äripanga Grupis tehingute administreerimiseks loodud kontrollsüsteem, mis tagab teostatud tehingutele mitmekordse järelevalve. Vastavuses “Operatsiooniriskide juhtimise poliitikaga” toimub Grupis igakuiselt operatsiooniriski monitooring, mis näeb ette kõikide operatsiooniriski kahjujuhtumite ja intsidentide kontrollimist. Aruandeperioodil olid kindlaks määratud ka operatsiooniriskide intsidentide registreerimise ajalised kriteeriumid. Kriteeriumite määrasid alandati pangasiseste operatsiooniriskide monitoorimiseks.

Monitooringu tulemuste alusel arvutatakse välja operatsiooniriski näitaja (OR), mis näitab kaalutud keskmist IT riskide, protseduurireeglite-, personali-, juriidiliste- ja välisriskide osas. Operatsiooniriski näitaja edastatakse Panga sisekontrollile ja APJK-le informeerimiseks ja kontrollimiseks. Igaaastase juhatuse liikmete ja Grupi juhtivate töötajate anketeerimise käigus koostatakse riskide kaart, mis kujutab endast riskijuhtumite mudelit (skooringu mudel). Riskide kaart annab võimaluse tuua välja suurema riski võimalusega tsoonid, samuti määrata erinevate riskide kaalu koefitsiente, mida kasutatakse OR juures ja ICAAP-I arvestuseks. Operatsiooniriski aruanded esitatakse kvartaalselt juhatusele ja Finantsinspeksioonile.

Minimaliseerimaks *infotehnoloogilise riski* faktoreid on loodud sisemine infokaitsestüsteem ja protseduurireeglid, mis piiravad mittesanktsioneeritud juurdepääsu pangasisesele põhiinformatsioonile.

Võimaliku *protseduuririski* maandamiseks kasutab Grupp protseduurireegleid, mis peavad tagama teenuste igakülgse kaetuse lepingute, kontrolltoimingute ja tõese raamatupidamisliku kajastamisega. Iga toiminguga ja toote kohta koostatakse pangas protseduurireeglistik ja tootekaart.

Nimetatud süsteemi toimimist ning efektiivsust kontrollivad Panga siseauditi osakond ning jurist, kes viivad protseduurireeglitest kinnipidamise tagamiseks regulaarselt läbi kontrollimisi sõlmitud või sõlmimisel olevatele lepingutele ning teevad analüüse võimalike riskide väljaselgitamiseks. Suurt tähtsust antakse kontrollile vastavusriskide üle ja rahapesu riski tõkestamise süsteemile.

*Personaliriski* reguleeritakse töötajate valiku ning paigutusprintsipi abil. Kaadri valiku printsiibiks on eelnevalt hinnata töötaja professionaalset sobivust, kvalifikatsiooni ning lojaalsust.

Töötajaile on kehtestatud pädevuse piirid, millede ületamisel ning Grupile sellega kahju tekitamisel kannab töötaja isiklikku varalist vastutust tekitatud kahju ulatuses.



*Juriidiline risk.* Grupp kasutab tehingute teostamisel standardseid lepinguid. Kõik lepingute tingimused kooskõlastatakse Grupi juristiga ja vajaduse korral tellitakse juriidiline ekspertiis. Märkimisväärset osa nõuetetagamisega seotud lepingutest kontrollitakse notaribüroodes.

*Välised riskid.* Grupi ruumidesse ja kommunikatsiooni süsteemidesse sissemurdmise välised riskid on kindlustatud IT kaitse süsteemiga, turvalisuse tagamise sisereeglitega, videosalvestussüsteemi tehniliste vahenditega. Süsteemide välised riskid fikseeritakse ja hoitakse arhiivis. Füüsilise turvalisuse tagamine ja kriminaalsete riskide kontroll kuulub Panga haldusdivisjoni tegevuse valdkonda.

Kõiki operatsiooniriske kontrollivad ja haldavad operatsiooniriski juhtimise töögrupp, siseauditi osakond.

Grupp on otsustanud operatsiooniriskide kapitalinõude arvutamisel rakendada Basel II ja Basel III kapitali adekvaatsuse reeglite alusel baasmeetodit. Baasmeetodi puhul on operatsiooniriski kapitalinõue 15% Grupi põhitegevuse puhastulust. Antud valik on tehtud tulenevalt pangaoperatsioonide iseloomust ja Panga väiksusest.

### **Finantsvarade ja kohustuste õiglase väärtus**

Tallinna Äripanga juhatus on hinnanud bilansis korrigeeritud soetusmaksumuses kajastatud varade ja kohustuste õiglast väärtust. Õiglase väärtuse tuvastamiseks diskonteeritakse tuleviku rahavood turuintressikõvera alusel (Tase 3).

Laenude puhul vaadeldakse igat klienti eraldi ning intressimäärad on erinevad tulenevalt kliendi riskitasemest, mistõttu nende laenude tuleviku rahavoogude diskonteerimiseks ei ole võimalik rakendada homogeenset ja sarnastel tehingutel põhinevat võrreldavat intressimäära. Valdav osa laenudest on ujuva intressimääraga, ehk vastavad turuintressi muutustele. Klientide riskimarginaalides ei toimunud olulisi muudatusi võrreldes arvele võtmisega. Seega, ei erine laenude õiglase väärtus nende bilansilisest väärtusest seisuga 31.12.2015 ega 31.12.2014.

Muud nõuded, viitvõlad ja muud kohustused on tavapärase äritegevuse käigus tekkinud ja kuuluvad tasumisele lühiajaliselt, mistõttu ei erine nende õiglase väärtus juhtkonna hinnangul oluliselt bilansilisest väärtusest. Need nõuded ja kohustused ei kannu intressi.

Fikseeritud intressimääradega klientide deposiidid on lühiajalised ning deposiitide hinnastamisel järgitakse turutingimusi. 2015. aastal ei ole turu intressikõver oluliselt muutunud, mistõttu tuleviku rahavoogude diskonteerimise tulemusena leitav deposiitide õiglase väärtus ei erine oluliselt nende bilansilisest väärtusest.

Vt ka finantsvarade ja finantskohustuste tähtajalist struktuuri likviidsusriski juures käesolevas lisas.

### **Kapitali juhtimine ja kapitali adekvaatsus**

Grupp kasutab riskipõhist kapitali planeerimist, tagades et kõik riskid oleksid igal ajahetkel piisavalt kaetud omavahenditega. Grupp lähtub kapitali planeerimisel riskistrateegiast, riskipoliitikast ja regulatiivdokumentidest (Krediidiasutuste seadusest ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) nr 575/2013 ehk pangandusmäärusest).

Kapitalivajaduse planeerimine toimub regulatiivse **kapitali adekvaatsuse** arvutamise baasil, millele liidetakse juurde kapitalinõuded täiendavate riskide katteks. Selliste otsuste langetamise instrumendiks on kapitali piisavuse stress-testimine Pillar I ja Pillar II adekvaatsuse kriteeriumite



alusel. Kapitali adekvaatsus väljendab panga omavahendite piisavust krediidiriski, tururiski ja operatsiooniriski katmiseks ning vastavust krediidasutuse majandustegevusest. Alates 2014. aasta algusest on Euroopa Liidus kehtinud pankadele ühtne kapitali adekvaatsuse miinimumnõue (baasnõue 8%), kuid lisaks sellele Eesti kehtestatud täiendavad kapitalipuhvri nõuded:

- kapitali säilitamise puhver 2.5%
- süsteemse riski puhver 2.0%
- vastutsüklikuline puhver 0-2.5% (alates 01.01.2016).

Vastavalt regulatiivnõuetele krediidasutuse omavahendid peavad olema vähemalt 5 miljoni eurot ja koguomavahendite suhe koguriskipositsioonis (koguomavahendite suhtarv) peab olema vähemalt 12.5%. Grupile kehtivad ka Pillar 1 riskide ja Pillar 2 riskide lisanõuded, mis võtavad arvesse Grupi spetsiifilisi omadusi ja riski profiile. Grupi kapitaliks ehk omavahenditeks on esimese ja teise taseme omavahendid nagu need on määratud pangandusmääruses (31.12.2015: 23 664 tuhat eurot, 31.12.2014: 21 861 tuhat eurot). Koguomavahendite suhtarv oli 24.86% seisuga 31.12.2015 (23% seisuga 31.12.2014). Juhkonna hinnangul, Grupp on vastavuses kõikidega välis- ja sisemiste kapitali juhtimise nõuetega seisuga 31.12.2015 ja 31.12.2014.

Kapitalivajaduse leidmiseks prognoositakse bilansipositsioone, võttes aluseks võimalikke muutusi erinevate riskiga kaalutud varade ja omakapitalikirjete lõikes ning soovitud kapitalitasemete hoidmise. Kapitali planeerimisel ja äriplaani koostamisel kesk- ja lühiajalises perspektiivis arvestatakse selliseid näitajaid nagu kapitaliseerituse tase, minimaalne ja soovitav omakapitali määr, omakapitali kordaja (leverage), tähtjaliste hoiuste katmise tase kontserni omavahenditega, kõrglikviidsete aktivite summa ning vastuvõetud riski ja likviidsusestrateegiad.

### **Lisa 5. Nõuded keskpangale**

Vastavalt Euroopa Keskpanga nõuetele on kehtestatud Eestis tegutsevatele krediidasutustele kohustusliku reservi nõue. Kohustusliku reservi nõude arvestuse baasi hulka kuuluvad kõik krediidasutuse poolt võõrvahendite kaasamise teel saadud bilansilised kohustused ja tingimuslikest kohustustest konsolideerimisgruppi kuuluvate residentsete finantseerimisasutuste kohustuste katteks väljastatud finantsgarantiid. Kohustusliku reservi nõude suurus arvutatakse kuu lõpu bilansi alusel ja peab olema täidetud aruandeperioodil keskmisena. 2015 ja 2014 aasta jooksul oli Tallinna Äripank nimetatud nõudega vastavuses. Seisuga 31. detsember 2015 moodustavad nõuded keskpangale 11 688 tuhat eurot (31.12.2014: 7 163 tuhat eurot). Reservinõue 31.12.2015 seisuga oli 1 811 tuhat eurot (31.12.2014: 1 460 tuhat eurot), seega on vabu vahendeid Eesti Pangas seisuga 31.12.2015 9 877 tuhat eurot (31.12.2014: 5 703 tuhat eurot), mis on kajastatud raha ekvivalentidena.

	(tuhandetes eurodes)	
	31.12.2015	31.12.2014
Arvelduskonto päevalõpu jääk kuu keskmisena	10 819	2 373
Kohustusliku reservi nõue kuu keskmisena	1 734	1 460
Kohustusliku reservi ületäitmine kuu keskmisena	9 236	913

2015. aastal teenis Grupp keskpangas arvelduseks hoitavatelt vahenditelt intressi summas 1 tuhat eurot (2014: 3 tuhat eurot).

2014. aastal kehtestas Euroopa Keskpank hoiustamise püsivõimaluse negatiivse intressimäära. Negatiivne intressimäär kehtib ka kohustusliku reservi nõudeid ületavatele keskmistele reservihoiustele ja muudele eurosüsteemis hoitavatele hoiustele. Muudatus jõustus 11. juunil 2014. 2015. aastal olid Grupi negatiivse intressimäära kulud 4 tuhat eurot (2014: 2 tuhat eurot).

**Lisa 6. Nõuded krediidasutustele**

Nõuded krediidasutustele jagunevad järgnevalt:

	Lisa	31.12.2015	31.12.2014
(tuhandetes eurodes)			
Nõudmiseni deposiidid:			
OECD maade pankades		62 067	114 456
Eesti pankades		34	1 885
SRÜ maade pankades		5 628	2 075
Mitte OECD maade pankades		65 651	749
<b>Nõudmiseni deposiidid kokku</b>		<b>133 380</b>	<b>119 165</b>
Tähtajalised deposiidid:			
OECD maade pankades		9 593	9 118
Eesti pankades		-	38
SRÜ maade pankades		-	8 896
<b>Tähtajalised deposiidid kokku</b>		<b>9 593</b>	<b>18 052</b>
<b>Kokku nõuded krediidasutustele</b>		<b>142 973</b>	<b>137 217</b>
Miinus: nõuete allahindlus	21	-1 816	-
<b>Kokku nõuded krediidasutustele, neto</b>		<b>141 157</b>	<b>137 217</b>

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks  
 Initialled for the purpose of identification only  
 Initsiaalid/initials L.M.  
 Kuupäev/date 31.03.2016  
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

Seisuga 31. detsember 2015 nõudmiseni sisaldasid hoiused SRÜ maade pankades muuhugast nõuet „International Joint-Stock Bank“-a, Moskva, Venemaa, vastu summas 4 243 tuhat eurot, kelle tegevuslitsents finantsseisundi halvenemise tõttu 03.02.2016 Venemaa Keskpanga poolt tagasi võeti. Tagasiulatavalt seisuga 31. detsember 2015 on nõuded selle krediidasutuse vastu osaliselt alla hinnatud summas -1 816 tuhat eurot (tõenaoline kahjumi suurus). 12. veebruaril 2016.a. loovutas Grupp selle nõude osa nominaalväärtuses 2 300 tuhat eurot (Lisa 29), mis oli võetud arvesse nõude väärtuse hindamisel seisuga 31.12.2015.

Tähtajaliste deposiitide lõpptähtajad on 2016. aastal. Seisuga 31. detsember 2015 ja 31. detsember 2014 oli tähtajaliste deposiitide keskmine intressimäär vastavalt 0,27% ja 2,72%.

Järgnevalt on seisuga 31. detsember 2015 ja 31. detsember 2014 toodud krediidasutustele nõuete analüüs krediitkvaliteedi järgi Standard and Poor's ja Fitch's reitingute põhjal (nõuded, mis ei ole aegunud ega allahinnatud).

**31.12.2015**

(tuhandetes eurodes)

	Nõudmiseni deposiidid	Tähtajalised deposiidid	Kokku
<b>Nõuded krediidasutustele</b>			
- reitinguga A-1+ kuni A-1	5 610	-	5 610
- reitinguga A-2	122 142	9 593	131 735
- reitinguga BBB-	1 385	-	1 385
<b>Kokku</b>	<b>129 137</b>	<b>9 593</b>	<b>138 730</b>

**31.12.2014**

(tuhandetes eurodes)

	Nõudmiseni deposiidid	Tähtajalised deposiidid	Kokku
<b>Nõuded krediidasutustele</b>			
- reitinguga A	-	38	38
- reitinguga A-1+ kuni A-1	106 691	-	106 691
- reitinguga A-2	10 399	9 118	19 517
- ilma reitinguta	2 075	8 896	10 971
<b>Kokku</b>	<b>119 165</b>	<b>18 052</b>	<b>137 217</b>





Vastavalt pangandusmäärusele võib nõuete reitinguta krediidasutuste vastu, mille tegelik tähtaeg on kuni kolm kuud, määrata riskikaal 20%. 31.12.2015 seisuga ilma reitinguta positsioonid olid nõuded Venemaa pankade vastu, millele rakendatud riskikaal 100%.

Grupp lähtub vahendite paigutamisel teistesse krediidasutustesse eelkõige varasemast koostööst omandatud kogemustest. Regulaarselt jälgitakse nende krediidasutuste finantsaruandeid, kus vahendeid hoitakse ning jälgitakse nõuete kvaliteeti.

### Lisa 7. Nõuded klientidele

Laenu liik	(tuhandetes eurodes)	
	31.12.2015	31.12.2014
<b>Laenuid juriidilistele isikutele</b>	<b>32 283</b>	<b>29 647</b>
Investeeringislaenuid	23 179	20 234
Arvelduslaenuid	4 492	3 561
Liisingud	4 045	3 955
Muud laenuid	567	1 897
<b>Laenuid eraisikutele</b>	<b>2 536</b>	<b>2 256</b>
Eluasemelaenuid ja liisingud	2 055	1 571
Muud laenuid ja liisingud	481	685
<b>Kokku laenuid klientidele</b>	<b>34 819</b>	<b>31 903</b>
Miinus: nõuete allahindlus	-69	-69
<b>Kokku laenuid klientidele, neto</b>	<b>34 750</b>	<b>31 834</b>

Juriidilistele isikutele muude laenuid all on kajastatud:

- pangas: nõuded finantseerimisasutusele, krediitkaardivõlgnevused;
- liisingus: faktooring, võlaajatamise lepingud ja liisingu poolt lõpetatud lepingud.

Eraisikutele muude laenuid ja liisingute all on kajastatud:

- pangas: kõik laenuid eraisikutele, mis ei ole eluasemelaenuid (arvelduslaenuid, plaaniline laenuid, krediitkaardivõlgnevus);
- liisingus: kõik muud liisingud, mis ei ole eluasemega seotud (näiteks sõiduautode liisingud).

### Nõuete allahindlus

2015

(tuhandetes eurodes)

Nõude liik	31.12.2014	Tehtud uusi allahindlusi	31.12.2015
<b>Laenuid juriidilistele isikutele</b>	<b>69</b>	<b>-</b>	<b>69</b>
Investeeringislaenuid	69	-	69
<b>Nõuded krediidasutustele:</b>	<b>-</b>	<b>1 816</b>	<b>1 816</b>
Muud nõuded krediidasutustele (Lisa 6)	-	1 816	1 816
<b>Kokku</b>	<b>69</b>	<b>1 816</b>	<b>1 885</b>

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks  
 Initialled for the purpose of identification only  
 Initsiaalid/initials L.M.  
 Kuupäev/date 31.03.2016  
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn





2014

(tuhandetes eurodes)

Laenu liik	31.12.2013	Tehtud uusi allahindlusi	Allahindluste vähendamine	Bilansist maha kantud	31.12.2014
<b>Laenuid juriidilistele isikutele</b>					
Investeeringislaenuid	347	50	1	327	69
Arvelduslaenuid	19	50	-	-	69
Laenuid eraisikutele	328	-	1	327	-
Muud laenuid ja liisingud	20	-	16	4	-
<b>Kokku</b>	<b>20</b>	<b>-</b>	<b>16</b>	<b>4</b>	<b>-</b>
	367	50	17	331	69

## Nõuded tagatise liigi järgi

2015

(tuhandetes eurodes)

Laenu liik	Hüpoteek	Kommerts- pant	Käendus	Liising- vara	Tagamata	Muud*	Kokku
<b>Laenuid juriidilistele isikutele</b>							
Investeeringislaenuid	23 895	3 476	536	4 045	312	19	32 283
Arvelduslaenuid	19 569	3 369	241	-	-	-	23 179
Liisingud	4 326	107	59	-	-	-	4 492
Muud laenuid	-	-	-	4 045	-	-	4 045
Laenuid eraisikutele	-	-	236	-	312	19	567
Eluasemelaenuid ja liisingud	2 374	-	12	57	32	61	2 536
Muud laenuid ja liisingud	2 049	-	-	6	-	-	2 055
<b>Kokku laenuid klientidele</b>	<b>26 269</b>	<b>3 476</b>	<b>548</b>	<b>4 102</b>	<b>344</b>	<b>80</b>	<b>34 819</b>

\* Muud nõuete tagatised sisaldavad laekumisi kontole, tagatishoiuseid.

2014

(tuhandetes eurodes)

Laenu liik	Hüpoteek	Kommerts- pant	Käendus	Liising- vara	Tagamata	Muud*	Kokku
<b>Laenuid juriidilistele isikutele</b>							
Investeeringislaenuid	20 200	3 366	569	5 319	145	48	29 647
Arvelduslaenuid	16 767	3 253	214	-	-	-	20 234
Liisingud	3 380	113	68	-	-	-	3 561
Muud laenuid	53	-	-	3 902	-	-	3 955
Laenuid eraisikutele	-	-	287	1 417	145	48	1 897
Eluasemelaenuid ja liisingud	2 148	-	19	66	21	2	2 256
Muud laenuid ja liisingud	1 558	-	-	13	-	-	1 571
<b>Kokku laenuid klientidele</b>	<b>22 348</b>	<b>3 366</b>	<b>588</b>	<b>5 385</b>	<b>166</b>	<b>50</b>	<b>31 903</b>

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks  
 Initialed for the purpose of identification only  
 Initsiaalid/initials L.M.  
 Kuupäev/date 31.03.2016  
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn



## Nõuete analüüs tähtaja ületamise lõikes

2015

(tuhandetes eurodes)

Laenu liik	Laenuid juriidilistele isikutele				Laenuid eraisikutele		
	Investee- rimislae- nud	Arvel- dus- laenuid	Liisin- gud	Muud laenuid	Elu-	Muud	Kokku
					aseme- laenuid ja liisingud	laenuid ja liisingud	
<b>Tähtaega mitte ületanud, s.h.</b>	<b>22 951</b>	<b>3 356</b>	<b>4 039</b>	<b>546</b>	<b>2 055</b>	<b>428</b>	<b>33 375</b>
allahindamata	22 951	3 356	4 039	546	2 055	428	33 375
<b>Tähtaja ületanud, kuid allahindamata</b>	<b>152</b>	<b>1 136</b>	<b>5</b>	<b>21</b>	-	<b>53</b>	<b>1 367</b>
viivitatud kuni 30 päeva	152	136	5	21	-	53	367
viivitatud 30-60 päeva	-	-	-	-	-	-	-
viivitatud üle 90 päeva	-	1 000	-	-	-	-	1 000
<b>Tähtaja ületanud ja individuaalselt allahinnatud</b>	<b>77</b>	-	-	-	-	-	<b>77</b>
viivitatud 60-90 päeva	77	-	-	-	-	-	77
<b>Kokku laenuid klientidele</b>	<b>23 180</b>	<b>4 492</b>	<b>4 044</b>	<b>567</b>	<b>2 055</b>	<b>481</b>	<b>34 819</b>
Miinus: laenu nõuete allahindlus	-69	-	-	-	-	-	-69
<b>Kokku laenuid klientidele, neto</b>	<b>23 111</b>	<b>4 492</b>	<b>4 044</b>	<b>567</b>	<b>2 055</b>	<b>481</b>	<b>34 750</b>

2014

(tuhandetes eurodes)

Laenu liik	Laenuid juriidilistele isikutele				Laenuid eraisikutele		
	Investee- rimislae- nud	Arvel- dus- laenuid	Liisin- gud	Muud laenuid	Elu-	Muud	Kokku
					aseme- laenuid ja liisingud	laenuid ja liisingud	
<b>Tähtaega mitte ületanud, s.h.</b>	<b>20 085</b>	<b>2 349</b>	<b>3 925</b>	<b>443</b>	<b>1 566</b>	<b>663</b>	<b>29 031</b>
allahindamata	20 085	2 349	3 925	443	1 566	663	29 031
<b>Tähtaja ületanud, kuid allahindamata</b>	<b>66</b>	<b>1 212</b>	<b>30</b>	<b>1 454</b>	<b>5</b>	<b>22</b>	<b>2 789</b>
viivitatud kuni 30 päeva	66	1 212	30	48	5	20	1 381
viivitatud 30-60 päeva	-	-	-	-	-	2	2
viivitatud üle 90 päeva	-	-	-	1 406	-	-	1 406
<b>Tähtaja ületanud ja individuaalselt allahinnatud</b>	<b>83</b>	-	-	-	-	-	<b>83</b>
viivitatud 60-90 päeva	83	-	-	-	-	-	83
<b>Kokku laenuid klientidele</b>	<b>20 234</b>	<b>3 561</b>	<b>3 955</b>	<b>1 897</b>	<b>1 571</b>	<b>685</b>	<b>31 903</b>
Miinus: laenu nõuete allahindlus	-69	-	-	-	-	-	-69
<b>Kokku laenuid klientidele, neto</b>	<b>20 165</b>	<b>3 561</b>	<b>3 955</b>	<b>1 897</b>	<b>1 571</b>	<b>685</b>	<b>31 834</b>

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks  
 Initialled for the purpose of identification only  
 Initsiaalid/initials L.M.  
 Kuupäev/date 31.03.2016  
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn



## Tähtaega mitte ületanud laenude jaotus krediitklasside lõikes

2015

(tuhandetes eurodes)

Laenu liik	Laenud juriidilistele isikutele				Laenud eraisikutele		Kokku
	Investee- rimis- laenud	Arvel- dus- laenud	Liisin- gud	Muud laenud	Elu- aseme- laenud ja liisingud	Muud laenud ja liisingud	
<b>Tähtaega mitte ületanud ja allahindamata</b>	<b>22 951</b>	<b>3 356</b>	<b>4 039</b>	<b>546</b>	<b>2 055</b>	<b>428</b>	<b>33 375</b>
krediitklass A	10 646	2 934	256	546	1 689	406	16 477
krediitklass B	11 280	372	3 257	-	366	18	15 293
krediitklass C	1 025	50	526	-	-	4	1 605

2014

(tuhandetes eurodes)

Laenu liik	Laenud juriidilistele isikutele				Laenud eraisikutele		Kokku
	Investee- rimis- laenud	Arvel- dus- laenud	Liisin- gud	Muud laenud	Elu- aseme- laenud ja liisingud	Muud laenud ja liisingud	
<b>Tähtaega mitte ületanud ja allahindamata</b>	<b>20 085</b>	<b>2 349</b>	<b>3 925</b>	<b>443</b>	<b>1 566</b>	<b>663</b>	<b>29 031</b>
krediitklass A	10 752	1 154	797	443	1 147	609	14 902
krediitklass B	8 383	1 195	3 128	-	419	48	13 173
krediitklass C	950	-	-	-	-	6	956

## Bilansiväliste riskipositsioonide jaotus krediitklasside lõikes

2015

(tuhandetes eurodes)

Kohustuse liik	Bilansivälised riskipositsioonid			Kokku
	Garantiid	Laenulimiidid	Kasutamata faktooringud	
<b>Tähtaega mitte ületanud ja allahindamata</b>	<b>1 633</b>	<b>1 852</b>	<b>531</b>	<b>4 016</b>
krediitklass A	1 611	1 734	531	3 876
krediitklass B	22	117	-	139

2014

(tuhandetes eurodes)

Kohustuse liik	Bilansivälised riskipositsioonid			Kokku
	Garantiid	Laenulimiidid	Kasutamata faktooringud	
<b>Tähtaega mitte ületanud ja allahindamata</b>	<b>1 880</b>	<b>1 820</b>	<b>481</b>	<b>4 181</b>
krediitklass A	1 796	1 458	481	3 735
krediitklass B	84	362	-	446

Initialiseeritud ainult identifitseerimiseks  
Initialled for the purpose of identification only

Initsiaalid/initials L.M.

Kuupäev/date 31.03.2016

PricewaterhouseCoopers, Tallinn



## Allahinnatud ja viivitatud laenude tagatised

2015

(tuhandetes eurodes)

Laenu liik	Nõuded piisava tagatisega		Nõuded mittepiisava tagatisega	
	Nõuete Bilansiline väärtus	Tagatise õiglase väärtus	Nõuete Bilansiline väärtus	Tagatise õiglase väärtus
<b>Tähtaja ületanud, kuid allahindamata</b>	<b>1 359</b>	<b>2 342</b>	<b>8</b>	<b>-</b>
Investeeringulaenu	152	309	-	-
Arvelduslaenu	1 136	1 867	-	-
Liisingud	5	11	-	-
Muud laenu	20	45	1	-
Eluasemelaenu ja liisingud eraisikutele	-	-	-	-
Muud laenu ja liisingud eraisikutele	46	110	7	-
<b>Tähtaja ületanud ja individuaalselt allahinnatud</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>77</b>	<b>13</b>
Investeeringulaenu	-	-	77	13
<b>Kokku laenu klientidele</b>	<b>1 359</b>	<b>2 342</b>	<b>85</b>	<b>13</b>

Piisava tagatisega nõuete all on kajastatud nõuded, mis on täielikult tagatud tagatisega, ja mittepiisava tagatisega nõuete all on kajastatud nõuded, mis on mittetäielikult tagatud tagatisega.

2014

(tuhandetes eurodes)

Laenu liik	Nõuded piisava tagatisega		Nõuded mittepiisava tagatisega	
	Nõuete Bilansiline väärtus	Tagatise õiglase väärtus	Nõuete Bilansiline väärtus	Tagatise õiglase väärtus
<b>Tähtaja ületanud, kuid allahindamata</b>	<b>2 785</b>	<b>5 112</b>	<b>4</b>	<b>-</b>
Investeeringulaenu	66	134	-	-
Arvelduslaenu	1 212	1 858	-	-
Liisingud	30	30	-	-
Muud laenu	1 454	3 041	-	-
Eluasemelaenu ja liisingud eraisikutele	5	18	-	-
Muud laenu ja liisingud eraisikutele	18	31	4	-
<b>Tähtaja ületanud ja individuaalselt allahinnatud</b>	<b>-</b>	<b>-</b>	<b>83</b>	<b>35</b>
Investeeringulaenu	-	-	83	35
<b>Kokku laenu klientidele</b>	<b>2 785</b>	<b>5 112</b>	<b>87</b>	<b>35</b>

Järgnevalt on seisuga 31. detsember 2015 ja 31. detsember 2014 esitatud Grupi laenu klientidele lõpptähtaja järgi.

(tuhandetes eurodes)

	2015	2014
Nõudmiseni	309	145
Tähtajaks tasumata kuni 3 kuud	1 444	1 406
3-12 kuud	2 135	1 816
1-2 aasta	435	4 860
2-5 aastat	3 833	499
üle 5 aasta	5 847	5 342
<b>Kokku laenu klientidele</b>	<b>20 816</b>	<b>17 835</b>
<b>Kokku laenu klientidele</b>	<b>34 819</b>	<b>31 903</b>

Selles tabelis tähtajaks tasumata laenu on laenu, mille lõpptähtajaks ei ole tagasi makstud.

**Liisingute neto- ja brutoinvesteeringud**

Liisingute neto- ja brutoinvesteeringu ning tulevikus teenitava renditulu analüüs seisuga 31. detsember 2015 ja 31. detsember 2014 on järgnev:

	(tuhandetes eurodes)	
	<b>Nõuete nüüdisväärtus</b>	
	<b>31.12.2015</b>	<b>31.12.2014</b>
<b>Kokku nõuete brutoinvesteeringud</b>	<b>5 541</b>	<b>7 009</b>
Tähtajaga kuni 1 aasta	592	1 047
Tähtajaga 1 kuni 5 aastat	1 981	2 856
Tähtajaga üle 5 aasta	2 968	3 106
Miinus: Tulevaste perioodide intressitulu	-1 373	-1 531
<b>Kokku nõuete nüüdisväärtus</b>	<b>4 168</b>	<b>5 478</b>
Sh.:		
pikaajalised nõuded (üle 1 aasta)	3 787	4 651
lühiajalised nõuded (alla 1 aasta)	381	827

Nõuded klientidele tegevusalade lõikes on esitatud lisas 4 „Riskijuhtimine“, lk. 49.

Nõuded klientidele valuutade lõikes on esitatud lisas 4 „Riskijuhtimine“, lk. 52.

Nõuded klientidele riikide lõikes on esitatud lisas 4 „Riskijuhtimine“, lk. 51.

**Lisa 8. Muud nõuded**

Muude nõuete summas 1 964 tuhat eurot (2014: 2 019 tuhat eurot) on kajastatud panga poolt inkassofirmale ja kolmandale firmale üle antud nõuded. Nõude loovutamise lepingu järgi läksid nõude omandajale üle lepingus sätestatud tingimustel tagamiseks seatud tagatised ja neist tulenevad õigused. Inkasso firma kohustub pangale maksma 95% võlgnikult laekunud summast (kuid mitte rohkem kui kokkulepitud nõude hind) ning maksmise kohustus tekib vaid pärast raha laekumist. Panga nõue inkasso firma vastu on lisaks tagatud I järjekoha hüpoteegiga kinnisvarale ning garantiiga. Kinnisvara turuhind on sõltumatu hindamiseksperdi Arco Vara AS poolt koostatud hindamisakti alusel 1,2 mln eurot ning garantiiga. Panga nõue kolmanda firma vastu kuulub tagasimaksmisele nelja aasta jooksul alates lepingu sõlmimisest. Tagasimaksed toimuvad vastavalt kokkuleppele, restruktureeritud nõuded ei ole viivitatud seisuga 31.12.2015 (ka 31.12.2014).

<p><b>Initialiseeritud ainult identifitseerimiseks</b>  <b>Initialled for the purpose of identification only</b></p> <p>Initsiaalid/initials <u>L.M.</u></p> <p>Kuupäev/date <u>31.03.2016</u></p> <p>PricewaterhouseCoopers, Tallinn</p>
---



**Lisa 9. Muu vara**

Muu vara jaguneb järgnevalt:

	(tuhandetes eurodes)	
	31.12.2015	31.12.2014
<b>Finantsvarad, s.h</b>	<b>885</b>	<b>463</b>
-rahad teel	739	298
-intressid	73	114
-muu debitoorne võlgnevus	36	38
-väärtpaberid	37	13
<b>Muud varad, s.h.</b>	<b>1 941</b>	<b>535</b>
-ülevõetud vara	1 711	332
-ettemakstud tulevaste perioodide kulud	172	159
-muud varad	30	14
-mündid	24	25
-maksude ettemaksed	4	5
<b>Kokku</b>	<b>2 826</b>	<b>998</b>

**Ülevõetud vara**

(tuhandetes eurodes)

	Lennuk	Kinnisvara	Kokku
Jääk 31.12.2013	-	204	204
Jääk 31.12.2014	-	332	332
Jääk 31.12.2015	1 507	204	1 711

Grupp müüs 2015. aasta jooksul laenulepingute alusel tagatisena hoitud vara summas 128 tuhat eurot. Ülevõetud varade realiseerimisest saadud vahenditega vähendatakse võlgnetavat summat. Kinnisvara on finantsseisundi aruande koostamise päeval ümber hinnatud sõltumatu eksperdi poolt õiglasesse väärtusesse lähtudes turul tehtud võrreldavatest tehingutest. Grupi juhtkond on seisukohal, et ülevõetud lennuki neto realiseerimisväärtus moodustab vähemalt 1 800 tuhat eurot ning lisa allahindlus seisuga 31.12.15 ei ole nõutud. Grup plaanib lennuki ära müüma 2016. aasta esimesel poolaastal. Ülevõetud varad on Grupi finantsseisundi aruandes kajastatud kirjel „Muu vara“. Kahjumid ümberhindlusest on kajastatud kasumiaruandes.

<b>Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks</b> <b>Initialled for the purpose of identification only</b> Initsiaalid/initials <u>          L.M.          </u> Kuupäev/date <u>          31.03.2016          </u> PricewaterhouseCoopers, Tallinn
---

**Lisa 10. Põhivarad**

Materiaalne põhivara jaguneb järgnevalt:

(tuhandetes eurodes)

	Parendused renditud põhivarale	Ehitised	Sõidukid	Kontori tehnika	Ettemak- sed	Kokku põhivarad
<b>Soetusmaksumus</b>						
<b>Seisuga 31. detsember 2013</b>	<b>1 335</b>	<b>1 233</b>	<b>137</b>	<b>1 523</b>	<b>11</b>	<b>4 239</b>
Soetamine	-	-	-	-	129	129
Amortiseerunud põhivara bilansist välja kandmine	-	-	-	-66	-	-66
Ümberklassifitseerimine	-	-	-	-	-5	-5
Ümberklassifitseerimine põhivara ettemaksust	-	-	-	118	-118	-
<b>Seisuga 31. detsember 2014</b>	<b>1 335</b>	<b>1 233</b>	<b>137</b>	<b>1 575</b>	<b>17</b>	<b>4 297</b>
Soetamine	-	-	-	-	134	134
Amortiseerunud põhivara bilansist välja kandmine	-	-	-	151	-151	-
Ümberklassifitseerimine põhivara ettemaksust	-	-	-	-59	-	-59
Väljaminek seoses müügiga	-	-	-17	-	-	-17
<b>Seisuga 31. detsember 2015</b>	<b>1 335</b>	<b>1 233</b>	<b>120</b>	<b>1 667</b>	<b>-</b>	<b>4 355</b>
<b>Akumuleeritud kulum</b>						
<b>Seisuga 31. detsember 2013</b>	<b>-685</b>	<b>-137</b>	<b>-52</b>	<b>-1 165</b>	<b>-</b>	<b>-2 039</b>
Perioodi kulum	-37	-26	-23	-192	-	-278
Amortiseerunud põhivara bilansist välja kandmine	-	-	-	66	-	66
<b>Seisuga 31. detsember 2014</b>	<b>-722</b>	<b>-163</b>	<b>-75</b>	<b>-1 291</b>	<b>-</b>	<b>-2 251</b>
Perioodi kulum	-37	-26	-21	-145	-	-229
Amortiseerunud põhivara bilansist välja kandmine	-	-	-	59	-	59
Väljaminek seoses müügiga	-	-	17	-	-	17
<b>Seisuga 31. detsember 2015</b>	<b>-759</b>	<b>-189</b>	<b>-79</b>	<b>-1 377</b>	<b>-</b>	<b>-2 404</b>
<b>Jääkväärtus</b>						
<b>Seisuga 31. detsember 2013</b>	<b>650</b>	<b>1 096</b>	<b>85</b>	<b>358</b>	<b>11</b>	<b>2 200</b>
<b>Seisuga 31. detsember 2014</b>	<b>613</b>	<b>1 070</b>	<b>62</b>	<b>284</b>	<b>17</b>	<b>2 046</b>
<b>Seisuga 31. detsember 2015</b>	<b>576</b>	<b>1 044</b>	<b>41</b>	<b>290</b>	<b>-</b>	<b>1 951</b>

Ülalmainitud põhivarad on Tallinna Äripanga AS ja teiste Gruppi kuuluvate ettevõtete enda kasutuses ning need ei ole panditud kolmandatele osapooltele.

**Lisa 11. Kinnisvarainvesteeringud**

Kinnisvarainvesteeringuna on kajastatud TBB Invest AS-i ja Morgan Trade AS-i poolt ostetud maad, mis on kajastatud õiglases väärtuses.

<b>Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks</b> <b>Initialed for the purpose of identification only</b> Initsiaalid/initials <u>L.M.</u> Kuupäev/date <u>31.03.2016</u> PricewaterhouseCoopers, Tallinn
--



## Kinnisvarainvesteeringu saldo muutuste analüüs:

		(tuhandetes eurodes)	
			31.12.2015    31.12.2014
Saldo aasta alguses	Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks Initialled for the purpose of identification only		10 016    10 315
Soetatud	Initsiaalid/initials <u>L.M.</u>	2	59
Müüdnud	Kuupäev/date <u>31.03.2016</u>	326	-451
Kasum õiglase väärtuse ümberhindlusest	PricewaterhouseCoopers, Tallinn	11	175
Kahjum õiglase väärtuse ümberhindlusest		-16	-82
<b>Saldo aasta lõpus</b>		<b>9 687</b>	<b>10 016</b>

2015. aastal teenis Grupp kinnisvarainvesteeringutelt tulu summas 150 tuhat eurot, kinnisvarainvesteeringu haldamisega seotud otsesed kulud moodustasid 38 tuhat eurot, s.h. renditulu teenivatele kinnisvarainvesteeringutele tehtud kulud summas 26 tuhat eurot. 2014. aastal saadi tulu summas 162 tuhat eurot, ning kinnisvarainvesteeringu haldamisega seotud otsesed kulud moodustasid 40 tuhat eurot, s.h. renditulu teenivatele kinnisvarainvesteeringutele tehtud kulud summas 29 tuhat eurot.

Kinnisvarainvesteeringult saadud renditulud, haldamisega seotud kulusid on kajastatud kasumiaruandes vastavalt kontodel „Muud tegevustulud” ja „Muud tegevuskulud”. Kinnisvarainvesteeringute ümberhindlusest saadud kasumid või kahjumid on kajastatud kasumiaruandes eraldi kontodel.

Kinnisvarainvesteeringud on seisuga 31.12.2015.a. (ka 31.12.2014) hinnatud osaliselt Grupi juhtkonna ja osaliselt sõltumate kinnisvarahindajate poolt. Grupivälistel kinnisvarahindajatel on hindamiseks vajalik kvaklifikatsioon ning eelnev kogemus sarnaste asukohtade ning turusegmentide hindamisel. Kõik sõltumate ekspertide poolt tehtud hinnangud on üle vaadatud Grupi juhtkonna poolt. Juhtkond on hinnanud kõiki olulisi sisendeid, mida sõltumatu ekspert on oma hindamisaktis kasutanud ning väärtuse muutuse puhul teinud võrdluses eelmise aastaga ümberhindluse.

Grupi juhtkonna poolt tehtud kinnisvarainvesteeringu objektide hindamise aluseks on olnud eelnevatel aastatel professionaalsete hindajate poolt tehtud hindamisaktid, Maa-ametis deklareeritud andmed sooritatud kinnisvara tehingute kohta erinevates Eesti piirkondades ning City24 avaldatud andmed müügis olevate analoogsete kinnisvaraobjektide kohta.

Kinnisvarainvesteeringute turuväärtuse tase sõltub üldisest makromajanduslikust olukorrast, nõudluse ja pakkumise suhtest vastavat tüüpi kinnisvarainvesteeringute osas, intressimäärade, vaba kapitali kogusest ning likviidsusest finantsturgudel. Lisaks sellele sõltub konkreetse kinnisvaraobjekti õiglase väärtus vara asukohast, selle kasutusõigustest, võimalikest alternatiividest antud piirkonnas ja konkreetsele kinnisvaraobjektile loodud arendusprojekti kontseptsioonist. Kinnisvarainvesteeringute õiglase väärtuse hinnang põhineb hinnangutel, eeldustel ja ajaloolisel kogemusel korrigeerituna kehtivate turutingimuste ja teiste faktoritega, mida juhatus pidevalt oma parimate teadmistega ja olemasoleva informatsiooni baasil ümber hindab. Seetõttu on juba tulenevalt definitsioonist ja võttes arvesse, et hinnangute tegemisel on lähtutud reast eeldustest, mis ei pruugi kõik hinnatud moel realiseeruda, tegemist olulise riskiga. See võib kaasa tuua olulise muudatuse kinnisvarainvesteeringute bilansilise väärtuse osas tulevastel perioodidel.

Grupi kinnisvarainvesteeringute õiglase väärtuse määramisel on kasutatud võrreldavate tehingute meetodit. Tulenevalt Eesti kinnisvaraturu vähesest likviidsusest on kõikide hindamiste puhul hindajad vähemal või rohkemal määral pidanud kasutama olulisi turul mittevaadeldavaid



sisendeid, mistõttu on kogu kinnisvarainvesteeringu õiglase väärtus määratud õiglase väärtuse hierarhia tasemel 3. 2015. aasta jooksul ei ole kinnisvarainvesteeringuid muudele õiglase väärtuse hierarhia tasemetele klassifitseeritud.

Võrdlustehingute meetodil kasutatud ruutmeetri hinna sisendi määramisel on lähtutud turutingimustel toimunud sarnaste objektidega tehingutest.

## 2015

(tuhandetes eurodes)

Piirkond	Sihtotstarve	Bilansiline väärtus	Väärtus (eur/m <sup>2</sup> )	Võimalik muutus	Mõju väärtusele
Viimsi vald	Elamumaa, ärimaa, tootmismaa, sotsiaalmaa	7 021	33.75	+10%	702
				-10%	-702
Tallinn	Elamumaa, ärimaa, ühiskondlike ehitiste maa	524	123.02-1087.24	+10%	52
				-10%	-52
Harjumaa	Maatulundusmaa, elamumaa, tootmismaa, transpordimaa	1204	0.20-357.14	+10%	120
				-10%	-120
Saaremaa	Elamumaa, maatulundusmaa	427	0.15-1.64	+10%	43
				-10%	-43
Raplamaa	Maatulundusmaa	138	0.31-0.80	+10%	14
				-10%	-14
Muu	Elamumaa, ärimaa, tootmismaa, maatulundusmaa	373	2.38-28.85	+10%	37
				-10%	-37
<b>Kokku</b>		<b>9 687</b>			

## 2014

(tuhandetes eurodes)

Piirkond	Sihtotstarve	Bilansiline väärtus	Väärtus (eur/m <sup>2</sup> )	Võimalik muutus	Mõju väärtusele
Viimsi vald	Elamumaa, ärimaa, tootmismaa, sotsiaalmaa	7 021	33.75	+10%	702
				-10%	-702
Tallinn	Elamumaa, ärimaa, ühiskondlike ehitiste maa	836	118.36-1057.05	+10%	84
				-10%	-84
Harjumaa	Maatulundusmaa, elamumaa, tootmismaa, transpordimaa	1200	0.20-350.20	+10%	120
				-10%	-120
Saaremaa	Elamumaa, maatulundusmaa	427	0.15-1.64	+10%	43
				-10%	-43
Raplamaa	Maatulundusmaa	138	0.31-0.80	+10%	14
				-10%	-14
Muu	Elamumaa, ärimaa, tootmismaa, maatulundusmaa	394	2.80-33.96	+10%	39
				-10%	-39
<b>Kokku</b>		<b>10 016</b>			

**Lisa 12. Võlgnevus krediidasutustele**

Võlgnevus krediidasutustele jaguneb järgnevalt:

(tuhandetes eurodes)

	31.12.2015	31.12.2014
Nõudmiseni hoised	60	2 463
<b>Kokku</b>	<b>60</b>	<b>2 463</b>

Initialiseeritud ainult identifitseerimiseks  
 Initialled for the purpose of identification only  
 Initsiaalid/initials L.M.  
 Kuupäev/date 31.03.2016  
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

**Lisa 13. Võlgnevus klientidele**

Võlgnevus klientidele jaguneb sektorite kaupa järgnevalt:

	(tuhandetes eurodes)	
	31.12.2015	31.12.2014
Juriidilised isikud	126 397	114 086
Eraisikud	48 304	41 216
<b>Kokku</b>	<b>174 701</b>	<b>155 302</b>

Järgnevalt on toodud hoiuste analüüs tähtajalisuse järgi:

	(tuhandetes eurodes)	
	31.12.2015	31.12.2014
Nõudmiseni hoised	136 044	122 186
Tähtajaga kuni 3 kuud	10 128	7 016
Tähtajaga 3 kuud kuni 1 aasta	20 132	18 414
Tähtajaga 1 aasta kuni 5 aastat	8 397	7 686
<b>Kokku</b>	<b>174 701</b>	<b>155 302</b>

**Lisa 14. Muud võlad**

	(tuhandetes eurodes)	
	31.12.2015	31.12.2014
Eraettevõtted	0	2 873
KredEX	60	22
MES	4 820	4 086
<b>Kokku</b>	<b>4 880</b>	<b>6 981</b>

Muude võlgadena on kajastatud Maaelu Edendamise Sihtasutustelt (MES) saadud laenud põllumajandusettevõtete sihtfinantseerimiseks Panga kaudu summas 4 803 tuhat eurot ja TBB Liisingu kaudu 17 tuhat eurot. 2014 aastal on samuti muude võlgadena kajastatud AS Morgan Trade ja OÜ TBB Ferrat poolt kolmandalt osapoolelt võetud laen kokku summas 2 873 tuhat eurot.

2015. aastal teostab pank jätkuvalt 2014. aastal alustatud koostöö KredEx Sihtasutusega stardilaenude väljastamiseks. Koostöö eesmärgiks on alustavate ettevõtjate finantseerimisvõimaluste ühine parandamine. Pank finantseerib Sihtasutuselt saadavate rahaliste vahendite arvelt ettevõtja äritegevust.

Järgnevalt on toodud muude võlade analüüs tähtajalisuse järgi:

	(tuhandetes eurodes)	
	31.12.2015	31.12.2014
Tähtajaga kuni 3 kuud	60	2 941
Tähtajaga 3 kuud kuni 1 aasta	48	127
Tähtajaga 1 aasta kuni 5 aastat	852	613
Tähtajaga üle 5 aasta	3 920	3 300
<b>Kokku</b>	<b>4 880</b>	<b>6 981</b>

Maaelu Edendamise Sihtasutustelt saadud laenude keskmine kaalutud sisemine intressimäär oli seisuga 31. detsember 2015 ja 31. detsember 2014 vastavalt 1,05% ja 1,26%. KredEx





Sihtasutustelt saadud laenude keskmine kaalutud efektiivne intressimäär oli seisuga 31. detsember 2015 ja 31. detsember 2014 vastavalt 4,1% ja 4,3%.

### **Lisa 15. Muud kohustused ja viitvõlad**

Muud kohustused ja viitvõlad jagunevad järgnevalt:

	(tuhandetes eurodes)	
	31.12.2015	31.12.2014
<b>Finantskohustused, s.h.</b>	<b>2 322</b>	<b>2 594</b>
-maksed teel	1 954	2 360
-muud võlad	134	29
-intressivõlad	234	205
<b>Muud kohustused (viitvõlad)</b>	<b>235</b>	<b>262</b>
<b>Kokku</b>	<b>2 557</b>	<b>2 856</b>

### **Lisa 16. Allutatud kohustused**

25. märtsil 2015. aastal toimunud aktsionäride erakorralisel üldkoosolekul võeti vastu otsus suurendada aktsiakapitali allutatud laenu lepingust tuleneva kohustuse ja aktsiate väljalaskehinna tasaarveldamise teel summas 7 000 tuhat eurot (Lisa 17).

Seisuga 31. detsember 2015 ei ole Grupi kohustuste koosseisus allutatud võlakohustusi (31.12.2014: 6 589 tuhat eurot).

Tallinna Äripank kaasas detsembris 2008 allutatud laenu summas 8,0 miljonit USD aastase intressimääraga 1,8% ja tagastamise tähtajaga 20. november 2017. Laenuandjaks oli Grand Marketing AS. 16. märtsil 2015. Tallinna Äripanga Grupp sai Finantsispektsiooni nõusoleku aktsiakapitali suurendamiseks allutatud laenu lepingust tuleneva nõude ja aktsiate väljalaskehinna tasaarveldamise teel.

<b>Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks</b> <b>Initialed for the purpose of identification only</b> Initsiaalid/initials <u>          L.U.          </u> Kuupäev/date <u>          31.03.2016          </u> PricewaterhouseCoopers, Tallinn
--

### **Lisa 17. Aktsiakapital**

Seisuga 31. detsember 2015 koosnes Tallinna Äripanga aktsiakapital 25 500 000 lihtaktsiast nimiväärtusega 1 euro aktsia kohta (31.12.2014: 18 500 000 lihtaktsiat).

Vastavalt 16. märtsil 2015. Finantsispektsioonilt saadud nõusolekule ja 25. märtsil 2015. aastal toimunud aktsionäride erakorralisel üldkoosolekul vastuvõetud otsusele oli aktsiakapital suurendatud allutatud laenu lepingust tuleneva nõude ja aktsiate väljalaskehinna tasaarveldamise teel summas 7 000 tuhat eurot (Lisa 16). Seisuga 31.03.2015 oli uus aktsiakapital suuruses 25 500 tuhat eurot registreeritud Äriregistris. Vastavalt Krediidiasutuste seadusele peavad krediidiasutuse omavahendid olema vähemalt 5 miljonit eurot. Tallinna Äripanga aktsiakapital vastab toodud nõuetele.

Reservkapital (781 tuhat eurot seisuga 31.12.2015 ja 31.12.2014) on Eesti Äriseadustikuga ette nähtud kohustuslik reserv, mida võib üldkoosoleku otsusel kasutada kahjumi katmiseks, kui seda pole võimalik katta aktsiaseltsi vabast omakapitalist, samuti aktsiakapitali suurendamiseks. Reservkapitali moodustatakse kasumieraldistest ning seda ei saa jaotada aktsionäridele.

**Lisa 18. Tingimuslikud varad ja kohustused**

	(tuhandetes eurodes)			
	31.12.2015		31.12.2014	
	Nõuded	Kohustused	Nõuded	Kohustused
<b>Tühistamatud ja tühistatavad tehingud, s.h.</b>	-	4 016	-	4 181
Garantiid ja muud sarnased tühistamatud tehingud sh finantsgarantii	-	1 633	-	1 880
Krediidiliinide ja arvelduskrediitide kasutamata osa	-	1 071	-	916
Muud tühistamatud tehingud*	-	781	-	904
Kasutamata faktooringud	-	531	-	481

\*Muude tühistamatute tehingute all on kajastatud krediitkaardi limiitide kasutamata jäägid.

AS-is Tallinna Äripank ja tutarettevõtjates maksuhaldur 2015. a. maksurevisjoni ei teostanud. Maksuhalduril on õigus kontrollida ettevõtja maksuarvestust kuni 5 aasta jooksul maksudeklaratsiooni esitamise tähtajast ning vigade tuvastamisel määrata täiendav maksusumma, intressid ning trahvi. Grupi juhtkonna hinnangul ei esine asjaolusid, mille tulemusena võiks maksuhaldur määrata ettevõtjale olulise täiendava maksusumma.

Seisuga 31. detsember 2015 ei ole Tallinna Äripangal ning temaga ühisesse konsolideerimisgruppi kuuluvatel AS-il TBB Liising, AS-il Morgan Trade ning AS-il TBB Invest ühtegi kohtuega arbitraažimenetluses olevat asja, millest võiks tulevikus Grupi ettevõtetele tekkida olulist kahju.

Initaliseeritud ainult identifitseerimiseks  
 Initialled for the purpose of identification only  
 Initsiaalid/initials           L.M.            
 Kuupäev/date           31.03.2016            
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

**Lisa 19. Intressitulu**

Intressitulu jaguneb järgnevalt:

	(tuhandetes eurodes)	
	31.12.2015	31.12.2014
Laenudelt	1 561	1 280
Deposiitidelt	423	1 139
Liisingtegevusest	217	326
Muud	51	37
<b>Kokku</b>	<b>2 252</b>	<b>2 782</b>

Väljastatud laenude keskmine efektiivne intressimäär seisuga 31. detsember 2015 ja 31. detsember 2014 oli vastavalt 4,41 ja 4,42%.

Seisuga 31. detsember 2015 ja 31. detsember 2014 oli tähtajaliste deposiitide keskmine efektiivne intressimäär vastavalt 1,52% ja 2,72%.

Kapitalirendilepingute keskmine efektiivne intressimäär seisuga 31. detsember 2015 ja 31. detsember 2014 oli vastavalt 5,28% ja 4,32%.

**Lisa 20. Intressikulu**

Intressikulu jaguneb järgnevalt:

	(tuhandetes eurodes)	
	31.12.2015	31.12.2014
Laenudelt	-86	-166
Deposiitidelt	-578	-512
<b>Kokku</b>	<b>-664</b>	<b>-678</b>



Klientide tähtajaliste deposiitide keskmine efektiivne intressimäär seisuga 31 detsember 2015 ja 2014. aastal oli 1,52% ja 1,66%.

Maaelu Edendamise Sihtasutustelt saadud laenude keskmine kaalutud efektiivne intressimäär oli seisuga 31. detsember 2015 ja 31. detsember 2014 vastavalt 1,05% ja 1,26%.

KredEx Sihtasutustelt saadud laenude keskmine kaalutud efektiivne intressimäär oli seisuga 31. detsember 2015 ja 31. detsember 2014 vastavalt 4,1% ja 4,3%.

### Lisa 21. Nõuete väärtuse langus

	(tuhandetes eurodes)	
	31.12.2015	31.12.2014
<b>Kasum</b>	<b>58</b>	<b>19</b>
<b>Kahjum</b>	<b>-2 002</b>	<b>-3 380</b>
- mahakantud nõuded	-186	-3 330
- nõuete allahindlus (Lisa 6)	-1 816	-50
<b>Kokku</b>	<b>-1 944</b>	<b>-3 361</b>

### Lisa 22. Teenustasutulu

	(tuhandetes eurodes)	
	31.12.2015	31.12.2014
Ülekanded	1 190	1 255
Sularahatehingud	58	65
Väärtmetallitehingud	0	178
Laenude ja liisingu teenindamine ja garantiid	124	138
Pangakaardid	289	239
Väärtpaberite tehingu- ja haldamistasu	17	13
Konto hooldustasu	283	240
Muud	218	157
<b>Kokku</b>	<b>2 179</b>	<b>2 285</b>

### Lisa 23. Teenustasukulu

	(tuhandetes eurodes)	
	31.12.2015	31.12.2014
Ülekannete teostamine	-334	-281
Inkassatsioon ja sularahateenused	-15	-14
Laenude teenindamine ja garantiide tasud	-10	-9
Kaarditeenused	-239	-174
Andmetöötluse tasud	-260	-238
Muud	-31	-24
<b>Kokku</b>	<b>-889</b>	<b>-740</b>

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks  
 Initialled for the purpose of identification only  
 Initsiaalid/initials LM.  
 Kuupäev/date 31.03.2016  
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

### Lisa 24. Neto kasum/kahjum finantstehingutelt

	(tuhandetes eurodes)	
	31.12.2015	31.12.2014
Valuutavahetustehingute puhastulu	765	1 034
Dividenditulu	3	2
<b>Kokku</b>	<b>768</b>	<b>1 036</b>

**Lisa 25. Palga- ja sotsiaalmaksu kulu**

Palga- ja sotsiaalmaksu kulud jagunevad järgnevalt:

	(tuhandetes eurodes)	
	31.12.2015	31.12.2014
Juhtkonna palk	-548	-555
Töötajate palk	-994	-998
Sotsiaalmaksud	-513	-520
<b>Kokku</b>	<b>-2 055</b>	<b>-2 073</b>

2015. ja 2014. aastal töötas Grupis keskmiselt vastavalt 60 ja 58 töötajat.

**Lisa 26. Muud halduskulud**

Muud halduskulud jagunevad järgnevalt:

	(tuhandetes eurodes)	
	31.12.2015	31.12.2014
Turvateenused	-84	-76
Rent	-101	-99
Kommunaalteenused	-50	-54
Hooldus ja remont	-68	-61
Transport	-41	-55
Komanderingukulud	-10	-6
Kommunikatsiooni ja side kulud	-23	-19
Bürootarbed	-21	-25
Turundus	-4	-27
Esinduskulud	-9	-6
Koolituskulud	-13	-13
Muud kulud	-91	-83
<b>Kokku</b>	<b>-515</b>	<b>-524</b>

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks  
 Initialled for the purpose of identification only  
 Initsiaalid/initials L.M.  
 Kuupäev/date 31.03.2016  
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

**Lisa 27. Muud tegevustulud**

	(tuhandetes eurodes)	
	31.12.2015	31.12.2014
Kinnisvarainvesteeringult saadav muu tulu ja renditulu (lisa 11)	150	172
Trahvid ja viivised	48	68
Kasum kulla ümberhindlusest	107	93
Muud tegevustulud	160	8
<b>Kokku</b>	<b>465</b>	<b>341</b>

**Lisa 28. Muud tegevuskulud**

	(tuhandetes eurodes)	
	31.12.2015	31.12.2014
Tagatisfondi osamaksud	-191	-224
Finantsinspektsiooni järelevalvetasud	-73	-97
Kinnisvara haldamisega seotud kulud (lisa 11)	-38	-40
Kahjum kulla ümberhindlusest	-110	-54
Muud tegevuskulud	-361	-154
<b>Kokku</b>	<b>-773</b>	<b>-569</b>



Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks  
 Initialled for the purpose of identification only  
 Initsiaalid/initials L.M.  
 Kuupäev/date 31.03.2016  
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

### Lisa 29. Seotud osapooled

Grupi aastaaruande koostamisel on loetud seotud osapoolteks:

- olulist mõju omavad aktsionärid ja nendega seotud ettevõtted;
- juhatuse ja nõukogu liikmed ning nende poolt kontrollitavad äriühingud, siseauditi osakonna juht;
- eespool loetletud isikute lähikondlased ja nendega seotud ettevõtted.

Seisuga 31. detsember 2015 moodustas AS-i Leonarda Invest osalus 44,45% panga aktsiatest (31.12.2014: 48,29%). Ülejäänud aktsionäride individuaalne osalus oli seisuga 31. detsember 2015 ja 31. detsember 2014 alla 10%. Ükski omanik ei oma kontrolli Grupi üle.

Tehingud seotud osapooltega toimuvad turuväärtuses. Nõudeid seotud osapooltele ei ole seisuga 31.12.2015 ja 31.12.2014 ning mõlema perioodi jooksul alla hinnatud.

Panga juhatuse liikme tagasikutsumisel enne volituste tähtaja lõppu, volituste tähtaegsel lõppemisel ja lepingu ülesütlemlisel Juhatus liikme pooltel algatusel maksab Pank Juhatus liikmele hüvitisena sellel ajal juhatuse liikme kehtiva kaheksakuulise tasu summa. Väljamakstavat summat on nõukogul oma otsusega õigus vähendada või väljamaksmist ajatada, võttes arvesse panga jooksvat majandusseisu, sh väljamaksmise mõju panga omavahendite tasemele ja likviidsusele ning juhitudes mõistlikkuse põhimõttest. Panga Grupi kuuluvate teiste äriühingute juhatuse liikmete teenistuslepingute ülesütlemlisel Aktsiaseltsi poolt või lepingu ülesütlemlisel Juhatus liikme poolt maksab Aktsiaselts Juhatus liikmele ühekordse hüvitisena 2 (kahe) kuu tasu. Kompensatsiooni summad ei ole märkimisväärsed ning ei avalda mingit mõju Grupi majandusnäitajatele.

Peale bilansipäeva toimus tehing seotud osapoolega (aktsionäri seotud ettevõtte), mis avaldas olulist mõju tagasiulatavalt Grupi 2015.a majandusaasta finantstulemusele ning vähendas korrespondentpanga „International Joint-Stock Bank“ nõude allahindlusest saadud kahjumit. 12. veebruaril 2016.a. sõlmiti Panga ja Royal Panaviatic SA vahel nõude loovutamise leping, mille alusel loovutas Pank osaliselt oma nõude nominaalväärtuses „International Joint-Stock Bank“ vastu, millega vähendas oma 2016 a. kahjumit 2 300 tuhat euro suuruses summas.

Seotud osapooltega 2015. ja 2014 aastatel toimunud tehingud ja saldod on kajastatud järgnevalt:

### 2015

(tuhandetes eurodes)

	Olulist mõju omavad aktsionärid ja nendega seotud ettevõtted	Juhatus ja nõukogu liikmed ning nende poolt kontrollitavad äriühingud, siseauditi osakonna juht	Eespool loetletud isikute lähikondlased ja nendega seotud ettevõtted	Kokku
Laenuõuete saldo 31.12.2015	-	468	372	840
Antud laenud	-	1 504	5 794	7 298
Laenude tagasimaksud	-	1 298	5 810	7 108
Saadud intressitulud	-	8	10	18
Hoiuste saldo 31.12.2015	4 834	1 292	4 577	10 703
Makstud intressikulud	-	10	50	60
Osutatud teenused	3	4	181	188
Ostetud teenused	-	-	173	173
Väljastatud garantii	-	-	106	106
Muud bilansivälised kohustused	-	267	482	749
Aruandeperioodil makstud palgad	-	510	-	510





2014

(tuhandetes eurodes)

	Olulist mõju omavad aktsionärid ja nendega seotud ettevõtted	Juhatus ja nõukogu liikmed ning nende poolt kontrollitavad äriühingud, siseauditi osakonna juht	Eespool loetletud isikute lähikondlased ja nendega seotud ettevõtted	Kokku
Laenuõuete saldo 31.12.2014	-	261	389	650
Antud laenud	-	659	5 266	5 925
Laenude tagasimaksed	-	644	5041	5 685
Saadud intressitulud	-	5	17	22
Hoiuste saldo 31.12.2014	10	787	6 811	7 608
Makstud intressikulud	-	1	17	18
Osutatud teenused	3	6	29	38
Väljastatud garantii	-	-	121	121
Muud bilansivälised kohustused	-	136	299	435
Aruandeperioodil makstud palgad	-	547	-	547

**Lisa 30. Bilansipäevajärgsed sündmused**

Korrespondentpanga „International Joint-Stock Bank“, Moskva, Venemaa, finantsseisundi halvenemine tõi kaasa tema tegevuslitsentsi tagasivõtmise Venemaa Keskpanga poolt 03.02.2016. Tegevuslitsentsi tagasivõtmise tagajärjena saadud kahjumi katmiseks 12. veebruaril 2016.a. loovutas Pank osaliselt oma nõude nominaalväärtuses 2 300 tuhat eurot „International Joint-Stock Bank“ vastu (Lisa 29). Nõue „International Joint-Stock Bank“ vastu oli kokku 4 243 tuhat eurot (Lisa 6). Kuivõrd on tegemist oluliste sündmustega peale majandusaasta lõppu, arvestab Grupp selle mõju 2015. aasta majandustulemusele ning kajastab nõude allahindluse tagasiulatavalt seisuga 31.detsember 2015 summas 1 816 tuhat eurot.

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks  
 Initialled for the purpose of identification only  
 Initsiaalid/initials LM.  
 Kuupäev/date 31.03.2016  
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn

**Lisa 31. Emaettevõtte konsolideerimata finantsseisundi aruanne, koondkasumiaruanne, omakapitali muutuste aruanne ja rahavoogude aruanne****TALLINNA ÄRIPANGA FINANTSSEISUNDI ARUANNE**

	(tuhandetes eurodes)	
<b>AKTIVA (VARAD)</b>	<b>31.12.2015</b>	<b>31.12.2014</b>
<b>Sularaha</b>	<b>1 497</b>	<b>622</b>
<b>Nõuded</b>	<b>196 726</b>	<b>181 502</b>
Nõuded keskpangale	11 688	7 163
Nõuded krediidasutustele	141 157	137 217
Nõuded klientidele	41 917	35 103
Muud nõuded	1 964	2 019
<b>Muu vara</b>	<b>1 164</b>	<b>737</b>
<b>Kuld</b>	<b>322</b>	<b>330</b>
<b>Aktsiad ja muud väärtpaberid</b>	<b>3 744</b>	<b>3 804</b>
<b>Materiaalne põhivara</b>	<b>1 943</b>	<b>2 036</b>
<b>AKTIVA(VARAD) KOKKU</b>	<b>205 396</b>	<b>189 031</b>
<b>PASSIVA (KOHUSTUSED JA OMAKAPIAL)</b>		
<b>Võlgnevus</b>	<b>179 624</b>	<b>161 847</b>
Võlgnevused krediidasutustele	60	2 463
Võlgnevused klientidele	174 701	155 309
Muud võlad	4 863	4 075
<b>Muud kohustused ja viitvõlad</b>	<b>2 414</b>	<b>2 823</b>
<b>Allutatud kohustused</b>	<b>-</b>	<b>6 589</b>
<b>KOHUSTUSED KOKKU</b>	<b>182 038</b>	<b>171 259</b>
<b>Aktsiakapital</b>	<b>25 500</b>	<b>18 500</b>
<b>Reservid</b>	<b>768</b>	<b>768</b>
<b>Akumuleerunud kahjum</b>	<b>-2 910</b>	<b>-1 496</b>
<b>OMAKAPITAL KOKKU</b>	<b>23 358</b>	<b>17 772</b>
<b>PASSIVA (KOHUSTUSED JA OMAKAPITAL) KOKKU</b>	<b>205 396</b>	<b>189 031</b>

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks  
 Initialled for the purpose of identification only  
 Initsiaalid/initials L.M.  
 Kuupäev/date 31.03.2016  
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn



## TALLINNA ÄRIPANGA KOONDKASUMIARUANNE

	(tuhandetes eurodes)	
	2015	2014
<b>Neto intressitulu</b>	<b>1 600</b>	<b>2 006</b>
Intressitulu	2 264	2 684
Intressikulu	-664	-678
<b>Kasum/ kahjum tütarettevõtetesse tehtud investeringu ümberrhindamisest</b>	<b>-81</b>	<b>135</b>
<b>Neto teenustasu tulu</b>	<b>1 287</b>	<b>1 525</b>
Teenustasutulu	2 176	2 265
Teenustasukulu	-889	-740
<b>Neto kasum finantstehingutelt</b>	<b>768</b>	<b>1 036</b>
<b>Administratiivkulud</b>	<b>-2 468</b>	<b>-2 505</b>
Palgakulu	-1 481	-1 496
Palgaga seonduvad maksud	-492	-500
Muud halduskulud	-495	-509
<b>Materiaalse põhivara kulum</b>	<b>-228</b>	<b>-277</b>
<b>Nõuete väärtuse muutus</b>	<b>-1 945</b>	<b>-3 361</b>
Kasum	57	19
Kahjum	-2 002	-3 380
<b>Muud tegevustulud ja -kulud</b>	<b>-347</b>	<b>-325</b>
Muud tegevustulud	162	159
Muud tegevuskulud	-509	-484
<b>Aruandeaasta puhaskasum/ kahjum</b>	<b>-1 414</b>	<b>-1 767</b>
<b>Aruandeaasta koondkasum/ kahjum</b>	<b>-1 414</b>	<b>-1 767</b>

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks  
Initialed for the purpose of identification only  
Initsiaalid/initials L.M.  
Kuupäev/date 31.03.2016  
PricewaterhouseCoopers, Tallinn



## TALLINNA ÄRIPANGA RAHAVOOGUDE ARUANNE

	(tuhandetes eurodes)	
	2015	2014
<b>Rahavood äritegevusest</b>		
<b>Aruandeaasta puhaskasum/ kahjum</b>	-1 414	-1 767
<b>Korrigeerimised:</b>		
Põhivara kulum ja väärtuse langus	228	277
Realiseeritud kahjum allutatud laenu ümberhindamisest	449	788
Realiseerimata kasum/kahjum tütarettevõtete investeringu ümberhindamisest	83	-134
Puhasintressitulu	-1 600	-2 006
Nõuete krediitiasutustele ja klientidele muutus	-1 078	5 213
Muude äritegevusega seotud nõuete ja ettemaksete muutus	-460	137
Äritegevusega seotud kohustuste muutus	17 300	15 401
Saadud intressid	2 305	2 749
Makstud intressid	-635	-635
<b>Kokku rahavood äritegevusest</b>	<b>15 178</b>	<b>20 023</b>
<b>Rahavood investeerimistegevusest</b>		
Materiaalse põhivara soetus	-134	-124
Tütarettevõtte müük	1	-
Aktsiate soetus	-24	-
<b>Kokku rahavood investeerimistegevusest</b>	<b>-157</b>	<b>-124</b>
<b>Rahavood kokku</b>	<b>15 021</b>	<b>19 899</b>
<b>Raha ja raha ekvivalendid perioodi alguses</b>	<b>125 490</b>	<b>105 591</b>
<b>Raha ja raha ekvivalendid perioodi lõpus</b>	<b>140 511</b>	<b>125 490</b>

Raha ja raha ekvivalendina käsitletakse käesolevas aruandes sularaha, korrespondentkontot Eesti Pangas, nõudmiseni hoiuseid ja üleölaenusid teistes pankades.

	2015	2014
<i>Sularaha</i>	1 497	622
<i>Korrespondentkonto Eesti Pangas</i>	9 877	5 703
<i>Nõudmiseni hoiused ja üleölaenusid pankades</i>	129 137	119 165
<b>Raha ja raha ekvivalendid kokku</b>	<b>140 511</b>	<b>125 490</b>

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks  
 Initialled for the purpose of identification only  
 Initsiaalid/initials           L.M.            
 Kuupäev/date           31.03.2016            
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn



## TALLINNA ÄRIPANGA OMAKAPITALI LIIKUMISE ARUANDED 2015. JA 2014. AASTA KOHTA

(tuhandetes eurodes)

	Aksia- kapital	Reservid	Jaotamata kasum	Kokku
<b>Lõppsaldo 31.12.2013</b>	<b>14 684</b>	<b>670</b>	<b>4 185</b>	<b>19 539</b>
Fondiemissioon	3 816		-3 816	-
Kohustusliku reservkapitali suurendamine		98	-98	-
Koondkahjum			-1 767	-1767
<b>Lõppsaldo 31.12.2014</b>	<b>18 500</b>	<b>768</b>	<b>-1 496</b>	<b>17 772</b>
Väljastatud aktsiad	7 000	-	-	7 000
Koondkahjum			-1 414	-1 414
<b>Lõppsaldo 31.12.2015</b>	<b>25 500</b>	<b>768</b>	<b>-2 910</b>	<b>23 358</b>
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste bilansiline väärtus				-3 707
Valitseva ja olulise mõju all olevate osaluste väärtus arvestatuna kapitaliosaluse meetodil				3 993
<b>Korrigeeritud konsolideerimata omakapital 31.12.2015</b>				<b>23 644</b>

Initsialiseeritud ainult identifitseerimiseks  
 Initialled for the purpose of identification only  
 Initsiaalid/initials L.M.  
 Kuupäev/date 31.03.2016  
 PricewaterhouseCoopers, Tallinn



## SÕLTUMATU VANDEAUDIITORI ARUANNE

Tallinna Äripanga AS-i aktsionäridele

Oleme auditeerinud kaasnevat Tallinna Äripanga AS-i ja selle tütarettevõtete konsolideeritud raamatupidamise aastaaruannet, mis sisaldab konsolideeritud finantsseisundi aruannet seisuga 31. detsember 2015, konsolideeritud koondkasumiaruannet, omakapitali muutuste aruannet ja rahavoogude aruannet eeltoodud kuupäeval lõppenud majandusaasta kohta ning lisasid, mis sisaldavad aastaaruande koostamisel kasutatud oluliste arvestuspõhimõtete kokkuvõtet ja muud selgitavat informatsiooni.

### Juhatus kohustused konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande osas

Juhatus vastutab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja õiglase esitamise eest kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt, ning sellise sisekontrolli eest, nagu juhatus peab vajalikuks, et võimaldada kas pettusest või veast tulenevate oluliste väärkajastamisteta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamist.

### Vandeaudiitori kohustus

Meie kohustuseks on avaldada auditi põhjal arvamus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande kohta. Viisime auditi läbi kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega. Need standardid nõuavad, et me oleme vastavuses eetikanõuetega ning et me planeerime ja viime auditi läbi omandamaks põhjendatud kindlustunnet, et konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi.

Audit hõlmab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes esitatud arvnäitajate ja avalikustatud informatsiooni kohta auditi tõendusmaterjali kogumiseks vajalike protseduuride läbiviimist. Nende protseduuride hulk ja sisu sõltuvad audiitori otsustustest, sealhulgas hinnangust riskidele, et konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne võib sisaldada pettustest või vigadest tulenevaid olulisi väärkajastamisi. Asjakohaste auditi protseduuride kavandamiseks võtab audiitor nende riskihinnangute tegemisel arvesse konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamiseks ja õiglaseks esitamiseks juurutatud sisekontrollisüsteemi, kuid mitte selleks, et avaldada arvamust sisekontrolli tulemuslikkuse kohta. Audit hõlmab ka kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasuse, juhatuse poolt tehtud raamatupidamislike hinnangute põhjendatuse ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldise esituslaadi hindamist.

Usume, et kogutud auditi tõendusmaterjal on piisav ja asjakohane meie arvamuse avaldamiseks.

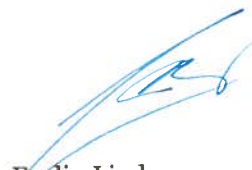
### Arvamus

Meie arvates kajastab konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne kõigis olulistel osades õiglaselt Tallinna Äripanga AS-i ja selle tütarettevõtete finantsseisundit seisuga 31. detsember 2015 ning nende sellel kuupäeval lõppenud majandusaasta finantstulemust ja rahavoogusid kooskõlas rahvusvaheliste finantsaruandluse standarditega, nagu need on vastu võetud Euroopa Liidu poolt.

AS PricewaterhouseCoopers



Ago Vilu  
Vandeaudiitor, litsents nr 325



Evelin Lindvers  
Vandeaudiitor, litsents nr 622

31. märts 2016



## 5. JUHATUSE KAHJUMI KATMISE ETTEPANEK

Tallinna Äripanga AS 2015. aasta auditeeritud Grupi kahjum on 1 410 tuhat eurot, panga kahjum 1 414 tuhat eurot.

Juhatuse ettepanek:

1. Kinnitada 2015. aasta majandusaasta aruanne.
2. Kanda 2015. aasta panga kahjum bilansireale „Akumuleerunud kahjum“.
3. Esitada käesolev otsus AS-i Tallinna Äripank nõukogule läbivaatamiseks.

	Allkiri	Kuupäev
Valeri Haritonov juhatuse esimees		31.03.2016
Andrei Žukov juhatuse liige		31.03.2016
Tatjana Levitskaja juhatuse liige		31.03.2016
Sergei Elošvili juhatuse liige		31.03.2016



## 6. NÕUKOGU AVALDUS 2015. MAJANDUSAASTA ARUANDELE

Juhatus on koostanud Tallinna Äripanga AS tegevusaruande ning konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande 31.detsembril 2015.a. lõppenud majandusaasta kohta.

Tallinna Äripanga AS nõukogu on juhatuse poolt esitatud majandusaasta aruande, mis koosneb tegevusaruandest ja raamatupidamise aastaaruandest, juhatuse ettepaneku kahjumi katmise kohta ning sõltumatu audiitori aruande läbi vaadanud ja üldkoosolekule esitamiseks heaks kiitnud.

Marge Meius  
nõukogu esimees

Veiko Veskiväli  
nõukogu liige

Madis Kiisa  
nõukogu liige

Sergei Gorny  
nõukogu liige

Aleksander Larionov  
Nõukogu liige